

GUILHELMI
MUSGRAVE

*M. D. Inclyti Medicorum Londinenſum Collegii,
& Regiæ Societatis Socii,*

DE
**ARTHRITIDE
SYMPTOMATICA
DISSERTATIO.**

Ἄγαθοῖσι δὲ Ἰπποῖσιν αἱ ομοιότητες πλάνας καὶ ἀπορίας Hippocr.

EDITIO NOVA *accuratiōr.*

GENEVÆ,
Apud FRATRES DE TOURNES.

M. DCC. LVII.

LIBER
DE ARTHITIDE SYMPTOMATICA

Hic Liber, cui Titulus
De Arthritide Symptomatica Dissertatio,
I M P R I M A T U R

Thom. Millington, *Præses.*
Gualt. Charleton
Rob. Pitt
Sam. Garth
Humphredus Brooke } *Censores.*

Generosissimis , Speciatissimisque

GUILH. COURTENAY , Baronetto.

JOH. POLE , Baronetto.

ROB. ROLLE , Armigero ,

Ad PARLAMENTUM hoc anno MILITIBUS

à Devonia Delegatis , Salutem .

DRÆTER ista , quibus , Viri Perillustres , Me devinctissimum habet unusquisque Veltrum Beneficiis , non alio modo Gratiam & Favorem illum qualemcumque , in quo apud Devonienfes sum , aut apertius Agnoscere , aut decentius pleniūsve possum Remunerare ; quam Vobis , hujusc Populi Legatis , singularem Eum & Votis majorem , palam prædicando ; itemque Vobis , hujusc Populi Deliciis , Observantiam & Honorem quantum maximum , officiōse tribuendo .

V O B I S igitur Inscribo , & in perpetuam Cultūs & Observantiæ Memoriam , Clarissimis Vestris Nominibus Sacratas esse jubeo , Similitudines hasce meas , has Imagines Arthriticas ; e media Experientia ductas , & Usu figuratas ; Animi Nostrī , Vobis devoti , Pignus & Testimonium .

ET quidem merito ; Vos enim estis , ut privata (in Alios Vestra , & Aliorum in Vos) Officia prætermittam ; Quorum Fidei , Speciatim , Comitatus hic amplissimus , Artis & Naturæ Muneribus beatissimus , Fortunæ Bonis refertissimus , Agricul-

§ 2 turæ ,

D E D I C A T I O.

turæ , Lanificii , Mercaturæ rem ; ne plura , Se Suaque omnia uno Ore commisit ; & , quod majoris æstimandum , Qui Vestræ commissa Fidei sic Curæ habuisti , ut Eorum postulat Momentum.

GRANDIORA volo : Sub Auspiciis Serenissimæ Augustissimæque REGINÆ , Vos ANGLIÆ Libertati ; Vos Possessionibus invigilatis : Vos Civiles Ejus Ritus ; Vos Sacros tuemini : Vos Antiquam Ejus Πολιτείαν vindicatis ; Vos , Avitas Aras . Nec quidquam Vobis Studio est ac Cordi , nisi quod Reipublicæ conducat.

QUOTIES autem Libertatem dico , Religionemque ; duo maxima Cœli Munera Me dixisse videor : Cum Homines imprimis inter se distingui (quanta verò hæc Distinctio !) faciat Religio ; & , quam ab Illis Hos discriminet Religio ; tamen , à Se invicem Gentes , Libertas .

FAXIT Deus , sic , ut Nobis , & quidem ferè Solis , non sine peculiari Providentia , peregrinæ Pietatis & Constantiæ Patronos , hinc COURTENÆOS ; illinc POLOS ; isthinc ROLLOS ; Utramque Harum integrum , incorruptam , conservavit & tutatus est ; Idem (Optimus , Maximus) per Ipsos diu , per Ipsorum denique Progeniem perpetuò , servare perficit .

VOS autem agite , Viri Nobilissimi ; quæ Personis , & Amplitudine Vestra ; quæ Natalibus , & Familiis Vestris ; quæ Patria , & Ejus Libertate ; quæ denique Vobis sunt dignæ & decora , Ea præstare pergit : & , e Re Vestra si esse censueritis , Favete

Salutis & Existimationis
Vestræ Studiofissimo

Iscæ Damnoniorum iv. Idus Decemb. M. DCCII.

GUILH. MUSGRAVE.

PRÆFATIO.

Quotcunque inspexi de *Arthritide* scribentes, in eo sunt ad unum omnes, & quidem elaborant, ut tantummodo Morbi istius, qua *Exquisiti*, *Genuini*, *Legitimi*, suoque ordine *Primarii*, *Doctrinam* excolant, & *Disciplinam* edant: Ea videlicet Illius Notitia, quæ ex Ipsa manat, vel elicetur, contenti, de *Larvata*, sive *Symptomatica Arthritide*, num quæ sit, aut qualis, aut quanta, aut quota, aut quām à se diversa, aut *Arthritida Primigeniam* quām Mimicè & quantum imitetur, (etiamsi hæc ad Illam illustrandam exponendamque adprimè conferunt) parùm, vel minimè solliciti.

Quid ab His Hominibus studeatur, & in isto genere quoisque proficiatur, non est hujus Instituti exquirere. Impræsentiarum Nos, Experientia Duce & Præside, proponimus, in iis Affecti-
nibus, quæ *Podagræ* & *Arthritidos* Regularis Appellatione passim insigniuntur, explicandis sanandisque, (ut, à Medico quod suscipitur Negotii, luculenter id tractetur; &, ad Ægrotorum Commodum & Sanitatem, quod amplissimum fieri possit, id demum agatur) primum, in *Arthritida Primigeniam* & *Sympomaticam*, Earum Divisionem; tum *Sympomaticæ* in suas Partes Distributionem, constantissimè ante omnia religiosissimèque conservari.

Quanto Ille, & quām dignè Risu exciperetur; qui, dum Ar-
tem exercere professus fit Gemmariam, omnes illos, quotcunque circumferuntur (ita vulgo nominati) *Adamantes*, tanquam legi-
timos & veros æltimaret; atque adeò acciperet? An non *Artificem* potius deceret, quid *Adamantii legitimo* proprium sit, investigare;
eoque posito, tanquam Regula & Norma, de *Pseudo-Adamanti-
bus*, & Eorum à *Vero* dissimilitudine & discrepantia judicare?
Nonne etiam delectaret *Falsorum Varietatem*, magnam utique &
multiplicem, ut à *legitimo* Alii quām longissimè removentur,

P R A E F A T I O.

Ementiti, factitii; ut ad eum Alii proprius accedunt; Alii *Colore* translucido æquiparant; Alii *Duritie* tantum vincuntur, à Vero Adamante non nisi ab *Artifice* peritissimo distinguendi, diligenter expiscari?

Non minùs fixum aut immobile Fundamentum in Experimentis habet *Arthritidos*, illa in *Primigeniam & Symptomaticam*; & *Sympomaticæ* in suas *Species*; quām habet *Adamantis* hæc in *Legitimum & Falsum*, & *Falsi* in *Partes* suas, *Divisio Distributioque*.

Quanti verò intersit hæc notari, & hisce perquirendis quām egregiè locetur Res & Salus *Arthriticorum*; ex eo constat quod iis prætermisssis neglectisve, jure merito verendum; Ne dum uni eidemque tantum Morbo, nempe *Arthritidi*, videamur; re vera nos, quodque est certissimum, multis, iisque longè inter se diversis, & diversa ratione impugnandis, oblistere contingat: Id est, ancipiti prorsus eventu, *Prælum* ne in *Tenebris* committamus.

Eum rectè curaturum credunt, qui Rationalem Medicinam profitentur, quem prima Origo causæ non fecellerit: Neque Curari id, quod aegrum est, posse, ab Eo qui quid sit ignoret: Sed Cujus rei non est certa Notitia, quod Ejus Opinio certum reperire remedium non potest. Celsus, Praef. L. I.

Hujus quidem modi Distinctionem, à Clarissimo *Mortono*, in *Phthisiologia*, fusè jampridem docteque lucubratam esse video; &, istius opera, Morbum omnino difficillimum explicari, gravissimum curari. Sed, in Chronicis plerisque aliis, ab *Auctoribus* celeberrimis, aut penitus omisam, aut aridè nimis & jejunè proditam: Quam tamen, & in aliis perutilem, & quidem necessariam fore, ideoque multum desiderari, diu sum arbitratus; in *Arthritide* verò quam plurimum; eò certè plus in *Arthriide*, quò diutiùs illa cæteris Affectionibus, quò crudeliùs Humanum Genus acerbiusque infestavit; &, in illa, quò frequentius *Symptomatica* reperitur.

Quid, quod Insignissimus *Baglivius*, Magnum Italiae Decus & Ornamentum, hac in parte op̄. 479, graviter errare Medicos existimat, qui putant non nulos Morbos esse *Primarios*, ab iisdem *Causis* productos, eandemque etiam Medendi Methodum exposcentes:

P R A E F A T I O.

poscentes: cùm, per repetitas gravissimorum Medicorum Observationes, certò constiterit, Eos esse Secundarios, à diversis Causis pendere, Specie differre, propria habere Symptomata, propriaque Methodos exposcere. Et inter præcipua Artis Desiderata illud meritò reponit, Ut scilicet singuli quique Morbi in tot Species subdistinguuntur, quot sunt Morbi Primarii à quibus foventur, aut Causæ vehementes constantesque quibus producuntur. Praxeos Medicæ Lib. 2. Cap. IX.

Posita ergo hac *Arthritidos* Divisione, & in præsenti missa, tanquam *Postulato*, Divisorum Membro Priori, scilicet *Arthritide Primigenia*; Posterius aggredior, nempe *Symptomaticam*; hoc Consilio & Spe fretus, si priùs Copiæ debellentur hæ *Auxiliares*, Hostem postea faciliùs depelli & evinci posse *Principalem*.

Dicam itaque *Arthritidem Symptomaticam*, & in ea Species, quotquot usquam mihi innotuere, comprehensas: Ut Illius *Ratio generalis*, & Harum *Descriptiones & Distinctiones*; ut, à Morbis suis *Primariis*, Earum *Ortus & Emeriones*; ut, in *Arthritida Primigeniam*, Earum *Migrationes & Itinera*; in Statu maximè degeneri & peregrino, ut Earum *Facies & Proprietates*, (variæ, Jupiter! & dissimiles) Ut o'mbriæ Arthriticæ usquequaque aperiantur: *Curationes*, & *Medendi Intentiones* Earum singulis accommodatæ, & (quoad potero) congruentes, ut eliciantur: Postremo, totum id quod dicimus, ut *Historiis*, optima fide traditis, tanquam tot *Testibus*, stabiliatur, confirmetur. Hoc Libelli hujus *Opus & Argumentum* est.

Leëtorem autem illud admoneri decet; quoniam ea, quæ à Nobis, nullius *Sectæ Asseclis*, imò *Sectam omnem fugientibus*, & *Historicam* (ea quidem una exercenda, vindicanda) *Medicinam* colentibus, sistuntur & in medium proferuntur; aut Eventa habent, aut ex iis ultrò nata, vel facillimè ducta; ista verò Eventa colligenti, maximam partem præbuit *Damnonium* hocce *Orientali*; quod idcirco *Medicina* hæc (ea verò ejus Pars præcipue, quæ de *Scorbutica* est *Arthritide*) quodammodo *Provincialis*, & hujus *Populi Propria* esse videatur. Utinam sanè Tanto & tam Nobili Populo par inveniatur!

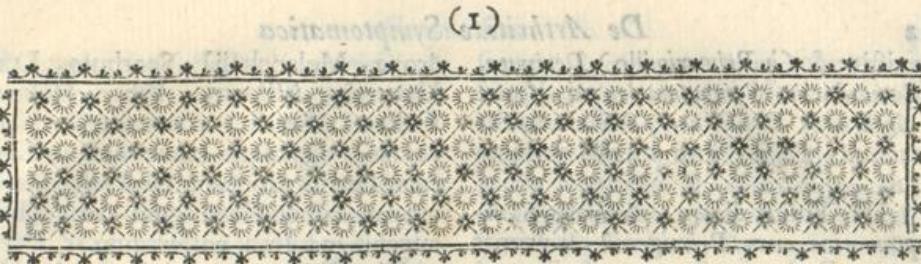
E L E N C H U S

E L E N C H U S.

CAP. I. DE Arthritide Symptomatica generatim.	Pag. 1.
II. DE Arthritide Rheumatismo Supervenienti, Sympto-	
matica falso appellata.	6.
III. De Arthritide ex Chlorosi, & ex Mensium suppressione.	11.
IV. De Arthritide Hydropi superveniente.	16.
V. De Arthritide Melancholica, Hypochondriaca, &	
Hysterica.	24.
VI. De Arthritide Fixa Scorbatica.	31.
VII. De Arthritide Lui Venereæ succedenti.	42.
VIII. De Arthritide Asthmatica.	51.
IX. De Arthritide Febri succedanea.	57.
X. De Arthritide ex Colica.	63.
XI. De Arthritide Morbis quibusdam Cuticularibus sub-	
jecta.	71.
XII. Corollaria & Spicilegia quædam habet, cum Epilogo.	76.

DE

(1)

DE
ARTHRITE
SYMPTOMATICA
GENERATIM.

C A P . I .

ARTICULUS I.

UT Morbi recte dignoscantur, videndæ sunt, (quod docet * Hippocrates,) οὐαὶ τοῖς διηγεῖσαι στρατοῖς, h.e. Quæcunque sunt Morborum vicissitudines, & ex quibus in quos succedant. Vertente Clarissimo Mediomatico, pariterque Textum in hunc modum interpretante: Morborum Successiones, vicissitudines, & exceptiones, esse inspiciendas; ut facilius de toto eorum exitu existimes. Et, Hæc oportere omnia ad eam Morborum Transmutationem transferri, quæ solutionem quandam præ-

se fert, & Naturæ benignitate alio Morbum ablegat. Quibus præfatis, ex Divini Senis Oraculis, ad Gratiam, & Fidem, Operi nostro conciliandam; (quod, ad ea se conformari, frustra quidem, & ambitiosè nimis, exoptavit,) ipsam rem aggredior; ex illoque sancto quasi Fonte, nostra omnis manabit Ora-

II. Præter istam Arthritida, quæ Causam habet Continentem Propriam, & Peculiarem, quæ suis viribus pollet, & est ex se sufficiens; id eoque Exquisita audit: nec, ab Affectione quovis alio, perfecto, mutatur, sive dicit, originem; unde Primigenia; (quæ quidem, in præsentia, Postulati loco ponenda:) Alia est Arthritis, quæ à Morbo aliquo Antecedente profluit: quæ alteri Morbo debet ipsum id, quod nascitur; & quod

A existit:

* Επιδημιῶν ἀτμῆμα τείσει.

Tom. II.

2 *De Arthritide Symptomatica*

existit: & (*a Primario illo*) *Derivata*, *Secundaria*, *Symptomatica* uti, (*præ Arthritide Exquisita*,) *Mendax*, *Simulata*, *Falsa*, jure merito nominetur.

III. Fusiūs dicam: *Arthritis Symptomatica* cum *Primigenia*, si primas earum Facies conferamus, & illa quæ sunt exteriora spectemus, in plerisque convenit: (Par etenim Ratio Paroxysmorum ; iudicem utrinque typi , similes causæ , & Principia; nec non effectus, seu Relique : five fructuose , five contrariae :) Proindeque generali Nominis *Podagre*, & *Arthritidos*, utriusque communi, comprehensa, magnam partem ad duxi usq; sub eo delitare; Morbus idem esse, judicatae. At, à vero quantum id abhorret, iis facilè innoteget, qui earum ad hoc usq; penitus scrutabuntur. *Arthritis* enim *Primigenia*, morbus exquisitus, r̄nūc̄ fui ordinis Princeps, peculiarem & sui generis conjunctam habet causam, proprio utique Marte agentem; per se, vel procatarcticarum stimulo, Paroxysmos facientem; à nullo vero affectu alio, aut primitus acceptam, aut in operibus dependentem. E diverso, *Symptomatica* morbo alteri succrescens, vel materiam, (id est , causam continentem,) vel minimum materiæ in hujuscē generis *Arthritidi* μέτωπον, illi *Primario*, quo (direcē vel oblique) Ortus ejus promovetur, refert acceptum: Itaque tum morbi, unde fluit, *Primarii*; tum *Arthritidos*, quam æmulatur, exquisitæ de Naturâ, tanquam *Hybrida*, participat.

IV. *Symptomaticæ*, quas hoc Terrarum Traclu vigore coniperimus, sunt ex Rheumatismo *Arthritis*, ex Chlrosis, & mensibus suppressis, ex Hy-

drope, Melancholiâ, Scorbuto, Lue Venereâ, Asthmate, Febre, Dolore Colico, Affectibus cutaneis: Perplures sanè, dignæque omnes quæ in *Liciani* Drama prodeant Τραγοποδλαζηρού: quarum tamen Catalogum haud dubie augebit industria posteriorum.

His affecti, eos qui in *Arthritide* sunt *exquisitæ*, numero videntur, (si rectè calculum ponas,) exæquare; imò quidem (mea sic est Ratio,) vincere: Ut *Damnonio* nostro *Arthritidos* pars dimidia, sine ullâ dubitatione, sit hodie falsa.

V. *Symptomaticarum* ratio generalis in eo locari reperitur, quod, cùm morbi sunt ab *Arthritide Primigenia* diversi, & intervallo quodam distantes, stationes suas *Primarias* linquunt, & erga *Arthritidem* moventes, ei sensim appropinquant: Simili ferè modo, ac, in Hypothesi *Copernicana*, Planetæ Apogæum (sive punctum illud Ellipsois, quod est à Sole remotissimum) deserentes & versus Solem inclinant; donec Hypogæum (sive punctum ejus quam proximè Solem) pertigent.

De appropinquandi modo ut ritè cogitemus, non solum ex *Arthritidos Primigeniae* Symptomatis aut pluribus acceptis, aut diutius servatis, is existimandus: Næ hoc, utrumque, Judicium fallax, & incertum: Imò potius à primario plus minus exuto, (ut in sequentibus patebit) addiscendus. Verum enim verò *Primarii* Exuviae simul cum usurpato *Arthritidis Primigeniae* vultu, *Symptomaticas* omnium certissimè commonstrant.

Specialis harum est Conditio, quod à stationibus *Primariis* quod celerius, & quod longinquius, ejusdem Classis *Symp-*

Symptomaticæ deflectunt, eò rariis ad eas revertuntur: hoc est, quò plura Morbi Primarii Symptomata deposuerunt, eò insolentius refumunt; eò celerius *Arthritidis* Puræ Symptomata usurpant; eò constantius retinent.

VI. Secum dissentunt *Symptomatica* si earum Externa respicimus; quod Aliæ, *furoris*; aliæ Partu difficiili, eduntur; Aliæ, à *Primigenio* ægris; alia libentius, decadunt: Aliæ ad Parentem citò regrediuntur; alia vix unquam, aut nè vix quidem: Aliæ sèpius; aliæ rarius, *Paroxysmos*.

Harum autem *Paroxysmos* si attenderimus, sunt illi profectò longi, breves; acerbi, mites; abnormes, idonei; continuì vel intercisi; eadem planè varietate inconstantiaque, quā sunt *Arthritidos* exquisitæ Paroxysmi: Et Reliquias sive fructus, habent (sicut illi) suæ cuiusque Ferocitati & Magnitudini, plerumque respondentes.

Partis istam Diversitatem facit diversa *Primariorum Indoles*, & in *Arthritidem Propensio*: Nam, quò cuiusque *Primarii* Materia virus *Arthriticum* magis refert, & Materiæ *Arthritidem* facient, quò plus favetur: eò certè vividum magis *Arthritidos* Simulachrum, eò magis solidum emergit *Exposure*. Et è contrario.

VII. Sed, [quæ cum primis ad exponendas hasce *Symptomaticas*, conducit Differentia;] Alia *impropriæ*, & ex Vulgi tantum Opinione, sic appellatur: Quippe quoniam Paroxysmos, ad Normam *Arthriticam* formatos, & compositos, habet omnino nullos; nec Materiam, ei quæ est *Arthritica*, [quantum ex utriusque signis judicare licet] ullà ex parte comparem. Hujusmodi una est, quæ *Rheumatismo*

superat; quæque *Symptomaticarum* Nominis, quoties de iis verba fecerimus, à Nobis eà re excluditur. Alia *magis propriè* dicta, quæ Morbo alicui *Primario* manifestè & palam *innotescit*, *Primigenie* ritu, per se vel aliundè stimulata, & adjuta, *Paroxysmos* celebrat.

VIII. Illa etiam duplex est; Altera Generatione, quæ dicitur *Æquivoca*, procreatur. Gravi quodam Morbo laborat *Æger*; eoque partim, vel penitus subacto, Natura, sui deum juris & vegetior facta, Materia *Arthriticum* in sanguine occultum, sanguinem & quicquid intus virium est depascens, (maximè vero si Pharmacis ea proritetur) ad τὸ ἔξωτον appellit; itaque (præter spem & expectationem omnem sèpè) gignit *Arthritidem*. Huc pertinet *Arthritis* ex Chlorosi, & ex Hydrope, quæ quidem, accuratè si dixerimus, *Secundariae* potius quam *Symptomaticæ*, censeantur: uti infra ostendetur.

Altera, quæ *supradictas Symptomaticas*, eandem cum *Primario*, (còtr'a quam modò dicta,) sed mutuam, & ab eo derivatam, habet Materiam; vel ipsam, vel aliquam ex parte alteratam; vel integrum, vel cum alio quodam mixta; sed in aliam Corporis Regionem, quæ transvehitur; aliaque ratione (id est *Arthritica*,) quæ operatur. Nam, ei quod ineptum est eliminando, per Morbos hunc vel illum, pro inepti ratione & corporis Constitutione, varios, dum incumbit Natura; (unde horum Morborum *çures* ab Hippocrate dicuntur, ἱρέοι,) sèpè quidem fit, vel propter eos nimis remissos, & instituto impares, vel ob materiam parum tractabilem, & *obstaculos*, quod illius

lius pars in Corpore, ne cum ipsis molitionibus exturbata, restet. Hanc natura, prælium redintegrans, secundò aggreditur; & quoniam aulis prioribus exciderat, alii jam methodo conficere, alio morbo, scil. *Articulari* proscribere, contendit. Atque hunc in modum oritur *Arthritis Symptomatica*; cuius species sunt *Arthritis Melancholica*, *Scorbutica* quæ *Lui Venereæ*, quæ *Asthmati*, quæ *Febri*, quæ dolori *Colico*, quæ morbis *Cuticularibus*, succedit.

IX. Hoc autem minimè celandum; Quod raro illa, quæ maximè propria *Symptomatica* est, *Primarium* sequitur nisi multorum dierum, veterem, &c, ab Ætate quasi venerabilem, *Chronicum*: Et, quod illa, serius quam *Primigenia*, nec nisi gradiiores, invadit; Eos scilicet, qui, cum affectu *Primario* diu conflctati, cum eodem simul inveterascunt. Id quod de alteri ista magis propriæ parte, confirmari vetant experimenta; quippe quæ, robustioribus, quæ junioribus, congruere hanc, evincunt.

X. Verum, ut ultra distinguam *Symptomaticas*, earum quæ sunt *idiotaræ* morbi primarii, (a quibus derivati sibi generis materia, quæ in *Arthriticæ* modum agere conatur, hæ singulæ potiuntur,) quium validè inter se discordant; *Symptomaticas* item hasce, utcunque primâ facie consimiles habentur, specie tamen, pro ipsorum materia, pro illi primariorum diversitate, inter se differre, non est improbabile, Peculiarem habent signatim omnes naturam, proprium nō; & curationes exigunt proprietatibus suis accommodatas. Nam,

XI. In exercenda Medicinæ, quo-
ties occurrit *Arthritis Symptomatica*,

morbi Primarii ratio, & modus omnino investigandus; Therapia probatissima diligenter expiscanda; & ex iis, una cum *Arthritidis Primigeniae* Doctrinæ, studiose considerateque penitatis, eliciatur, & in quadrum redigatur, optima medendi perfectissima que indicatio.

a Neque enim credant, (qui Rationalem Medicinam profitentur) posse eum scire, quomodo Morbos curare convenient, qui, unde hi sint, ignoret: Neque esse dubium, quin alia Curatione opus sit, si à Lue Venereæ; alia, si à Melancholiæ; alia si à Scorbuto; alia, si ab Hydropo: alia, si à Chlorosi, (& sic de cæteris Affectibus, toto, quod dicitur, Cœlo distantibus, & secundum illam Differentiam diverse medicandis) *Arthritis* oriatur.

XII. Etsi verò *Symptomaticæ* Ratio Composita, ab utroque Parente (tam eo qui genuit, quam eo qui adoptavit,) Ætiologiam, Therapiam, ex parte accipit; tamen non id indiscriminatum, & æquale factum est mensuræ; sed modo, & proportione, prorsus singulari. Nam, in Paroxysmo ab *Arthritide*, Therapia maximopere; extra verò Paroxysmum, in ejus vacatione, Prophylactica quæ collatur, à morbo præcipue *Primario*, haurienda.

XIII. Quæ quidem Prophylaxis, & in eâ quæ est Medicina vel latè sumpta, cum, ad morbos, veteribus Chronicis, iisque graviorique, secundarios, & malum *suspirans* (*Arthritidem*) æmulantes, evertendos, excolatur; diutius quidem, & contentius, ad mensis aliquot ducenda: sapè etiam per annos, statim temporibus repetenda est: Ut nempe morbis ita pertinacibus, inveteratis, sanatu difficultissimis, curatio par & æqualis adhuc beatur.

a Celsi Lib. I. Praef.

beatur.

beatur. Ista verò Prophylaxeos diuturnitas alias longior, alias brevior, ordinanda, pro singulâ Curationem singularum Difficultate: quod in sequentibus speciatim, & pressius, exponetur.

XIV. *Arthritidis Symptomaticæ à Primigeniâ Diversitas*, inque Membra Partitio, ab Artis Professoribus non satis observata, id effecit, ut *Aëtiologia Arthritica* hodieque trunca, debilis, imperfecta, perturbata, minimè constet; nec cum *Ægrotorum Symptomatis* concordet. Neque enim aliter fieri potest, cùm, quæ Una, & Simplex, æstimata fuit Affectio, varia prorsus esse deprehenditur, & multifariam composita.

XV. At, quod magis dolendum, & in Humani Generis incommodum (ut ne quid gravius dicam) cessit immane quantum; id etiam fecit hoc *Παρόραμα*; ut, quæ non uno eodemque modo construi, quid potius variari, & pro Morborum Differentiis, Discrepantiâ, Diversitate, aliis aliisque Indicationibus paſſim muniri, debuerat Therapia; angusta nimium, manca, & delumbis, esse reperiatur; utpote *Arthritidis* unius *Primigenie* Basî, & Fundamento (nimis arcto) superposita; cum Medici, tum *Ægroti*, spem, & vota, decipiens. Infelices *Arthriticos*! & eo quoque nomine miserandos, quòd, dum adversus Morbos Convulsivos; adversus Phthisin; adversus Febres Intermittentes; aliasque quam plurimas; dum, adversus graves & Herculeos Affectus, medendi Intentiones aptas, solertes, commidas, excogitavit *Ætas*; in *Arthritide* sanandâ, pellendâque tam pa- rum profecit.

XVI. Prædictas *Symptomaticas* hâc Methodo discutiam: Primum nempe Remotissimam, & ab *Arthritide Pri-*

migeniâ, quam longissimè disjunctam: Deinde reliquas, eo ordine, quo sunt, in suâ cujusque Ellipsi, minus remotæ dum ad illam denique pervenero, quæ, ab *Arthritide Primigeniâ*, vel abest quam proximè, vel ipsa est: Per totum hunc Decursum, & universum percurrendo *Systema Symptomaticum*, habito respectu, quoad ejus fieri potest ad Accesum, & Proximitatem: quæ quidem hoc tempore potissimum advertenda: En Opusculi Partitionem:

Arthritis

Symptomatica

Primigenia.

Falso sic appellata, quæ Rheumatismo,

Minus propriè dicta, quæ { Chlorosi,

Hydropi,

Melancholia,

Scorbuto,

Lui Venereæ,

Asthmati,

Febrí,

Colicæ,

Morbis quibusdam Cuticularibus,

Supervenit.

A 3

Ia

In ipsis partibus tradendis, primùm, morbi cuiusque *Primarii* stationem dicam: Tum, ejus in *Arthritidem* progressum: Deinde *secundarii*, jam facti, & in aditu maximè propinquo sistentis, Diagnosin qualem cunque: Post, à *Cognatis Secundarii*, & *Arthritide* exquisitā, illius differentiam: Tum, morbi, ejusque Symptomatum, imprimis urgentium, curationem: Deinde, isthac illustrandi ergo, historias: Hæc autem, non eadem ubique aequalia; quantā tamen opus est, Scripturā perlequar.

C A P U T II.

De Arthritide Rheumatismo supervenienti, Symptomatica falso appellata.

A R T I C. I.

Priusquam ad *Veras* aggrediamur *Symptomaticas*, omnino necessarium est, *Arthritidem* ex *Rheumatismo* ortam, ita falso nominatam, propter ejus cum *Veris* similitudinem, & nè istam in illarum numero ponentibus, operi nostro deesse, videar, expediri; atque re, de ipso *Rheumatismo*, mendosae hujus *Symptomaticæ Affectioni* *Primario*, paucula quedam præmitti.

De *Arthritide Vagorum*, quatenus *Rheumatismum* referat, & illius Appellatione se occultet, aliud loci est differe-re: De *Rheumatismo*, quam ille *Arthritidem* imitetur, ac quasi vices re-pendant, hujus & temporis, & loci est.

II. *Rheumatismus* ille, cui quidem unius quantum ego rescivi, succrescit haec *Sympomatica*, (nam à *Scorbutico* minimè unquam, nedum alio quovis *Rheumatismo*, prognatam memini) semper incipit à Frigore, causâ hujus affectionis evidenti fidelissimâ: Ex quâ celerrimè sanguini, præcipue verò ab exercitationibus incalescenti, *Lentor* inducitur; qui, in *Musculis* & *Mem-branis*, infaciens *Capillaria*, circuitu-ri *Fluminis* meatus obstruit; Dolores, & interdum Tumores afferit. Quæ inest Sanguini, Pituitæ, sive seri crassioris *Mailsa*, horæ paucarum aliquando *Sexagesimarum Spatio*, momento tem-poris, ferè tota lentescit, & (uti Ce-ra per Syringem injecta,) Ductus im-plens exiguos, Impedimenta, Moras, Oppilationes creat, pro ipsius crassitie plus minusve pertinaces.

III. Qui fiat tanta, tamque subita *Rheumatismus*, (haud explicatu facile Problema) Professores Medicos, optima quidem Ingenia fatigavit. Sunt, qui Lac acescens, si admovereatur Ignis coagulum citò contrahere perpendentes, & Lac immissum venis statim Coagulari confirmantes, binis hisce positis, sibi videntur rei summam ex-plicasse, Dubiisque viam in totum di-luisse: at quo jure, quâ *ασίληξι*, (præfato virorum de Republicâ be-nè meritorum Honore,) paucis expen-dam.

Primùm, Experimentis *Boylianis* manifestò constat, Acidi, præter *Salis Marini*, vel ejus æmuli, quantitatem perexiguam, atque huic Coagulationi producenda minimè suffi-cientem, nihil Naturâ sanguini in-esse: Neque de horum Experi-men-torum fide, per *Vieusseniana*, dicam?

cam? an Chiracciana? quicquam * derogatur.

De altero Argumenti Membro, et si, apud Magni Nominis + Anatomicum, tanquam Experientiā proditum, Lac immissum venis illicō densari, prescribatur; tamen, quod vacillet hāc in parte, non tam Auctoris, quām (exeā, quā versamur, Rerum Caligine) eventi Fides & Testimonium, idēque dubium aestimetur, habeo dicendum. Cūm enim, varias olim, *Oxonii*, *Injectiones*, & quidem hanc ipsam lactis vaccini, quantitate satis locupleti, exercendo, sanguinem indēnē vel minimum coagulari, sive concrescere, tametsi hāc illā agitatum accurateque spectatum, deprehenderim; Virum clarissimum, Profectorem eximium, aut Animali minus sano, aut aceſcenti Lacte, fuisse usum, haud injuriā suspicatus sum.

IV. Deinde, non solum ab Acidō fieri in Sero Animali Coagula, testatur id + Boylei, per *Oleum Tart.* per *Deliquium* illi adjunctum, perque *Spiritum vini* probē rectificatum, coagulari serum afferentis. Quin etiam, ut Symbolum meum conferam, *Rheumatismo* laborantis serum, pes calorem, & exinde quām citissimum Frigus, (utrumque scilicet impensum,) in Gelatinam admodum lentam, viscidam, firmam conciliari & cogi Nobis experimento patuit. Hoc enim brevi

* Hāc de re, qui plura voluerit, adeat clarissimi *Pitcairii* dissertationem Med. ultimam: Ut & Almi Coll. *Romanorum-Archistarorum* ad Cl. *Vieusseni* Responcionem.

† Vide Cl. *Louverum de Corde*; Cap. 2.

‡ Vide *Humani Sanguinis Historiam*, Partem 3.

evenit, quando, hujuscē rei tentandae gratiā, istiusmodi serum, cochleari contentum, & subjectā lucernā calefactum, Aquā frigidissima ac cochlearis marginem immergeretur.

Ab Acri verò Sale Alcalico, quām ab Acidō, *Lentorem* fieri, longē probabilius: Sagacissimi enim + Baynardi, Collegae Nobilissimi, Experimento liquet, *Rheumaticorum Urina*, Salis Alcalici ejus; quem habent Sani bonāque utentes valetudine, partem quasi trigesimam, nec quidem suprà, deſtillando elici. Unde conjicitur, Salēm istum acrem, pungente, asperum, acutum, in Sanguine retentum, Pituitā (forſan adjuvante Oleo, veluti in Sapē Compositione,) irretiri involvique & ad vitidum in *Rheumatismo* faciendum, ad Dolores, & Tumores inferendos, opere quidem maximo contribuere.

At, quod rem absolvere videatur, *Rheumatici* cujusdam Āegri venā pertusā, sero *Syrupum Violaceum* instillavi, unde Mixtura, brevi temporis spatio, *Color viridis*: Et ejusmodi sero, *Sublimati solutione*, parcè quidem & tantillulā quantitate, additā, quām citissime ad fundum se demisit *Concretum Albitissimum*.

Ipsi porrò Pelliculæ, sanguini *Rheumatico* innatanti, (ut videlicet, in eā salis quid dominetur, anquirerem) *Solutionis* dictæ guttis aliquot affusis, ejus superficiem ex hinc *Albere*, cum plerique aliis aſtantibus hujus experimenti testibus, notabam.

Siqua igitur hisce probationibus Fides, vel à calore frigoreque vehementibus & continuis, vel ab sale alcalico

intus

† Acta Phil. Lond. N. 125.

intus retento, vel utroque Lentorem hunc oriri, verisimile est.

V. Quoties è viscido redemptus, priscā gaudet *τύπαια* & more naturali circumagit, sanguis; evanescit tumor, qui scit dolor, convalescit *Æger*: contrà verò, affectu malè tractato, id est perseverante viscido, nondum vieto correcto, non nunquam oritur *Arthritis* ista, quam dico, *Sympomatica*. Nempe, cùm abundat τὸ *τλεγόν*, quā visciditate, quā acredine, vehementiores, pariter ut *Arthritis* ipsa, profert distensiones, dolores, tumores, aliosque non paucos effectus utriusque huic vitio communes.

Frigidam verò *Arthritidem* æmulari gestit hic affectus, illiusque Partes sufficiunt: Nam, neque dolor, æquè acerbus; nec inflammatio perinde contumax; neque declinatio similiter proptera, ac in illâ *Arthritide*, quam appellamus *Calidam*. Nihilominus fatendum est, quòd, si *Rheumatismo Scorbutico*, aut *Venereo*, *Arthritis* ista superveniat, (posse verò supervenire, nullam recipit controversiam) ob alperum aliquid, ac stimulans, interfusum, & dolorem magis acutum & inflammationem magis infensam esse.

VI. Autumno maximè intenduntur hi dolores; eo videlicet tempore, quod fluxionibus favet, (quanquam & alias anni tempestates iis prorsus immunes esse, nequaquam affirmandum,) & diu, non nunquam ad totum Hyemale Spatum, ubi morbus interteravit, excurrunt; sæpe quidem intercisi, at à levissimo frigore recidivi; quod diurno familiare *Rheumatismo* turgent Articuli. Farcturâ extante, & in Tumorem albidum, & tanquam ὄγκωσην, cutim elevante. Unde digi-

torum motus semper impeditus, interdum abolitus: Huc illuc digiti torquentur: Manus non nunquam retroagit; sicque cubitus, ut pars ejus interior jam emineat.

Cùm *Arthritidis* personam qualemcumque capessivit *Rheumatismus*, rarò quidem exuit; ad vitæ usque terminum plerumque perferens. Si modò sanum id, quod intus, & incolumē totum est, extremam aliquando fenebit, sed digitis, sed Artibus multis, *Æger* adipiscitur; *Podagrum* interea, tanquam humani generis pestem & perniciem, tanquam malum, vel ipso teste experto, acerbissimum, (quā tamen *Genuinū* fortasse nunquam est affectus) increpans acerrimè.

VII. Quamvis enim non nulla *Frigidæ Arthritidos* Symptomata gloria tur hic affectus: tamen, si rem attentiū perspexerimus, cum eâ parum convenient. Cutis sanguini (sic, ut in *Rheumatismo* solet esse) densa, & quam in *Arthritide* multò densior, post quietem supernatans, hoc abundè arguit: Confirmat id, quòd *Gelatina*, quamdiu cunque Commissuris immorata est, nraquam in Tofos indurescit; quodque commissuris minime contenta, cum Internodiis eas pari ferè proportione premit: tum verò omnium maximè, quòd nulla Cardiacorum, utut *Actu* vel *Potentiâ* calidorum, abusu, vel quāvis aliâ de causâ (contrà quam *Arthritis* omnis, sive *Primigenia*, sive *Sympomatica*; sive *Calida*, sive *Frigida*) in Paroxysmum, qualis est *Arthritidis*, vel levissimum, evahatur unquam *Species* hæc *Adulterina*.

VIII. Ad hasce *Rheumatismi* Reliquias, duras equidem & pertinaces, prævertendus, valet ea, quæ morbi istius

Superveniente &c.

9

istius curationem habet, quæ sanguinem attenuat, Medicina; ab Auctori-
bus, illam ex instituto tradentibus,
haurienda. Cui tamen unum, ut mea
memoria est, ab iis prætermissum, ad-
jiciam; nempe, quod, ad dolores *Rheu-
matismi* minuendos, ad sanguinem al-
terandum, & τλω Γλυπτήν devincen-
dam, conductus, supra quam quis ex-
pectaret, Vomitio; sed vehemens, sed
iterata. Quod unde efficitur, sanguinem
exagitando, concretiones inhiben-
do, motumque illi novum expeditio-
remque tum intestinum, tum periodi-
cum, imprimendo; an quovis alio mo-
do fiat, in medio relinquam.

Hoc autem gratis dictum, ne quis
existimet; fidenter affirmare possum;
sola *Infusione Croci Metallorum* ad qua-
tuor vices, quantitate benè magna, tot
diebus continuis, ab Athletico quo-
dam & multarum virium Ægro, contra
Rheumatismum hausti, unde cum εύθο-
εις toties evomuit; *Rheumatismum* gra-
vem, & permoleustum, me novisse
penitus & radicitus extirpari. Cujus
quidem Historiæ mentionem non ideo
feci, quod tristem & severam, ne di-
cam periculosam, hanc curationem, vix
centesimo cuique tolerabilem, in com-
munem indistinctè usum, inducere co-
narer, aut in animo haberem; (quæ
enim hæc Temeritas!) sed tantum, ut
Emeticum ab hoc affectu per se con-
siderato, non ex omni parte respui, seu
vetari, submonerem; imò quadante-
nus indicari; &, quoties vires, & quæ
sunt Ægri cætera consentiunt, posse
ministrari.

IX. Ad easdem Reliquias præsen-
tes extirpandas, requirit indicatio quæ
quidem unicè attendenda, ut tollatur
iste lensor, ut crassa, pertinax & visci-

da materia, quæ juncturas obstruit, &
in tumores cutim earum effert, causa
videlicet conjuncta, corrigatur emen-
deturque, cuius gratia, è Regno *Vege-
tabili* depromantur *Antiscorbutica*, quæ
dicuntur, sale volatili referta; qualia
sunt *Radices Armoraciae*, *Cerpæ*, *Ari*,
Allii &c. *Folia Cochleariae*, *Nasturtii*
Hortensis, *Indique* &c. *Semina Sina-
pios*, *Cochleariae* &c. Quæ quidem om-
nia, rectè & artificiosè comparata, de-
bitoque more data, viscidum incident,
tenuent, resolvant, perque Renes de-
mùm expellant illius quicquid alienum
est, & inidoneum.

Huc, eodem ferè nomine, respiciunt
Spiritus C.C. Urinæ, *Fuliginis*, *Salis Ar-
moniaci*, & id genus alii *Volatiles*, sive
simplices, sive *oleosi*.

Quid per *Oleum Terebinthinæ*, Medi-
camentum mirè penetrans, & *deob-
struens*, (Pulmonis illud solvit pitui-
tam, in Catarrhis pertinacibus farctu-
ram ejus allevat: In tingendo marmore,
colorum illud optimum laudatissi-
mumque vehiculum est:) Quid, in
quam, in Lentore *Rheumaticorum* re-
ducendo per illud præstetur, quando
hoc hortatur Analogia, fiat periculum.
Profit autem tum interne sumptum,
tum externè applicatum, v. g.

*U. Ol. Tereb. gtt. iiiij. ad vj. vel si Fe-
bris Suspicio nulla veterit, plures.
Conf. Anthūs 3j. Syr. de Rubo Idæo q. ff.
Bolus, horæ somni deglutiendus, cum
Julapii Hauſtu.*

*B. Aq. fol. Ari, Angelicæ, Ulmarie
ana 3v. fp. Croci 3ij. Sambuci q. f. cum
Marg. ptt. & facch. f. Julapium.*

*Balsamo Sulf. Terebinthinato Artus
motu privati, cum Frictione, bis die,
superillinantur; vel etiam Vernice Te-
rebinthinata.*

Tom. II,

B

Campno-

Camphoræ sapor acris & pungens, O-dor Aromaticus penetrantissimus, ignis comprehendendi facilitas eximia, sed præ cæteris quibuscumque in auras abitio celerrima, partes ejus subtilissimas tenuissimasque ostendunt. Ideo-que nunquid Ægrotantibus hisce nostris, ad incidendum & tenuandum in eorum capillariis lentum illud viscidumque, & quantum ab illius auxilio sperari possit adjumenti, meritò exquiratur. Dari posunt ejus *Grana v, vel vj, Oleo Amygd. dulc. soluta, cum Conf. flor. Borag. 3j. Syr. Cort. Citreor. q.s.* (*Cut. f. Bolus*) cum *Jul. Hauſtu, hora ſomni.* quod quidem tempus exhibendi præfero, quoniam per noctem inſequen-tem (noctu verò, quam interdiu, in his Ægrotis, ad superficiem corporis sanguinem magis efferri verisimile eſt) una cum sanguine ad τὸ γλυκόν appulſum majori cum impetu, favente flumine rapidiori, in id arietet. Quin etiam *Epithemata Camphorata* poſſunt ex-ternè Partibus affectis admoveri.

X. Si hæc ē Regno *Vegetabili* fruſtrā eſſe reperiantur, & operi imparia, ē Regno *Minerali* conducat opiniōne *Mercurius*; illo nempe paſto sanguini commixtus, & obſtruptionibus adve-ctus, ut incidendo dividendoque viſcidum illud attenuet, ſolvat, colliquet. Quare Ptyalisimum hoc in caſu levem iuſtitui, diuque proferri, (mo-dò per Ægri vires, & alias res licuerit) ē re futurum arbitror. Nec non ad eum ſinē *Mercurium* partibus iſdem la-fiſis, per unguenta, per emplaſtra, poſſe cum fructu ſuperponi.

At fi iſta non ſentiat, quæ juncturis ineſt, Gelatina; *Suctu* frequenti vali-dissimoque, per fistulam ad eam rem fabricatam & orificio priuè factō im-

miſſam, evocetur. Hoc in *Arthritide* verā laborantibus fieri, vulgare jam & pervagatum eſt: Multò verò tutius in Rheumaticis poſſe credibile eſt. Hæc autem operatio non niſi recens affe-ctis, & dum liquida eſt materia, pro-mittit sanitatem. Articulos Gelatinā per ſuctionem inanitos, *Vino uſulato* ſapiū ſovere, & *Emplastro* quodam (*Stomachico* putā *Magiftrali*) à gan-græna defendere tutar que oportebit.

Iſtam medendi legem, ſecundūm morbi indolem & genitum delineatam, ut in ejus initio probabilem, adduco; ſed nullo quidem experimento (fate-bor enim) confirmatam. De morbi Historiā plus fatis conſtat, & etiam nunc in vivis ſunt, qui hujus veritati fidem faciunt, & attipulantur; de Me-dicinæ verò hujus uſu, & victoriā, nihil habeo, quod dicam. In affectu inveterato, cum viſcidum id indu-ruit, quod tenuet, minis verisimile eſt.

Omittendum verò non eſt, quod, τὴν Γλυκότητα Rheumaticorū Sangui-ni accedentem putrefactione ſolā te-nuari diſſolvique poſſe opinatus, medi-cus perilluſtris, clarissimus * *Foyerus*, (cuius hoc eſt argumentum, quod ovorum albumina, quæ quidem Gelati-na hanc noſtram cum primis reſer-unt, putrefactione liqueſſunt) ad eam, hiſ in corporib⁹ non minis quam in tuſſi laborantibus, promovendam, emollientia, maturantia, colliquantia, (qualia ſunt ē *Rad. Glycyrrhizæ, Sar-sæ, Chinæ, Iræos, &c. ex Hordeo, Paſſu-lis, & ejusmodi aliis comparata*) non fine

* Vide *Humorum Animalium ſtatū p̄-ter Naturam*. Cap. xi.

sine multâ probabilitate præcepit. Utrum hæc, quæ in liquando solvendoque pulmonis phlegmate, tot ab annis, tantarum virium & *crispationis* esse meritò prædicantur, in Artuum illo Rheumaticorum valeant, operæ pretium est experiri.

De *Symptomatica* falsò, & ex vulgitatù more, sic appellatâ, quæ habebam, effunduntur: Itaque iis, quæ ad *Veras Symptomaticas* Aditum præcludere viderentur, de viâ dimotis expeditisque *veras* jam attento.

C A P. III.

De *Arthritide ex Chlorosi*, *Albâ*, & ex *Mensum Suppressione*.

ART.I. **E**X *Symptomaticis* ita *uectus* appellatis, illæ primùm expromendæ veniunt, quæ Ortū, quod dicitur, *Æquivoco* generantur: quarum è numero Principatum postulat *Arthritis à Chlorosi* nata. Quod autem uspiam ita nascatur; quod Adolescentulæ, Virgineo dudum morbo Languentes, nec dum illo prorsus liberatae restitutæque doleant *Arthritide*, à non nullis idem habeatur, ac si *Lucam Bovem* (ut in Proverbio est) *Locusta* pariat; id est, *Arthritide* *iv.* Sic à morbo, hisce Puellulis parum congruenti, immunes eas reddere, incolumes præstare, videatur, tum *Ætas* præmatura, tum affectio diffimilis. Ita verò sentientibus, utnè *Calculum* adjiciam, indubitatæ fidei cogit experientia; nec istam *Ætatem*, nec hanc affectionem, illas ab *Arthritide* penitus tueri comprobans.

II. Ut autem dicam, quî fieri potest, quod, ex morbo sic dispari, morbus sic dispar oriatur, advertendum est; quod *Arthritis* eas tantum modò pallidas (quantum mihi observare licuit) aggreditur, quæ Miasmate hæreditario supra modum vitiatae & imbutæ, ad istud mali naturæ inclinatione pervicaci, momento maximo, pronæ sunt, & diriguntur.

De cuius rei veritate, satis, ut opinor, ex eo liquet, tum quod illa, quæ ad *Arthritidem* inducendam more agunt usitatè Procatarctico (qualia sunt crapula, satietas, Venus immoderata, Lues Venerea &c.) Virginibus hisce imputari minimè posse cogitandum est: tum etiam, quod *Arthriticæ* hujus Classis stirpe sunt cum primis *Arthriticâ*.

III. Exinde patet, quod *Arthritidos* ex *Chlorosi* procreatio, non eo sensu capienda, quasi hanc quæ fecit, illam etiam faceret, *eadem Numero*, *vel Specie*, materia; sed novâ ratione, agens, nova perpetrans *Φωτόμενα*; (quod tamen in plerisque *Symptomaticis* usu venire palam est.) Nostra quidem alia res est. *Chlorosi*, sive sanguinis *Móλυβοι*, abituræ supervenit, & simul cum vultu colorato, cum robo, cum mensibus, nè multa, cum sanguinis *Μετασειρυφ* horum societati se immiscens, ex accidenti profilit *Arthritis*; peculiarem habens materiam, causam propriam continentem, à *Chloroseos* illâ, multum abludentem.

IV. *Symptomatica* hæc *Arthritis* interdum *Vaga* est: Artus hinc inde subfultando peragrans; dolore pungenti, & rodente gravans; aliquando *Rheumatismi* nomine delitescit: Alias, articulis inhæret, & *Affixa* est.

B 2 Vagæ

*Vagæ Diagnosīs incerta, & tenebri-
cosa; uti Arthritidis Vagæ primigenie.
Luēem tamen afferat, De Parentum
Morbis, Numnam illi Pedibus doluē-
re: Et, an Ægræ Rheumatismi causis
evidentibus, præfertim Frigori, paulò
antè subjecta fuit quæstio. Fixa verò,
Teneritudine Juncturarum, Dolore,
Rubore, primum Molli, deinde successu
temporis Lapidescenti, & Tofaceo, se
ostendit.*

V. Hæc cum Morbi ratio sit, in eo
ponenda Indicatio, singularis, & præ-
cipua videtur; ut, à peccante Materia, jam nunc *Arthritidem* molliente, per
Muliebria, primo quoque tempore, sanguis expurgetur; & sic *Chlorosi*, sic
Arthritidi, simul semelque occuratur. Omnium maximè conduceat (dummodo res annuerit Familiaris, & iniri Nuptias permiserit,) *iv raspi exiū*. Quum, Partu Naturali, quo, in Utérinū, tanquam in fentinam, universi Corporis Inquinamenta secluduntur ad inanienda, & vacuanda, Fœminarum Corpora, nihil efficacius valentiusve. Certe Hippiatris illud notissimum, & multiplici comprobatum usu: nec, cur Hominibus denegetur hoc Consilii, video. Trocul dubio Laborantes isti Medicinæ generi minimè refragabuntur; quia Medico, Naturæ tam Ministro facile obtemperabunt. Medicinæ Vires, & mirificos effectus, confirmabunt, Suarum gratiâ, Matronæ.

VI. Sin nulla fuerit Nuptiarum opportunitas, ad Menses (quia hâc in parte, secundas vendicant) omni auxilio, omni ope, & industriâ promovendos admittendum est; eâ spe, & Fiduciâ fretis, *Arthritidos* materiam, & causam continentem, per eos facilè comodeque posse proturbari. Atque

hunc in finem *Martiata*, sed, (ut illo-
rum vires, & potestates, ad uterum re-
cta collineentur,) aptissimè cum *Em-
menagogis* copulata, vel artificiose in-
terposita, Fructum ingentem, Mellem amplissimam, pollicentur.

Si Menses omnino nulli sunt, ex iis concreta, & composita, ad tempus diutinum & continens, cum exercitatione & purgatione debitâ, adhibeantur. Si fluunt, sed diminutè, Illi; Internum tempore, bis die, *Martem usurpari* proderit; sed illo, quam primum Menses institerint, neglecto, ea dari, quæ hos ciendo Naturæ Rem (quâ nihil efficacius, conducibiliusve) suo ipsius more, promovebunt. *Marti* nullum aptius Vehiculum, quam *Aqua Martiata*, per Urinam exeuntes; nec, uno tantum nomine, *Pallidis* his *Arthriticis* convenient: Coctionem integrant; Sanguinem exaltant; astisque exundanti, virus *Arthriticum* abluunt abripiuntque; tum *Arthritidi*, tum *Chlorosi*, simul adversantes.

Horum autem usui, & præmitti Catharsim expediet, & septimo quoque die circiter interponi; nè ab *Aqua* in Corpore alicubi restante; aut ab Alvi tarditate; aut à sanguine roborato, nimis evecto exaltatoque (quod sapissime solet accidere) sit periculum. Cujus quidem modi Catharseos Intercalationem, ab Antiquis summo consilio præceptam, & diligenter institutam, non sine Ægrorum incommodo, & discrimine, dudum ab aliquibus omitti video.

Quæ verò reliqua generalem Morbi hujus Curationem respiciunt, & Materiam *recepit*, per Renes expellentia, siue Ortum ejus & Incrementum inhibentia, complectuntur, ex *Arthritidis* Primi-

Primigenie Prophylaxi non inutiliter ducantur. Atque hæc de *Arthritide*, quam, quod *Albarum* esse reperiatur, appellamus *albam*.

VII. Alia est *Arthritis Symptomatica*, priori propter Affinitatem adjungenda, quæ Adultas, (ut jam dicta Juニア,) quæ steriles affigit, & Catameniis, aut omnino nullis, aut aliquanto parciорibus, donatas. Hic affectæ crassiori plerumque Habitū sunt, Vrigaines, sedentariæ, voce gravi, neque semper Imberbes. Morbus, *Arthritidi Frigidæ* appropinquans, negligenter, & languidè παροξύνει; Juncturas denique Recrementis explet, motu privat.

Occlusa nempe, quam caram, quam utilem, quam amicam habuit Natura, per Catamenia sanguinem expurgandi viâ, Materiæ vis in eo cōstructa & coacervata est; quæ, graves & periculosos inferendo morbos, Oeconomia crebrò miscet, turbat, evertit omnia. Sin Materiam Natura vincit. Portâ hac vel illâ, eam expellit, nec raro in Articulos trudit, *Dædala Rerum Conservatrix*.

VIII. Ista verò, non nisi Corporibus *Arthritidi* perferendæ (malitia vel acquisiti, vel Hæreditariâ,) præparatis, obtingunt; & illâ potissimum ætate, quæ provection, & ingravescens, per Methodos succedaneas Naturæ Defectus ambit quodammodo refarcire.

Et quoties à laudabili desideratissimoque κατοθέματi defiscens, natura *Arthritidem* molita est, raro utique Gressus retrò agit, raro Catamenia renovat; quin *Arthritidi* imposturum infistens, illius beneficio vitam quam potest longissimè, quamque beatissimè, producit.

IX. Cum Mali hujus, Partu alle-vandi spes omnis frustrata, & à Cata-

meniis obscura est, & tenuis; eam mendendi Legem optimè posse fructuofissimèque servari judico; quæ, per *Cathartica*, materiam peccantem, in sanguine congestam, & res novas affectantem, expellit. Ut autem illa Ægrarum Conditioni quadantenus accommodentur; primùm elegantur ea, quæ, Sanguinem fundendo, & à fœse illius partes separando, Mensum movendorum expectatione Medicum accedant; (hoc autem modicâ Dosi, potius quam magnâ, fieri certissimum est.) Tum, ad eundem finem, *Emmenagogis* implacentur, & fiant *Purgationes*, quæ dicuntur *Hysterice*. Postremò, omni tantummodo mense alterno, (nec quidem amplius; ne Purgatione nimis liberâ & frequenti, materiâ alio ablegata, Mensum spes interrupatur) eaque Lunæ quadrante, quâ præcipue sanguis ζυμεσθay, & se attollere cœpit, vere & autumno, iterum saepiusque repetantur: nec, quæ earum vires infringendo redundant, aut motum sanguinis intestinum sufflaminent, admittantur; horum somni, post purgationem, Paregorica. e. g.

B. *Calom. quinques sub. gr. xv. spicer. Conf. de Hyac. Conf. Ros. rubr. anaðj. syr. de symph. q.s.f. Bolus ferâ nocte deglutiendus.*

B. *Pil. de succino j., Aloës Rosat.*

B. *Affe fætid. Pul. Cætor. scammon.*

aā. gr. v. *Bals. Per. q.s.f. Pil.*

Si isto ritu Purgatio, in hujusmodi *Arthriticis* celebretur; de Catameniis postliminiò restituendis spes affulgebit aliqua, (modò ætas, & Naturæ ordo consentiat) aut, si votis & expectationi non respondeant ista, Capiti tamen, & Partibus internis, per Catharsin certissimè cavebitur, ne à Plenitudine lœdan-

tur; quod quidem minimè spernendum, atque adeò studiosè laborandum.

X. Si Mensum spes fecellit omnis, neque restat ulla istius Anchoræ fiducia, majori quantitate catharticum (*Aloeticum autem esto; vel Decoctum amarum purgans*) illoque mensis tempore, quod solebat esse eruptionis, *ιναπος* adhibendum: Tum, Ano materiam quod emitat, itaque mensum vices suppleat; tum etiam *Arthritidis* (quæ Hominibus hisce auro contraria, & cum vita æque, pretiosa,) spei quod indulget. Quæ quidem regula, tam illis commoda, tantique (si appetitè obseretur,) est momenti, ut nihil suprà.

Hisce porrò ex usu erit fonticulum aperire; aut, ne vetus exsicetur, inspicere: Et, si quod per fluorem album, vel aliud quodvis, *τεργαλόσον*, erat excrementum; ut permaneat, perduretque vel etiam in *Ægrarum* comodum augeatur, eniti.

XI. Corollarii vice, memoriâ tendendum, in isto pari *Symptomaticarum* impugnando (Dii Deæque!) quantum intersit; Altera Purgationem non nisi levem, & raram elit; altera, tum fortiorem, tum frequentiorem. Altera eam, non nisi alterantibus, id est, principali auxilio) viam præparantem; altera, tanquam ipsum principale. Altera Chalybem desiderat, & in eo ferè spem ponit omnem; altera eundem metuit, fuit, ut fatalem abhorret. Brevi dicam, altera sanguinem augeri *καὶ μετωποθεῖσθαι*; Altera minui, & deduci, postulat. Adeò nempe contraria *Symptomaticis* hisce Therapia; immo, ut fieri potest, in eodem corpore.

Historia Arthritidis Vagæ, Fixæ, ex Chlorosi, fugatæ.

Veteris Arthritici filia, duodecim annorum, ventriculi dolore quasi colico, cum fastidio, naufragi, vultu pallido, respiratione molestâ, mensum defectu, aliisque symptomatis *Chlorosin* ostendentibus, afflcta est. Post annum, materia quædam Artuum commissuras, earum autem intervalla magis, occupavit; diu, misérè cruciavit. Teneritudinem, torporem inibi, doloremque peperit acerbum; aliud exalio. Cessavit interea ventriculi dolor: Perduravit *Aropezia, Δυσπεψία*.

Dum ita se res habet, primò Emeticum, tum Catharticum, meo consilio, datum est; & deinceps iteratum. Ob atroces, & ferè continuos, artuum dolores, sanguis detrahitur. Post quas evacuationes, ad appetitum acuendum, ad sanguinem evehendum, & menses ciendos, (quiem mihi scopum hâc in re palmarium proposui) *Martis Nutriti*, Æs. cum vehiculo convenienti, bis die, deglutiit: Et omni mane aquarum ferratarum, *Totonesii* in suburbis, nisi exhaustis; cum Sp. vol. Oleof. (ad *Διέρπων*, & calorem augendum,) guttis circiter triginta. Hâc methodo menses perplurimos, interposito subinde lenienti, observatâ; Dolor iste rheumaticus, (sic habebatur,) & teneritudo primùm mitigantur; demum in totum ferè devincuntur. Viget appetitus & digestio. Aliqua sunt catamenia. Facies colorata fit & vivida. Scintillant oculi. Salus ex omni parte perfectior & integrior; nisi quod *Tumoribus* albis,

albis, mollibus, teneris, & (ab iis) *Δυσενεργεια*. Juncturæ Artuum infestentur. Quæ quidem accidentia tempestate pluvia plus solito fæviere.

A Rheumatismi (sic perperam dicti) exitu, triennio vix elapo, Tumores indurescunt, & nodi fiunt Tofacei, tum numero plures, tum magnitudine conspicuæ; sed, & diversæ, & longè dissimili: Alii namque Granum triticeum; alii pisum; alii nucem æquantes avellanam, Digitorum articulos, eorumque regiones tumefaciunt; in articulis, permanentes; sed in eorum intersticiis, evanidi, inconstantes. Erat dextri summitatis Cubiti cæteris major; Nuci juglandi par; initio mollis; sensim exinde lapidescens. Juxta cubitum sinistrum, tumor albus eo tempore digito cedens, in Tofumabiturus. Adhuc pruriunt Artus, & quidem molestissimè; & emittunt pustulas. Per biennium ista Podagræ tulit symptomata, sed lenis, sed benignæ; neque toto hoc tempore, vel semel unquam, in paroxysmum evectæ. Ab ejus ortu, ventriculo, & iis quæ sunt intus, benè; ob illam artus aggredienti, procul dubio melius. Menses, per universum hoc biennium, mediocres.

Anno incipiente 1700. præter ista, quæ memoravi, *Arthritidos* symptomata, de ventriculi (præsertim à Pastu) dolore, inflatione, aliisque *Δυσενεργεια* indiciis, porrò quiritur. Ut Therapiam, tum ad ista præalentem, tum prophylacticam, instituerem; auctor eram (αὐτὸς καὶ νήπος) sæpius præmissa catharsi, & primis viis uti par erat exoneratis, ut, per quatuor menses, omni mane, sextam inter & octavam, aquarum ferrat. $\frac{1}{2}$ ij. (quarum $\frac{1}{2}$ foliis *Thea* alteranda) ebibat. Decima

sequenti, Haustum infusi,

Bx. Summit. Trifol. palustris: Pug. ij.
Aq. Pluviae bullientis $\frac{1}{2}$ lb. Infunde ad Amaritum sufficiem: Colaturæ Cochl. v. adde sp. Junip. 3j. Tincl. Aurant. gtt. x. f. Haustus.

Quartâ pomerid. Bolum, è Conf. Trifol. palustr. Flaved. Aurant. ana 3j. Millep. pp. 3b. Chal. Nutriti gr. v. Syr. Caryop. q.s. cum leni Cathartico subinde repetendo.

Interdictâ, per totum hunc Decursum, Cerevisiâ, Potui dabatur Ordinario Decoctum. Bx. Rad. Chinæ, Sarsæ ana 3i. coq. in Aq. font. Ferrate $\frac{1}{2}$ iiij. ad ij. Colaturæ adde spiritus Juniperi, cun sacchari Crystallini, q. s.f. Decoctum.

Vescebatur ἵππος, ἵππους, & Sanguinem temperantibus, summittibus scil. Beccabunga, Nasturtii Aquatici, & Hortensis, Urticæ; Rapa, Battata, Piso, Pastinaca, und cum Agnina, Pullina, Vitulina, & istiusmodi aliis.

Harum rerum observantiâ diligenti, sedulâque corpus Ægræ *νόσοις* erat. Nodi partum minuuntur, partim evanescent. Pruritus cessat: Tolluntur pustulae: Augetur appetitus; Coctio perficitur: Sanguis, expulso per renes uterumque inimico, fermentationem, & πνωμάτων acquirit Naturalem; quam monstravit ἴνση, ἴνση. Quod auspicatissimum judicavi, recte postea fluxere Catamenia; & quod rectius, eò certius fugatur, cum satellitio suo, *Arthritis*. Ut, neque Pustulæ, neque pruritus, neque tumor, neque dolor, jam per annos perphures, ex eo tempore, reverterentur. Quod quidem indubitandum, optimaque fidei, Argumentum; Per Emmenagoga &c. posse hujusmodi Arthritidem, etiam si Nodosam, & Hæreditariam, auferri depellique.

CAP.

C A P. IV.

De Arthritide Hydropi super-
veniente.

AD alteram illam è Symptomatis minus propriis, ex recensione principio dicta, properamus; nempe, ad *Hydropsi amissione*: eoque libenter, quia crebro hoc occurrit, &c, uti spero, in hujusce populi commodum & tutelam explicetur.

Quod *Arthritidi* succrescat *Hydrops*, & facile perceptu, & ordini, quem in hominibus è medio tollendis, servare solet natura, maximè consentaneum est: At, è contrario, quod *Hydropi Arthritis*, etiamsi aliquando accidit; tamen, naturæ methodo quasi inversâ factum, inter ejus *duorum* non inique censeatur.

II. Ut de re tam utili, tam jucundâ, tam explicatu dignâ, pro ejus dignitate, quantum potero, dicam luculenter; advertere oportebit, Quòd ab Hepate, aut Viscerum aliquo nobiliori, sive Scirro, sive aliâ quâvis indomitâ Labe, vitiato, quicunque fit *Hydropicus*, raro is Ποδεψις: &, quòd nobiliori, eò rariis. Hoc enim in casu, sic in pejus ire solent omnia; sic corruere; ut, si qua olim emicuit *Arthritis*, à morbo graviori, & magis imperioso: (totas Ægri vires totum hominem exercente & fatigante,) ei plerumque officiatur, tanquam majoris morbi auctoritate victæ, & Paroxysmum raro unquam rectè facere contin-

gat: Verùm, in corpore taliter affecto corruptoque rarissimè omnium exortur, & nascitur *Arthritis*.

Sin ea fuerit *Hydrops* ratio, quòd, salvis visceribus, aut parum lœsis, ab unâ partium sanguinis aëstrix, & malo ejus habitu, (ad viscera contaminanda, quantumvis apto, & proclivi) ducat originem; ex eo, præsertim medicato, exoriri posse *Arthritidem*, iterum & sæpius observari.

III. In eo sanando, sive *Anasarca*, sive *Ascites* sit, cùm Aquæ quod abundat jam prius emissum est, amaris & Chalybeatis, tum ad corrigendum sanguinem eumque roborandum, tum Mehercule imprimis ad eximendam *Æræ* *Hydropi* familiarem, ex usu medico, insistimus. Quæ quidem medicamenta in exaltando sanguine tanti sunt momenti, tantarum virium; ut, si Æger nec ætate neque morbis fuerit debilitatus, idemque feminum habeat in sanguine *Arthriticum*, exulante eo & in Articulamenta misso, ex *Hydrope* in *Arthritidem* persæpe rectâ progrediatur.

Imò quidem ita fieri potest, & aliquoties evenisse novi, ut, ubi consistant Vires, & *Arthriticum* Miasma in Sanguine copiosum, efficax, & jam ad *ærum* evectum, insit, absolutis quæ ad *Hydropa* exsiccandum opus erant, Evacuationibus, & salvis Naturæ virtibus, sine diectorum, vel istiusmodi, Alterantium usurpatione, *Podagrâ* quidam afficiantur.

IV. Utcunque fuerit, Natura (sive per se, sive Medicamentis adjuta,) novos init operandi modos; novam Ambitionem. Spiritus, qui in Oeconomia Animali tuendâ sustinendâque indesinen-

ter

ter occupati, omnem absolvunt operam, totum opus perficiunt, mala vi-
tæ ratione dudum oppressi, & Sero
ferè submersi, *Chalybis*, cæteraque *Al-*
terantium vi suo tempore (hoc est, re-
motis impedimentis) exhibitæ, tan-
dem incitati, emergunt denique *Alpa-*
tæsis promovent genuinam; Appeti-
tum, & Coctionem emendant, Ma-
teriam è Sanguine pellunt alienam;
itaque eum instaurant, depurgant, &
longè reddunt Vegetiorem.

V. Dum in his versantur, si semi-
nium intus latuerit *Arthriticum*, (diu
verb, & silentio, latuifse, sæpenu-
merò comperimus, nec in paroxysmum
evehi,) ad illud amoliendum, expel-
lendumque iisdem hi urgentur Me-
dicamentis. Hinc in sanguine primùm
discordia; tum, eâ paulatim gliscente,
(ut in veneno, si quod demissum fue-
rit, eliminando,) Orgasmus, supra
Naturæ modum, (qui lenis usque &
placidus esse solet) supra tenorem ordi-
narium, vehemens, & cum Impetu.
Ad exturbandum inimicum, summis
undique viribus & copiis, omni in-
dustriâ, contenditur. Hic Labor, hoc
opus. Post aliquot dierum Luctam
(est ubi citius) iste fugatus, & loco
cedens, quâ data porta viam capessit;
Articulum aliquem externū petit; Do-
lorem, aliaque profert, *Arthritici* quæ
sunt Paroxysmi signa Παθογενεῖα.

VI. Bono quidem Omine, in con-
spectum venit hujusmodi *Arthritis*. Est,
quod ovans exclames, *Arthritice!*

Xaīpos, Μητέρων πολυπαστάτη.

Morbum enim vix ausim appellare.
Descendens Cœlo, Te salutat, Diva
Tom. II,

Arthritis: (Feret hæc *Latinitas*.) Tum
Annos elargitur, tum valetudinem; si
non integrum, & omnibus numeris
beatam, certè desiderabilem; & Me-
dientum, & Dolentum Encomiis ce-
lebratam: Divinam Hospitem, fac,
gratè accipias; fac, colas.

Ita Natura, priori Sanguinis *συνεργασία*
fermè obruta, *Hydropis* edit Sympto-
mata; at Brachia secundò agitans, &
sese colligens, aliam rerum faciem,
aliam inducit Symptomatum ceter-
vam, atque adeò *Arthritidem*.

VII. Ex prædictis sequitur, quâ
nulla hic loci necessaria, quæ aduersus
hanc *Arthritidem* (speciose, scilicet!)
cudatur, Therapia. Quorsum enim ad
tollendum morbum Medicina, cùm
ipse morbus sanat; Utriusque Phar-
maciæ Armamentario præferendus;
Chymicorum, & *Galenicorum*, Copiis;
Universæ Gentis Medicæ Consilio
major; Viribus potentior.

Si rectè rem putemus, in eo potius
fudandum est, ut *Arthritis* ista non
tam obtundi possit, quâ ordinari &
augeri; utque Æger, Morbo Primario
feliciter & prosperè commutato, mu-
triat *Arthritidem*, foveat, tueatur, ser-
vet.

VIII. In hunc finem Regno Vegeta-
bili seligantur *Amara*, & *Antiscorbuti-
ca acrora*, *Radices* scil. *Gentianæ*, *Ze-
doariæ*, *Serpentarie*, *Virg. Contrayervæ*,
Ari, *Armoraciæ* &c. *Summitates Agri-
moniæ*, *Centaurii min.* *Trifolii fibrini*,
Cardui ben. *Absinthii utriusque*, *Salviae*
tenuifol. *Verbenæ*, *Chamædryos*, *Scordii*,
Marrubii albi, *Matricariae*, *Cochleariae*
&c. *Flores Salviae*, *Chamæli*, &c. *Se-
mina Cochleariae*, *Cardui*, *Sinapis* &c.
E Regno Minerali, (quod instar omnium
erit)

erit) Ferri Præparata; præcipue Mars cum Sulfure præp. Martis Alcohol, sive Pulvis subtilissimus; ejusque Tinctura. Quæ quidem Singularia, cum eorum similibus, sunt in hisce Auxiliis; & Forma convenienti Composita, & quantitate & Methodo rectis exhibita, summo erunt Præsidio, Tutelæ optimæ. En! brevem Curationis Scenographiam.

IX. Sumat Æger, (*Hydrope, Medicinæ propriæ, & peculiari, prius sublato*) omni mane, Canarini Simplicis, vel Rhenano, si usus fuerit, diluti, Rad. Gentianæ, summit. Agrimonie, Centaurii min. Cort. ext. Aurant. alterati, coch. vj. cum Tinct. Martis gtt. xx. & (si videbitur) sp. vol. oleo. gtt. xx. Quartâ pom. Bolum, è Pul. Rad. Ari C. Cons. Fol. Abf. R. (vel Flor. Salviæ) ana 3j. Alcohol Martis 3B. cū Syr. Garyoph. q.s. Horâ decumbendi, Pul. serp. V. & Zedoariæ, (vel Contrayervæ) ana 3B. cūn Syr. Abf. Simp. q.s. uif. Pilulæ Bolo, & Pilulis, superbibat Julapii Coch. quatuor, vel quinque.

X. Aq. Cardui, Gent. Comp. Cin. hordeat. ana v. Abf. Comp. 3j. Marg. pp. 3f. sach. q.s. f. Julapium.

Quibus infusat, mensis binos, vel etiam ternos; cum Purgatione, Septimo, vel Decimo, quoque Die intercalanda: Eaque prout opus fuerit, exinde repeatet.

Ad Nauseas & Ægritudines subitas, quibus Ventriculi Vitiis, istiusmodi Homines, præcipue Poculis si indulgent, non minus quam à Conceptione Mulieres, affliguntur; quæties pernecessum erit, Canarini Zedoariæ medicati Momentum: quod nempe Viribus suis reficiat Ventriculum, & facillet; quantitate verò nimirum non exurat.

Cerevisia Rad. Armoraciæ; Summit. Trifolii fibrini, Marrubii albi, vel Salviae tenuifol. siccata. Seminibus Cochlearie, vel Sinapis, Infusis, alterata, in Potum ordinarium ministretur.

X. Quin etiam, licet Abdominis Lacus, Tibiarum Tumor exstiterit omnino nullus; ad *Hydropa*, quasi Furca, propellendum, Artis erit, in Corporibus ei recipiendo pronis, Vere & Autumno præcipue, bis terve, Alvo, debitiss ex intervallis, Aquam detrahere; itaque ne recrudescat *Hydrops*, efficere.

Porrò, ad eundem Scopum oculum manumque dirigens, in eligendis, tum ad Arthritida invocandam, tum ad Intercalarium, *Hydropa* propulsandum, Medicamentis; quum, Arthritidem inferri, Spes & Consilium est; è re futurum arbitror, Diaisticum & Stimulans (quo in Paroxysmum Sanguis citetur) Leniori cuivis & mitiori, utut iterato, longè præponere. Quo circa Tincturæ Sacrae ij. ad iij. aut Pil. è Duobus 3j. ad 3i¹. aut Aloës rosat. 3B. Ref. jal. gr. v. ad hoc Negotii præferre soleo.

Sed & de Liquidis Ægrum quam maximè sollicitum esse conductet; abdicataque, si quam anteà complexus est, inutili libertate; neque plus, nec aliud bibat, quam Coctioni, & Nutritioni, quod sufficiat. Quantitatem potius diminuam compensem Generositate.

XI. Adhac, in Ruinis sarcidiis quoniā occupati sumus, nec ad propositum faciens vel minutulum quodvis, ex Prudentiæ Medicæ præteriti decet, e lecto mane, pro anni tempestate, quam primo exurgat Æger; ut Motus, ut aprici fructus & utilitates decerpatur;

&

& in Prandium magis esuriat. Vesperi, maturè cubet; ut Spiritibus somno alendis repandisque sit Tempus opportunum.

Quin imò, dicta Medicamenta quo profint magis tum etiam alias ob causas, apprimè confert, ut Æger, bis die, sub Jove, Corpus exerceat ad Calorem usque vel certè, quām enīxè vires ferent. Unde motus Sanguinis tum intestinus, tum Periodicus, intendatur; Humores effati, & emeriti, amendantur; Spiritus Animales recreentur; Appetitus, ad vigorem pristinum & latratum naturalem, reducatur; & Oeconomiae ratio usquequaque renoveretur.

Quæ quidem Res, à nobis eò lubenterius in præceptis ponitur; quòd, ab *Hydrope*, seu potiùs ipsâ Morte, beneficio *Podagre*, quos ego novi redemptos; Horum pars major, laboriosis illud exercitationibus aliquatenus acceptum retulere.

XII. Ab *Hydrope*, *Arthriticorum* quotquot dictam methodum meo horatu ire, recteque percurrere commemmini, nemo unquam miserè, nemo, (quantum intelligere possum,) calamitosè doluit. Deinde, quamvis aliis liquidis, neque paucis, neque probatis indulgeret: Alius ad *Hydrope* maximè proclivis cerneretur; Nemo tamen horum, eo, jam per annos complures irgetur recidivo: Non pauci integrè fatis, & alacriter egere: Aliqui verò sic, *Arthritida* si demas, ut raro unquam melius. Quod quidem notatu dignissimum, *Arthritidi* potissimā ex parte deberi, agnoscendum est.

Has ob causas, nullis certè Elogiis hanc *Arthritidem*, ejusque in accessu,

opportunitatem, in Paroxysmis, Clementiam, in *Hydropicis* sublevandis, Perpetuitatem; in defendendis, constantiam; optima proferentem Encomnia, dignè me, & uti par est, pro equi posse existimavero: Multiplici usu, variisque doctus experimentis, eam *Hydropicis*, præsertim Senioribus, esse summam, & securissimam spem, Columnen, & Tuteam.

Quanta verò adversus *Hydrope*, *Arthritidis* est potentia; tantæ profectò Medicinæ, quæ *Arthritidem* primò novam introducit; quæ postea tardam accessit; quæ denique segnem & languentem excitat (pace vestra liceat dixisse) Vires & utilitates.

Si *Arthritidos* hujus Symptomata, perpeccu graviora, Medicinam postulaverint, *Primigenie Doctrina* deprimi potest.

H I S T. I.

De Arthritide, Hydropi probè curato, feliciter accidente.

Nobilis quidam apud *Damnonios*, à Nativitate obesus, nondum Annos affecutus viginti quinque, primum quieti plus solito indulxit (quod à Corpulentia fuisse credebatur:) Deinde sensim, levi quavis de causâ, frigus contraxit: Tuffi creberrimè gravatus est; Catarrhis subinde poene obruitur. Sub idem tempus Somnolentiâ, tristi & periculosi, paulatim obrepente, tenebatur; ut Mensæ accumbens, vel cibi capiendo, vel Ludi, gratiâ; aut rebus quoquomodo arduis implicatus

C 2 brevi

brevi temporis Spatio, nec absque causis periculo, mutaret. Hisce circiter diebus, pedes latè accepti, & deinde venter, retento intus sero, gradatim extumebat. Pedes impressionem Digi-
ti facillimè accepere: Venter (quod ipse non sine quidam admiratione sum expertus) Pugnum ferè dimidiatum. Hypogastrum occupavit externum aliena quedam Materia, Partes Cuticulares Tumore duro & inæquali, variato plus minus purpureo, & postea Nigrante sic obducens, ut Gangraenam præ se ferre judicaretur: Porro Sitis, & Respirandi difficultas (ob ventris *hæmor.*, & Diaphragma in Thoracem elatum,) impensisimè urgebat. Urina interim exigua, subrubra, turbida; Vultus Ægri demissus, pallidus; Vox humili, tremula, languens. Ægre tulerunt Familiares, Virum, Ortu
præclarum, Gentilitii Nominis Principem, Patriæ Decus, & Ornamentum, ipso Ætatis Flore, Morte tam inexpugnabili, tam immaturâ, surripit: Quod tamen in Fatis esse putabatur, & percrebuit.

Quum Pectore laboravit, & difficiili Spiritu, Tinct. Sulf. gtt. xij. ex Syr. Bals. Coch. j. deglutiit, simul Julapii cum Perlati Haustu. Quo præsentissimo remedio, spirandi spatium & Anacatharsis multum & æqualiter augebantur. Contra Vitium Abdominis, atrox certè, & terrible Decocto sequenti Lanca, per Expertissimum Dominum Jac. Jenkinson, Chirurgum hujus Civitatis Ordinarium, immerguntur; & liquore expresso, calidissimè cerebrimèque imponuntur.

R. Summit. Abs. Rom. Menthae, Cardui ben. Abrotani aa Mii. Bacc. Lauri vulg. sem. Fænic. dul. Carvi aa jj. Coque

in Cerevisiæ fort. lb. vi. ad iii; adde post ea sp. vin. vulg. lb. j. Fotu isto tempe-
stive adhibito, venter restituitur.

Ad Hydropa tum me, aliquantò post, accingo. Huic ut occurratur, quam pri-
mùm tutò fieri potuit, Pil. Rudii ʒ. Res. jal. gr. v. cum Bals. Per. q. s. mane deglutiit; & ex voto quoniam pilulæ operabantur, ad vices octo vel decem à bidui vel tridui intervallo illas repetiit; eò nempe usque dum Seri, quod erat nimium, omne deturbatum est: eundem etiam in finem Tinct. Diureticæ gtt. xxxx. cum Vini albi Haustu, bis die, Purgatione liber, assumpit.

*U. Millep. siccat. & pul. ʒij. Coccinelle Pul. & N. M. aa. ʒi. sp. Juniperi, & Vol. Oleos. aa ʒi. Misces, & Vitro arctissimè clauso, Ignè Arenæ, per no-
dum, digere; Mane per Emporeticam filtra Tinctoriam Diureticam.*

Cerevisiam dedimus bibere Medi-
catam;

*U. Summit. Cochlear. Mff. Raf. Ra-
diculæ, sem. Simprios aa ʒij. Coscin. N.
M. aa ʒi. misce & infunde in Alla me-
diocris lbij. pro potu ordinario, usus
tempore colandæ, & cum simplici Alla
temperandæ.*

Absoluta hoc modo *Hydropis* Cura-
tione, ad ejus Prophylaxin animum applicui, ea præcipiendo quæ sequun-
tur.

*R. Conf. Flor. Salviae, Flaved. Au-
rant. aa ʒvi. Pul. Rad. Ari Comp. ʒ. Salis Martis Riveriani ʒii. Syr. Garyo-
ph. q. s. f. Elech. Dosis ʒi. bis die, cum
Haustu Julapii. Non numquam, ejus vi-
ce, Tinct. Martis gtt. xx. cum eodem
vehiculo. Singulis autem diebus quartis
quinti ve ad sex vel otto vices, nè abun-
det. Serum, Syrupo sequenti Catharsis
iterata est.*

U. Dia-

24. Diagrid. 3vi. Pul. Cinnam. 3ij.
Sp. Vini 4*bij.* Uſtulando coque ad dimidiū; Colaturē addz. Sacchari Crystal-
lini 1*bij.* f. Syrupus. Dosis 3*j.*

Hilce diligenter usurpatis, non ita diu post Dolore primū Convexi Pedis, tum vicini Calcis; postremò, digi-
ti majoris Articulum majorem morden-
te, afficitur. De contulione, & ad Li-
men nescio quod illisione, (qui istius-
modi affectorum Mos est) initio que-
stus, de Podagrā tandem minimè du-
bitavit. Partim evacuantibus, partim
Cardiacis, ad Paroxysmum effertur
Miasma Arthriticum, quod ad eum us-
que diem in obscuro positum, nē hilum
quidem micuit. Paucos aliquot dies
duravit Paroxysmus; (ideo forsitan pauci-
ores, quod Humorū Ano tanta vis
ejiceretur;) omni Hyeme, & Autum-
no, jam per quadriennium elapsum;
ad unam circiter Hebdomada, con-
stantissimè Redux. Ad tollendam A-
rachnīas, & Dolorem minuendum,
Frictione utitur; manu molli, teneri-
mè peracta; qui solā quies, & Som-
nus, illi conciliatur.

Ab istā Medicinā, vix concipi po-
test, quantum Ægro est emolumenti:
Primū, à Catarrho planè liberatur;
tum à Gangrenā (medius fidius) im-
minente; tum, ab Hydrope, & dirā ejus
Symptomatum Cohorte; tum, à Som-
nolentia pertinaci gravissimaque: Tum
denique ad ea profliganda omni-
nō omnia, inducitur Arthritis; felici
quidem Omine, Auspicio saluberri-
mo. Nam, à primā ejus acceſſione,
Catarrhus, & Somnolentia, prorsus
evanuere; Hydrops effugit.

Vere & Autumno, in majorem cau-
telam, septimo quoque die, ad tres vel
quatuor vices, Manuē 3ij. Aq. Alfor-

densis (ſummit. Abs. Rom. parum alte-
ratæ) 1*bij.* ſolutas, hofce per dies, inge-
rit. Medicinæ verò prætereà nihil.

Corpus hodiè præcrassum, expedite
moveat: Equo identidem exercet. Ab
hoc affectu, uxorem iterum tertioque
gravidam fecit Arthriticus, & quidem
nunc primū, etiā jam pridem mari-
tus. Unā Arthritide, ſed nec eā gravi,
affectus, vitæ ſpem præbet tum multa-
tæ, tum incolunis: *Dannomium* vo-
vet.

**Hil. 2. De Arthritide, Asciti, ejusque
Remediis auspiciatō agnatā.**

VIr quidam ætate constanti, cùm,
ex malā vitæ ratione, ventricu-
lus laederetur, coctio depravaretur, ſiti
permoleſta inexplabile, urinā paucā,
& lixivā, corripitur. Quibus ſuper-
venit tumor primū Pedis infimi,
& Cruris; deinde Femoris, & demum
Abdominis; Serosus, & digito cedens,
Ascites ſeſ. exquisitus, omnibus nu-
meris perfectus.

Ad affectum ancipitem, &, ubi pri-
mū me arceſſivit, inveterafcentem, quin & jam diu rationalem medicinam
eludentem, extirpandum; quū im-
primis neceſſarium erat, ut humores,
in lacum confluentes, vel Catharſi, vel
Diureſi, amandarentur; tum ut, appe-
titum quæ exacuant, coctionem instau-
rent, ſanguinem corroborent, ea exhibendo,
Tumores arcerentur, per Vini
ſcillit. iib. Per Extracti Euſlach. 3*lb.*
Ref. jal. gr. v. (Calom. gr. xv. ad xx.
alternis vicibus adjectis) cum Syr. Do-
meſtici q. f. ut f. Pil. utriusque generis
facta eft Purgatio; & Vespere, poſt

uriusque Vices singulas, Paregorici beneficio, *Quies*. Postea, quoniam Vi-
res ex ἐνθείᾳ consensere, Pil. vice,
Bolum ex Elaterii gr. iiiij. Diacrid. θ.
Cons. Viol. 36. Syr. Ros. solut. q. f. deglutit.
Diuretica Chartulis feponuntur, & Al-
*lae mediocris, in Potum ordinarium
modicā quantitate detrahendae, toti-
dem ampullis infunduntur.*

℞. *Baccar. Junip. Milleped. siccata.*
℞ *Pul. Sem. Dauci, Pul. N.M. ana 36.*
summit. Abs. R. 3j. misce.

Catharsi crebro, & donec aqua om-
nis educta est, diebus primū alternis,
deinde tertīis, quartisve, repetitā, ad al-
teram indicationem, ea quæ sequun-
tūr, adhibeo.

℞. *Tinct. Myrrae (Liquore Nitri-
fixi prius solutae; tum spiritu Vini recti-
ficato extractae,) 3ij. Pul. Gent. 3ij.*
Macera per noctem; mane f. expressio
Tinct. Stomachicæ. Dosis gtt. xx. cum
Tinct. Martis totidem, & Vini Haustu,
*horis duabus medicinalibus Catharsi in-
terpositis. Post Catharsin ut Digestivis*
sedulō insistamus, mane Tinct. Martis;
*Horā ante prandium, Canarini & Rhe-
nani, paribus mensuris, Gentianā alte-
rat: Haustus. Quartā pom. Bolus Cha-
lybeatus, cum Jul. Haustu.*

Quibus continenter ad menses ali-
quot usurpatis, & ex intermissione
quadam saepius repetitis; *Eccoprotico*
non nunquam intercalato; quin imò
crebris sub Jove exercitationibus; Li-
quidorum item imminutā quantitate,
debitoque *Sex Non naturalium usū*, *Æ-*
ger Appetitu, & Coctione rectā de no-
vo potitur. Vires redintegrantur, cum
bono corporis habitu, cum ἴνχοια καὶ
ἰνρογία.

Post *Hydropa fugatum*, en brevi
Arthritidem; dolore, tumore, Pedum

articulos occupante, conspicuum. *Æ-*
grum illa jam primū adoritur: Post
hæc saepissimè. Ruclus sub accessum
acidus, fidum usque symptoma, præ-
currit, & de receptione monet.

Profectò minime dubitandum, quin
Arthriticum in hujus *Ægri* sanguine
seminium, ante paroxysmum, ad tem-
pus aliquod, delituisse; forsan etiam
Hydropi, licet occuli, lymbolum con-
tulisset: Neque veri minus simile,
quod à dictis alterantibus *Arthritis*
excitetur, quodque ex eā recte se ha-
bente, Ami posthæc *Ægro* quam plu-
rimi, per eosque sanitas obviat.

Hoc etiam addam, (rei tam latè in-
faustum absit Omen) quod ex frigido
Viri hujus temperamento, & in serum
abituro, sequitur: cum demùm eum vi-
res deficient, & ingruet senectus (ἢ γὰρ
ἔρχεται μόνον) quamvis *Hydrope* jam per
annos plures sit immunis, ne denique
fieccumbat illi, cavendum est. Sed, ut
quam potest diutissimè se defendat, *Hy-
dragogum* saepius fumat, vitam agat
temperatam, coctionem, ipsam utique
salutis summam, tueatur religiosè, mo-
neo & exhortor.

Demonstrat Historia, (cum præce-
denti) posse *Arthritidem Hydropi* su-
pervenire, posse istius remediis susci-
tari.

*Hist. 3. Podagra Asciti, per Naturæ
Vires, suborta.*

Dominus D. vivido & alaci Vir-
Ingenio, summae spirituum δρμης,
neque *Venerem*, neque *Bacchum* ni-
mio plus abhorrens, ætate mediâ, siti
immodicā, urinæ exiguo, crurum &
abdominis tumore, signis *Ascitem*
osten-

ostendentibus, afficitur. Ut affectu tam ancipi se liberet quam celerimè, *Cathartica & Diuretica* præscribuntur: Donec humor nimius pertinaci illorum usu, exulat: Itaque faustè primis diebus Ægro succurritur.

Natura onere sublevata, siveque iterum arbitrii facta, Aëre aprico, equitatione crebrà pernicique adjuta, rebus suis serio incumbit, & quidem bonis avibus. Brevi enim *Arthritis*: tum primum eluxit: Quæ semel bis satis anni temporibus recurrens, sanguine quod alienum erat expellens, eundem purum & inquinamento liberum præstebat.

Huic ego (naturæ ut succurram, & opituler) commendavi *Chalybis & Amarorum Compositiones*. Utramque *Xerano* mistam, menses quotannis plurimos, sed interpolatos, & secundum varias anni τρόπους idoneos, usurpavit. Hinc avidius appetit; perfectius coxit; rectius & commodius doluit.

Multos ille annos, gaudio & dolore variatos, ad usque senium, ætatem prolongavit; optimo sanè cum eventu *Arthriticus*; *Hydrope* per *Arthritidem*, adeò posthac immunis, ut tametsi liquidis tenuioribus plus æquo indulserat, nihil hinc tumoris, nihil *Hydropici*, suboriretur.

Convincit Historia, (sublatis Impedimentis,) vel ipsius Naturæ viribus, *Arthritidem* *Hydropi* posse superaddi,

Hist. 4. De Hydrope, per Diuresin & Abstinentiam viço; cum Arthritide, per Amara, & Chalybeata famulante.

Quidam, è Regione Sancti M. poculis & otio nimium indulgen-

do, vitiata Coctione, congesto καυχυ-
μια gurgite degenerumque succorum
Plenitudine, cùm vix ætatis medium
excesserat, *Hydrope* corripitur. Facies
illi pallida, Spiritus difficilis, Sitis im-
portuna, Urna parca & Lixivia, venter
intentus. Ut Malo occurrat Medicus
(certè Ingeniosissimus) & Laborantem
sublevet; primum, ab inutili libertate
(nè quid gravius dicam) abstinere suadet,
utpote morbi Fontem quod exciscet,
neque Potionem ultra vult, quam
ut vitæ satis faciat, neque aitiam quam
Diureticam. Cinerem ideo Genista de-
dit, Potui cum Abs. Rom. summit. admi-
scendum. Obtemperavit Æger, neque
plus librâ, nec quidem interdum plus
selibrâ, Nycthemeri Spatio, forbillavit,
per omnem abstinentiam, quam cum
Congium quotidie exhaustis, nihilo magis
sriteret. Urinam hinc ubertim ex-
crevit, aliquantò forsan uberioris quod
indies equitavit: quod quidem exerci-
tandi genus haud parum ad Δράσην
conferre, pervulgatum est. Seri facti
supervacui expulsione, Digestivorum
ope cœpit de novo esfurire, concoque-
re, nutriti. Cibus, ita modicū potionē
solutus, ξύμων καὶ μετεωρού acquirit
longè perfectiore, quam immodi-
cā cùm immergetur. Brevi post Dolore
Pedis afficitur, & genuino more
ποδαγρια, deindeque saepissimè Natura
(quæ semper Καίνοτα πονοῦ) *Hydrope*
liberata, & suarum rerum potita,
Arthriticum Miasma, clam in
sanguine detentum, amolitur; idque
quoties se contumacilis extollere, aut
Cristam illud erigere conatur.

Quando mecum, de Salutis statu
servando, sermonem habuit: Tempe-
rantiam ejus laudavi, morborum Vi-
etricem, Expultricem optimam, Sa-
nitatis

nitatis Obsidem fidelissimam; & illius usum, laudando, commendavi. Quò ventriculi servem *euwçazizv*, nec non, in Senium Vergente ægro, labascen-tem sustineam; Auctor sum, à *Pran-dio Canarini Haustum*, omniq[ue] mane *Iufisi amari alterantis Coch. sex cum Tinct. M. gtt. xx. bibat*. Hic & hujusmodi Methodo, multos ille annos vitam protractus, *Ascitico* omni Tumore vacuam. Qui pedum erat exinde Tumor, brevi, semper *Arthriticus*, evanuit. Uni ille *Arthritidi* & abstinentiæ debuit, quòd senuerat; &, præter spem humanam, quòd valuerat.

C A P. V.

De Arthrite Melancholica.

ART. I. **E**xpeditis Æquivoci Ortis Symptomaticis ad eas Species, quæ sunt *Univocæ*, quæque Materiam cum affectu Primario eandem, sed alio ritu operantem, alia *Phuobœwa* edentem, præ se ferunt; id est, ipsam operis partem potissimum, accedo.

Harum è numero, primas obtinet *Melancholica*; quippe quæ, tametsi *Puram Arthritidem* eò usque æmuletur, quòd ad *Symptomaticæ*, (*Kvevordas* sic dictæ,) rationem & partes sustinendas opus sit; tamen ei dissimillima est, & in Ellipsi suâ distat *Univocarum* omnium longissimè.

Ut verò rem occipiam, præter istam Animi Depressionem, quæ, genuinæ *Arthritidos* Symptoma, Paroxysmos ejus poenè omnes, & quòd majores eò major, antecedit (alibi explicanda;) alia est, *Melancholia* Nomine insigni-

ta, quæ ad Menses, ad Annos, sapè perducta, Arthritidem, Insultus nocte & creberrimè facientem, introducit.

H. *Melancholia*, quæ *Arthritidem* progenit, (de latiis sumptu dicere, in præsenti ~~tempore dicitur~~) duobus pendet: Quorum Prius Spirituum Animalium à Natura debilitas & Teneritudo. Revera, Constitutio illorum delicata, ut Perceptione Homines & Acumine, ut Ingenio & Consilio præclaros reddit; sic *Ærumnis*, sic etiam morbis subjicit. Ex eoque factum est, quòd alias levi de causâ in *Ægriac* illi gravissimas adigantur; quòd alias Humilitates, & Depressiones patiantur afflictissimas; quòd diutiùs inordinati *Melancholicam* ostendant non raro immedicabilem.

Ista verò illorum à Naturâ debilitas, sapè Studiis impensioribus, otioso vi-tæ genere, & nimis sedentario, non-nunquam Morbis, Inediâ, Vigiliâ, & aliis ejusmodi sexcentis, augetur & intenditur. Atque hæc Spirituum Debi-litas, *Melancholia* non inepte ~~apponit~~ audit.

Potterius, quicquid Spiritus per se infirmos (sive extrâ, sive iis intermis-sum) afficiendo, *Melancholiam* parit ~~apponit~~.

Hujus autem ordinis sunt Humores pravi & vitiosi; Vermes; aliæque res permulta, Primis Viis, Utero, hæc vel illâ Corporis Cavitate, collectæ, Ani-mi Perturbationes, & in sex non *Natu-ralibus* Errata quam plurima.

III. Hisce natus originibus, affec-tus iste (sive *Melancholia* dicatur, sive *Morbus Hypochondriacus*, sive *Hysteri-cus*) aliquando *Arthritidem* imitari, & ejus riu Pedibus, Manibus, *Ægrum* privare nititur. Hoc est, inimicum id,

ac alienum, quod antè, (in Fistulā plerumque Alimentariā Spiritus urgendo) *Melancholiā* peperit; Natura, novas agendi Methodos, nova ineunte Consilia, in Articulos truditur, & *Arthritida* producit *Symptomaticam*.

Esse verò hanc *Arthritida* puram putam *Symptomaticam*, ipsā *Melancholiæ* Causā Continente & Proximā, generatam, satis (ut opinor,) eò constat, quòd illa quoties exoritur, & ad gradum elevatur quantumcunque ratā hæc & pérpetuā proportione deducitur. Qua quidem re, ad exponendam istius *Arthritidis* Naturam, eamque in *Symptomaticarum* numero collocandam, nihil poterit persuadere magis, vel evincere luculentius.

IV. Interea verò temporis, non est reticendum, quòd hæc *Arthritis*, præ aliis suæ Tribus *Symptomatici*, ferè clementer se gerit, & junctam habet cum severitate lenitatem. Quòd *Melancholicorum* Sanguini, supra quam aliorum *Sυστημάτων*; an eorum Spiritibus segniter, & in materia separanda dimitendaque otiosè se gerentibus; cuiuscunque demum Causæ debeatur, dē sic in opero acta, tenebris sic obscurata, nullus ausim disceptare.

Sin *Melancholicos* indulgere Baccho aut Veneri (quorum alterum usitatissimum, alterum minimè novum) aut etiam ad *Arthritidē* Hæreditariò propendere, contigerit; itaque habitos eī multūm infestari, crudeliùs extorqueri: Nihil inde Propositioni nostræ derogabitur, neque ex eo vacillabit illius Veritas. Cūm ista Morbi Acrimonia Causis peregrinis adventitiisque oriantur, nec sit hujus quā *Melancholiæ*.

V. Ex mihi hujus *Symptomaticæ*, & (uti solet esse) nimis leni Ingenio, fa-

Tom. II.

Etum esse censeo, quòd eā qui tenentur, in antiquum statum redeuntes, *Melancholiā* cùm citò recidivā, tum magnopere fæcienti, creberrimè conflictantur. In ea videlicet delenda perimendaque, non multum facit *Arthritis* tam ignava, tam languens, tam socors vix sublevando Affectui primo, nedum auferendo, par.

Ut *Symptomaticæ* hujus *Diagnosis* apertiūs intellecta planiūs exponatur, de conditione pristina, de Morbis *Ægri* veteribus exquirendum: Quæ per se difficulter, ex hac indagine palam & facillimè dignoscatur: e. g. si *Æger* diu *Melancholiā*, demum *Arthritide*, laboraverit; & hac quo magis, eò remissius illā, maximè, si hoc iterum fæpiusque comparuerit; quin *Arthritis* ista sit *Melancholica*, nihil (ut existimo) dubitandum.

VI. *Melancholiæ Essentialis*, sive Delirii cum Trifititia, Metu, &c. in *Arthritidem* migrantis, Therapia, nondum usu confirmata, (unicum enim Morbi istius exemplum adhuc notavi, idque imperfectum, & omne genus Medicinam respuens) nobis hoc tempore prætermittenda est. *Arthritide*, Morbi *Hypochondriaci* sive *Hysterici*, sobole, cùm Affectorum vis abundat, ejus Curatio paucis explicanda.

In hujus *Symptomaticæ* Prophylaxi (nam in Paroxylimo ejus, ultra quam veræ & genuinæ sanando, nihil habeo quod dicam) maximè juvabit alienum id ac inimicum, quod, in primis viis, (antequam Sanguinem ingreditur,) Morbi causa exstat *Hypochondriaci*, sed è Sanguine expulsum, & Articulis suffusum, Paroxysmū facit *Arthritidem* amandare, dimovere, amoliri; Tum, ejus Incremento, & Regermi-

D

natio-

nationi; obstat; posteaque, depresso Spiritus, Medicamentis ex proposito datis, directe allevare; languentes sufficere, & erigere; itaque Morbo huic universo, (qua Primario, qua Secundario) simul semeisque occurtere.

Atque hunc in finem Impedimenta, siqua fuerint in Coctionis *Ephæsus* (nulla verò non esse maximè probabile est,) primo quoque tempore, per Catharsin, (alteram, vel utramque) tollere; ad *Erupçā* depurganda, aliquid *Stomachicum* (Pil. putà *Stomach. cum G. Dec. Amarum Purgans*, vel *Aquas Purgantes*) feligere; ad inimicum, in sanguine contentum, foras eliminandum, Aquas haurire Diureticas; cum iis, *Alcohol Martis*, semel bis die, deglutire; omni Hebdomadâ, Ventrem movere; menses binos, his insistere; ad annos aliquot, repetere; cavendo Alvi tarditatem, ex *Marte*; Febrim, & *Arthriticis* Paroxysmum.

VII. Ut horum non nulla fusiū edifferam; profectò tanti est, in hoc Affectu, Ventrem (uiidixi) crebrò movere: & ab *Arteriis* reliquis immunem præstare; ut, veleo solo, (*Aquis præcipue Purgantibus*, *Tartaro Laxanti*, & *Mannā peracto*,) *Arthriticum* ex *Melancholiâ* non unum, egregie saluti prospexit, noverim. Tempori perturbatur id, quod illicò spiritus, Ventriculi & Intestinorum Fibras incolentes, adoriendo, mororem afferit *Hypochondriacum*; vel, in Articulos effusum, *Podag्रae* Paroxysmum.

Cum primis autem prodest hujusmodi Affectis ante dicta *Solutio*, quòd blandè *Alvum*, quòd leniter, quòdque certissimè, subducat; Iis, qua *Melancholicis*, qua *Arthriticis*, (neutro enim nomine, Fortiora, & *spasmatizans* convenient) aptissimè.

Sed nec *Aquarum Diureticarum* vim (quales sunt *Bathonenses*, *Astropenses*, *Bamptonenses*, aliæque permultæ) adversus hunc Affectum, satis prædicare valeo; vel, ut decet, laudem illis deferre. Coctionem illæ conciliant: Digestionem illæ confirmant: illæ sanguinem expurgant: Illæ Spiritus permulcent: Illæ *Melancholicis & Hystericis*, solatio: Illæ *Arthriticis* Incolumitatē.

Quibus nulla suppetit *Diureticarum* Copia, usui sit *Infusum Theæ*, Aquæ Pluvia comparatum, à *tb. ad j. bis die*, potum. Nam per Renes sanguinem, modò diu satis usurpetur, eluit; &, ad *Vapores* (qui dicuntur) relevandos, ad *Hypochondriacos* Flatus sopiendos, confert mirificè.

Quæ per tot secula *Melancholicorum* Medicina fuit, è chalybe præparata, ea quidem, ex *Melancholiâ* sive *Hypochondriaca* sive *Hystericâ ποδαριώσι*, potiori jure convenit: modò præmissa Cathari, artificiose selecta, & Dosi & Methodo rectis, adhibetur. Spiritus enim Animales incitat, exaltatque; in Radios vibrat acutissimos, *impetuos*; tum etiam, *Miasma Arthriticum*, (modò exigua Dosi fuerit exhibitum) blandè ad *ta ξεθε* emitit; &, in Partes internas neu relabatur; Spiritus Animales neu obscureret; tenebrasque iis offundat, efficacissimè operatur.

Quibus autem nec *Aqua*, nec in Forma sicca *Ferrum*, mederi poterit: Eos interdum adjuvat *Decoctum Corticis*, simplex vel (pro re nata) *Chalybeatum*. Roborat ventriculum; *inveteriar* infert; &, ad Spiritus stabilendos (quod *Hypochondriacis*, & *Hystericis*, lucrum pergrande,) summarum virium & momenti est. Multum valet, hac in parte, Simplex; propter id, quod

quod habet Cardiaci & Nervis proprii: multò verò magis armatū; medicamentum, si quod unquam, Πολύχρονο.

Sed nec omittendum, quòd aliquando Cerevisia, utut defæcata, tantas ventriculo parit Cruditates, in *Arthritidis* materiam postmodum abeuntes; ut, unā hāc objēctā, &, *Aqua fontana* cum Vini pauxillo; vel, ē *Sarsa*, *Chinā*, &c. *Decocto*, vel *Infuso Theæ*, cum Laète vaccino, in ejus locum suffecto; Ægris exinde melius succederit.

Hist. I. De Arthrite, Melancholie diuturnæ succrescenti.

Clarissimus T. erectiori Vir Ingenio, in Medicis Ævi Celeberrimis, (Antecessorem, hāc in Urbe, Compotem, & Sanum, utinam æquis passibus sequi daretur;) *Melancholia* sensim obrepente, ætatis flore, exit de Potestate. In hujus morbi Genium, & Morem, ut diligenter anquirerem, & de eo Curiæ renuntiarem, Prænobilis Eveshamii Magni Angliae Cancellarii (cui apud Nos, hujusmodi Affectionum, à Rege Cura est commissa) per Literas mandato, Dec. 18. 1697. laborantem visitavi.

Fuit Ille (liceat tanti Viri Memoriae, tamque Literati infortunio, paulisper immorari,) tum temporis Septuagenarius; Vultu constanti, & augusto; Capite orbiculato, neque, si Corpus spectemus aut Ingeniū, magno: Voce suavi, & canorā; Gestu Corporis decoro.

Veterum Doctrinam, ut erat παλαιός φάσις excusserat; ad Medicinam conversus, eam de proprio ditaverat. Primus enim *Respirationis Usum Primariū* detexit; detectum, contra præclarum

impugnantem, pertinacissimè defendit; acutissimè vindicavit. Nemo unquam Medicus Illustrior, neu qui Arti plus tribuerat.

Non nullorum Vitia, me audiente, leviter & quidem argutè perstrinxit; at Viros Sapientiā, Nobilitate, Virtute præcellentes dignè prosecutus est. Clarissimi *Bigodi* Sagacitatem, & in Diagnosticis Peritiam; *Davei* lene, at solers Ingenium; *Dikei* Literas, & Acumen admirabile; Singularem *Entii*, nuper Adversarii, semper Amici, Humanitatem & Doctrinam, elegantem, variam, paratam; Nobilissimi *Courtenei* (quanti verò, & quam Magnifici Viri) celsum & sublimem Animum, Stemmati suo, quod est Regale, parem, multis laudibus efferebat. Sed omnium maximè *Cantabrigiam*, Almam Matrem, *Athenas* hujus Regni alteras, piè grataeque, νέεις ἐψηστε, prædicavit. Quin &, agnovit Filium, Mater.

Hæc cùm, à quoquam proferri, aliquis audiverit; Annon, eum, Animi summi Rectitudine, Judicio acri, & perfecto, aliisque plurimis virtutibus, planè invidendis, insignitum existimaverit. Ita profecto fuit; jam alia Res est. Quæ protulimus: ea præbuerunt *Lucida* (sic appellantur) Intervalla; tum rara, tum brevia; densissimis Nubibus; & interdum Animi Concitationibus (tanquam Fulgure, & Tonitru) discreta. Audivimus *Axrodentia*, summo dignissima Philosopho, & quæ sunt iis maximè contraria, simul & semel coram dicentem. Piguit, doluit Eruditionis optimæ reconditissimæque Fragmenta, (tanquam *Sybillæ* Folia, vento agitata,) cum astrictis, numero soluta; cum Latinis, Græca; cum

D 2 Phy-

Physicis, Ethica; cum veteribus Nova; cum Profanis, Sacra; misceri, perturbari, confundi. Nullibi Gentium tot tantarumque Disciplinarum Chaos. Dii vestram Fidem! Quam pufilla res Homo, vel Literatus. Dudum ille Noster temporis Volumina praesentis præteritique, & in eo quæ sunt omnia; dudum ille Terram, Cælum, Sidera, vasta Universi Systemata, Spatia pæne infinita, animo est complexus; hodiè, ne sui quidem compos.

In Causis hujus Affectionis, primùm ponenda est, tanquam ~~αρρενερίνη~~, ad eam à naturā Diathesis, (quam utique perspiceret Physiognomon) & animus commoveri aptius. His adjici oportebit Cælibatum, sive nimiam Caſtitatem. Tum in Procatarecticis, Casus è Plauſtro, Cranium, annis olim Puerilibus, læſum: (nudato Capite Cicatricem aperuit.) Deinde, ſtudia nimium flagrantia: Post, Decoctum Coffee, plus faſtis pótum. Ad extrellum, Animi perturbationem, Spei frustrationem.

Caufæ tantarum virium evidentes, antecedentem à Naturā ceptam, malisque moribus adauictam irritantes, morbum peperere, per te magnum, ſed tempore qui roboratus, medicinam respueſe, Curationis Spem excludere, cerneretur.

Quod verò ad Rem noſtram maximè pertinet, Digitorum Articulos oſtentavit, tumefactos, inflammatos, Chiragrā, multos annos, per intervalla, ſed languenti, neque ſatis importunā, tactos. Procul omni dubio, ſi plus Articulis, Capite minus ægrotatſet. Fuit tamen, gravi & diuturnæ Melancholæ, Arthritidem ſuboriri poſſe, quod abunde comprobaret.

Hift. 2. De Morione, Melancholia Hypochondriacā, & Arthritide interempto.

Sunt qui Morbum Hypochondriacum, uti etiam Arthritida, Sapientiae ſolū Profefſores, Ingenii dotibis præcellentes, infestare, iisque, tanquam ad tanti muneri Temperamentum, fortiō dari conſiſmarunt. Eorum Opiniōnem, ēpi τὸ τολμὸν probabilem, à perpetuā veritate longè abhorre, conſtat. Habet Damnonia, quod perpetuitatem permit. Novi egomet haud ita pridem (attendite, Philosophi!) Morionem, multos annos Flatu, θορυβῷ μοῖς, aliisque Melancholæ ſexcentis Hypochondriacæ Symptomatis, demum etiam (Aestate propemodum affecta) Arthritide conflictatum; adeoque graver (ne de acrimonia quæſtio fit,) ut aetate constanti diem obiret supremum, his Affectionibus interemptus.

Hift. 3. de Arthritide Hypochondriacā, Purgantibus præoccupata.

Veteri quidam Amicitiâ mihi conjunctissimus, poſt homines natos maximè Melancholicus; Mali accessiones alias ab Animi Pathematis, alias à Cibo crassiori, & ~~δυστέρῳ~~, vel Potu immoderato; haſce Carnis Aēſtu notabili, illas Algore; haſce Pulſu tum majori tum crebriori; illas raro & humili: Utraque Spirituū mira Dejectione ~~Μικρὸν ψυχήν~~ non vulgari, Ejulatu miſerabili ſignatas, habuit. Sub ingrefſum ſenectutis, Arthritide tentabatur: eā,

ea, quæ *Melancholiā* perturbationibus procreatam, ne semel quidem unquam exceptit; alteram autem (id est, Intemperantiae Sobolem) frequenter. Raro cuivis unquam Mortalium fortunatius cessit dolere. Nubes illa supercilii dissipatur; Spiritus se expandunt; ut Materiam, in Primis viis congestam (*Hypochoondriaci* Causam Mali continet,) in Artus ejici liqueret. Ad eam initio præcidendam, & utrumque morbum anteverendum, *Aquis Purgantibus*, *Sale Cuthartico*, & *Tartaro Lazanti additis*, Interanea purgavit. Usum Purgationis creberrimum suadebat Utilitas.

Quum, *Arthritidis* Cippo forte detentum, ad diem statum iter conficeret, voluit professio, partibus tumefactis, & dolentibus. Hirudines admoneri, sicque causam mali conjunctam evocari, jubeo. In re arctissimâ, summaque necessitatib; hoc artificii valuisse, certò certius est compertum.

Hist. 4. De Morbo Hypochoondriaco, cum Arthrite agnatâ, Aquis Astropensibus subacto.

Nobilis quidam apud Dobunos, affectione *Hypochoondriacâ*, Ventriculi inflatione permolestâ, cogitatione inquieta, spirituum tremore, confusione crebrâ, & ex illâ sudore, cùm repentina, tum verò abundantia & profusa, diu afflictatus, ætate provectior, *Arthrite* correptus est, quâm in *Melancholicis* observari solet, fæviori, longèque immaniori; quippe Paroxysmos Puræ & Genuinæ κατά λόγον, quæ profuderit.

Cùm eos secuta erat singulos, primis statim diebus, animi protenus sudum & serenum, *Hypochoondriaci* affectus Intervallum; materiam ejus producētricem, & primis Viis inhære-re solitam extrosum pelli, omnino cogitandum erat.

Contra par Malorum οὐσιών καὶ σύνολον, ut duos simul liniam parientes, nihil antiquius judicavi, quâm Dyspepsian, quæ utriusque fundamen-tum erat, pro meâ parte, corrigeret; tum simul, alienum & factiosum id, quod *Arthritidis* causa est conjuncta, foras eliminare. Quocirca Alvo, (Pil. de succino Crat. 5j. Tart. Qu. Θβ. Ref. scam. gr. iv. & Aq. Astrop. 11ij. horâ post ingestis,) prius subductâ, iterumque septimo quoque die solutâ, Aquas haurit *Astropenses*, diebus otiosis, ad li. iv. ad dies sexaginta.

Ut Πέπτιc emendetur; dum *Mari-tati* aliiquid præcipio, (quod Ægri-res volebat, non nolebant Aquæ pa-rum *Ferratæ*) spe decipior. Tanta Ægro sive ιδοσυκρασία, sive Spir-ituum Teneritudo, adque Minerale istud digerendum nescio, quæ impotentia; ut ex eo, tametsi modicâ quantitate sumpto, statim inciderit in Diarrhoeam, animi dépresso-ne, spirituum dejectione mirâ, sti-patam.

Aquas autem *Astropenses*, blandas, præcellentes, benignas, tum *Hypo-chondriacis*, tum *Arthriticis*, & tenerrimis plerique omnibus conve-nientes, omni æstate, (magnum ad beatam vitam præsidium nactus,) per annos quâm plurimos repetit; Eärumque beneficio & tutelâ, sene-ctutem (uti audio) lætam, & desiderabilem, adipiscitur.

Hist. 5. De Gonagrâ miti, Hysterica,
Chalybe &c. concitata.

Placet, *Arthritidem* minutulam, & (uti videtur) *Artificiosam*, *Memoriæ committere*. Mulier leñissima, cum primis delicata, fragili constitutio-ne, patre orta *Arthriticō*, nondum ætate media, ēr̄ *rois suavitatis* bene habens, *angustia* & *suffusio* gravi diutinique *Melancholia*, spiritum in-solitā *Depressione* affigitur. Horum omnium causa esse videbatur materia quædam mali moris, *Ventriculum* ag-gravans, & per *Oesophagum* *Linguam* omni mane feriens. His ut occurra-tur, purgato primum hac illac corpore, *Amara Chalybeata* cum levi subinde *Eccoprotico*, per menses aliquot usur-pavit. Ex horum usu Symptomata profliguntur ad unum omnia. *Efūri-re*, cibare, lætari, missis *Tristitia* & *Metu* in *Mare Creticum*. *Genu* tan-tummodo alterum, debilitate, & *Dolore* acri pungente; sed tolerabili, con-zinenter impeditum; ut è sellā affurgen-do, gradus scalares, vel acclive quod-vis, ascendendo, vix fit. *Erecta firmo* stetit *Talo*. *Mitissimus* hic affectus e-rat, neque *Rubore*, neque *Tumore* insi-gnitus, qui tamen *ad Arthriticum* præ se tulit: Laneis partem affectam involvi jubeo; calidè vestiri: & *Melancholia* si recruduerit, cum *Amaris* iterari *Chalybeata*. Morbi istius hasce reliquias percepit; hosce fructus, quòd (*Arthriticorum* more) ex Paroxysmo vegetior, quòd alacrior, evasit, & diu perseveravit.

Hist. 6. De Arthritide Hysterica.

Nobilis Matrona, molli & præter cæteras delicato habitu, *Hyste-rica*, blandè nimium Misericors) ut omnia ferè omnium Infortunia deplo-rans, & alieno Mærore mærens,) de-cesses enixa, annis procedens, sine causâ ullâ evidenti, cœpit macrescere, & languere, potius quam ægrotare. Hoc à familiaribus in Malis positum, in Le-thalis alicujus Chronicæ Prognosticis: At in bonum, omni spe votoque ma-jus, aliquantò post mutatur. Dolet, tumet, rubet Pedis Articulus ex *Poda-gra*. Corpus ortu persanum, ab omni labore hæreditariâ, quantum inau-diverim, immune, tot partibus, aliasque *rois suavitatis* expurgatum; taliter occupari, profectò demiratus sum. Ma-li verò causa tanto sufflamine major. *Arthritidem* boni esse ominis, & in Ægræ commodum cessuram, exstima-vi. Hospitem gratè, & benignè, (suo more) accipiat, hortor: *Calefaciat*, *vestiat*, &c. ut in *Arthritide Primige-nia*.

Paroxysmi re absolutâ, ad ea, quæ tum Morbum *Hystericum*, tum *Ar-thritida* prævertant, speciatim ad *Diges-tiva*, propero: *Præmisso* (è *Pil. Stomach.* cum *G. 3B. Scam. pul. gr. viij. Ol. Cin-ch. gtt. j. El. Propri. q. j.*) *Lenienti*; cui vespere, loco *Narcotici*, Ægræ admou-dum inimici (quippe *Spiritus* deprimere, & nimio plus pefundare, solebat,) *Bolus*, è *Pul. Cantian. 3B. Conf. Anthùs* &*j. Syr. Melissoph.* q.s. sufficitur cum *Jul. Haustu Hysterici deglutendus*. Tum, ad roborandos alendosque spiri-tus; *Decotti Corticis Martiati Hau-stum*,

Melancholicā &c.

31

stum, horis duabus medicinalibus, in mensem usurpandum, & *Theæ Infusum* (quod, ad eos permulcendos, & vapores sopiendos, ex usu diuturno, commodissimum experta est; quodque sanguinem per renes expurgare aptum,) in dies singulos, præcepi. Partim Medicamentis, partim *Arthritide*, blandâ & perbeatâ, fideliter recurrente factum est; quod, per holce dies sexagenaria, *ιυχεος*, *ηρι* *ιυληνος* conspiciatur; ex *Arthritide*, jam vetusta, melior. Unos enim pedum tumores (an *Arthriticos*, an *hydropicos*?) hodiè molestè fert, cetera benè habens.

in *Arthritide* firmandâ, Medicos adhibeo conatus, quantos possum maximos. Primas ergo vias leniente subtraho; vesperi, post purgationem (quò Humor extra propellatur) *Bolum*, è *pul.* *Cant. Ther. Androm.* & *Syr. Pap. Errat.* cum *Haustu parum Diacodiato*, sumi præcipio. Dein, eodem, *Pul. Rad. Ari C. 38.* *Alcohol Martis* 3*β.* cum *Jul. Haustu*, bis die per mensem, cavendo alvum obduratâ. *Panno Wallico*, *Aqua Reg. Hung.* & *Sp. Lavendulæ consperso*, vestiatur Pars affecta. *Cane pejus* & *angue*, vitentur *Repellentia*. Horum ope Remediorum, Æger auspicatò *παραγραφα*; Animo nempe alaci, sanis Visceribus, & ob *Podagram* tutioribus.

Hist. 7. De Arthritide Melancholicā, cum Ventriculi &c. Affectiones per Arthritidem levata.

Quidam mediae Etatis, ad *Ise* Ostium, *Melancholicus*, Ventriculi Distensione, *Βορεοδουρος* aggravatus, Flatu emisso sublevatus, appetitum pronuper intercidi, Ventriculum mane moveri, & Biliosum ejicere, respirationem impediri, carnem absumi, conqueritur. Hisce postea supervenit dextri Coxendicis Dolor, qui ad Genu brevi se transfert, ibique tumor iocum facit, pallido, frigido, seroso. Ab hoc tempore ventriculo, & iis quæ intus sunt, melius, imò *μικροφυχια*, quam miserabilem, & degenerem, Æger subierat, ab *Arthritidis* conspectu, minuitur. Eatenus *Melancholicæ Sanatio Arthritis*; eoque magis, quod supra quam in *Arthritide* frigidâ, supra quam in *Melancholicis*, solet fieri, extumescit. Ego, Naturæ familiari contentus, & rerum ejus promovendarum satagens,

De Arthritide Fixa Scorbatica.

ART. I. **M**elancholicæ proxima est *Arthritis* ea, quæ *Scorbutum* excipit, sed longo proxima intervallo; quippe *Primigeniae* similitudinem quæ multò plenius apertiusque referat, ad eamque multò propriè accedit: Morbis certè, apud nos, Ingenuo & natura valde peculiaris; quique evoluantur, & diligenter explicitur, aptissimus. Ut de illo dicam enucleatè, & dilucidè, de ipso *Scorbuto*, ex quo emanat, priùs dicendum est.

De *Scorbuto* ea, quæ ab *Eugaleno*, aliis ejus ferè alleclis, dedita opera produntur literis, vel omnino pretermittam, vel leviter tangam: & illa potius (ex scripti hujus instituto) quæ nostræ ditionis sunt, & in hac regione mali istius in *Arthritida Metamorphosis* patefaciunt, studiosè persequar.

II. Annj

II. Anni sunt haud ita multi, cum apud *Damnonios* (quod, à senioribus indigenis, iisque fide dignissimis, & in Medicinâ diu multumque exercitatis, accepi,) *Scorbutus* sic grassabatur, ut per illos artem qui *Exomæ* (nobiles sanè) Medici factitarunt, in hujus unius morbi curatione, quod præscriptus passim agitatis testatum fecerunt, non parum occuparentur; & grandiores hodie nihil æquè ac *Scorbutum* crepant: At diebus hisce nostris rariis observatur hic affectus, & tantummodo ~~παράδην~~. Cujus quidem mutationis ratio, suo statim loco, declarabitur.

Sed nec qui nunc dierum est *Scorbutus*, illi qui vicinos *Belgas* (populares meos,) imbuīt, id est, genuino, & vulgari, per omnia consimilis invenitur. Cum agri *Somersetensis*, uliginosi magnam partem, & depresso, aërem crassum & humidum trahentes incole, maculis subnigris, ulceribus malignis, crurum dolore, respiratione diffīcili, lassitudine spontanea, nervorum debilitate, hydrope, Gangræna, & istiusmodi aliis, *Scorbuti* exquisiti signis, creberimè divexantur: Quæ apud *Damnonium*, trachim inæqualem, siccum, optimè ventilatum, aëre subtiliori puriorique gaudentem, neque stagnis inquinatum, raro visituntur.

III. Qui verò *Damnoniorum* est *Scorbutus*, in imo ventre ~~ερεθίστειον~~ habet, Præcordiorum Inflationes, Ructus: Oris vitia quam plurima, Gingivarum scil. Tumores spongiosos, sanguinem vel levi suſtione, vel alia quāvis facili de causâ emittentes; interdum etiam *Επέλιδα*; Dentes sēpēnumero laxos, vacillantes, cariosos; & primores, ipsā non nunquam adolescentiā seu deciduos, seu excos; sali-

vam acrem, salsam, pariterque copiosam; Anhelitus foetorem, (Putredinis indicium) ut rectissimè morbus iste *Στρωματών* audiat: In cute maculas, sēpe rubicundas, interdum flammeas; parvas identidem, & rotundas, aliquando majores; papulas item densas, scabras, asperas, irritabiles, cum margine purpureo, catervatim, in cubito præsertim orientes; quæ ad eminentiam & confractum quandoque notabilem elatae, & demum exiccatæ, Squamulas emittunt, tenues, subalbicantes, furfuraceas; quibus decidentibus locus appetet ruber & inflammatus. His adde pruritum, isti fidum eruptioni comitem, & partium affectarum Æstum, ab Unguimum vulnusculis impensissimè urgentem: Volas porrò aridas, æfluentes, duras sēpe etiam callosas, contra Diapnoen occulas, nec ullo eam labore admittentes. Quibus adjici oportebit crurum tumorem admodum insignem, maximè ex parte calidum, & acri sero exfudante prurientem.

Ista præcipuae notæ sunt Indicia *Scorbuti* per hosce tractus hodie serpentis, & *Arthritidi* alludentis: Neque *Scorbuticum*, nisi tali ferè modo affectum, pedibus unquam hic loci dolere recolo: Ut calido unicè *Scorbutico* (cujus ista signa sunt *Δηλωτικά*) hanc in regeione suppululet *Arthritis*.

IV. Utrum hujus *Scorbuti*, scil. *Calidi*, sit ubique sui generis materia, sive innata, sive adventitia; quæ causæ continentis obeat negotium, & dicta pariat symptomata; sic, ut ex eâ solâ pendeat morbi hujus ratio & *Αιτιοζοία*: An interdum modò hoc fiat, & in hanc affectione præcipue malo alicui contagioso secundariā: sed alias ea vitiosæ sanguinis

sanguinis *ūuas* (quod Doctissimis quibusdam placere constat) ascribenda: Tametsi præstò sunt, momenti ponderisque haud exigui, quæ prius suadent Argumenta; cum in utramque partem disputari possit, nec id agatur hoc tempore; in medio relinquam.

Audacter autem, (ut opinor,) affirmare possum, non ab Cœli Solique sive siccitate, sive humiditate, sive aliâ qualicunque facultate, nec ab ullo in *Sex Non naturalibus Erroribus*, suos signes, suas flamas, *Scorbutum* hunc nostrum, proximè, & omnino omnes recipere; Verum ab aliâ potius causâ, in obscuro positâ, paucis observatâ, & ab alio fonte, derivare.

V. Hoc ut imotescat, advertendum est, quòd, ante Centenos hosce Annos, (ex Eſu Piscium, uti verisimile, nimio insulorum,) *Damnonio* Lepra quam atrocissimè grassaretur, & in populum sœviret, forsitan non minus, quam in *Judeæ* olin, Endemia.

Utrum ob eam templum illud exstrueretur, quòd, è veterum monumentis, optimè fide Auctor, Nobilissimus *Caræus*, in *Cornubiâ perlustratâ*, tradidit, Anno Mundi 3172. à *Cunedago* ibi fuisse positum, & Apollini (Medicinae Inventori & præsidi) sacratum, etsi ita esse non improbabile videatur; Res est Antiquitate nimio plus obscurata, quam de quâ decernam, aut disceptem absolute.

Certò verò certius est, quòd ante Seculum Nosocomia, quibus ab integris secluderentur corrupti, tam hâc Nostrâ *Exoniâ*, quam alibi per universam usquequaque *Damnoniam*, Incolarum Pietate condita, exstiterant quamplurima: Quæ quidem eorum Fre-

Tom. II.

quentia tum Morbi crebitatem, tum item Acrimoniam, abundè monstrat.

VI. *Lepra* ista, quæ, ut Clariss. denuntiat *Caræus*, circuli Seculi novissimè lapsi initia Populum miserrimè lacessivit; dum ætas labittir, & dies diem docet; partim ex Salis communis usu, partim etiam Tabaci (quorum ille optimum, modicâ quantitate, receptissimumque Condimentum, Sanguinem tuetur, Putredinem arcet: Hoc autem, Vulgi Delicium, sive Ore masticatum, sive Tubo haustum, Salivam movet, putres evocat Humores,) cicurata, pertinax illud τὸ Αγείον adeò depositum; ut Seculo superiori circiter medio, in *Scorbutum* degenerasse, compiperiretur, Antecessoribus nostris facientem Negotium.

Verum, ex quo *Damnonii* Remediis prædictis *Pomaceum* addiderunt, & usitatè potarunt; Morbi ictius Vis & Ferocia tam magnoperè subigitur; ut hodiè, quam olim multò rarior, sicut etiam multò mitior, observetur: Ita nempe, contra *Scorbutum* mali Moris, contra inveteratum, *ferinum*, & in plurimè *Hæreditarium*; id est, crudelè, magnum, & difficilem, egregiè valuit Pomorum Succus.

Atque hujus ferè Generis & Prosaicæ est, qui his temporibus in *Damnonio* *Scorbutus* se exercet. Hinc illæ frequentes Papulae; Cutis ille pruriens intolerabilis: Color ille flammeus; Fervor importunus; Exanthemata; Lichenes; Squammulae; Veteris scilicet *Lepræ Reliquæ*; Ignis nondum penitus extinti Scintillulae.

VII. Prius verò, quam de *Scorbuti* hujus in *Arthritida* Migratione & Excursione verba facere occperero; de ipsâ *Arthritide* pauca proponere, &c, à

E

se

se ut discedat illa, notare, necessum habeo: prius, illa *Arthritidos* in *Vagam* & *Fixam* Distinctio recolenda, & Morbo praesenti accommodanda.

Arthritis Vaga Scorbutica, Westphalorum & Gueldrorum Morbus Endemius, qui tum Adolescentum, tum Adultorum Lumbos, Dorsum, Artus, vicissim occupare & multum infestare solita est; uti locum hoc in Tractu talis, qualis passim ab Auctoribus depingitur, quod unquam sciam, nullum acquisivit; ita nec hoc in Scripto requirit ullum.

Et quamvis aliquando *Scorbutus* iste noster, *Vagam* eam *Arthritidem*, quae nobis obseruetur, emulari videatur; tamen frequentius, & quidem praecipue, *Fixam Arthritidem* imitari gestit; & quoties Corpus (vel à Naturâ, vel malis Moribus, & Vitæ ratione perpetram ordinata) appositum, ad tempus aliquod affixit, nono vel decimo plerumque Lustro, pedum (maxime) Articulos invadit; Dolorem infert; Tumorem, cum ardore, aliisque *Podagræ* calidioris Symptomatis. Ex intervallis paroxysmos iterat, Genuinæ instar; si que una demas *Scorbuti* indicia, *Genuina* existimetur.

VIII. Nec cui mirum illud existimandum, quando in utroque patet Affectu (tam nempe *Scorbuto*, quam *Arthritide*,) partes, primùm easdem obtinere Causas remotores, (Viðum, utputa, Salsum, & Crassum;) tum etiam *duodenis*; deinceps aliquid, aut faltem alienum in sanguine, eumque valde inquinans, & corrumpens, tum habere *Scorbutum*, tum *Arthritida*. Postremò, Naturam utrobique grave aliquid eliminare & expellere conari; hic, per Glandulas extremitatum Ar-

ticulares, unde Paroxysmus *Arthriticus*; illic, per Salivarias, & Cutis Miliaries: Unde predicta, & Cutis, & Oris Symptomata.

Scorbutum autem adeò (sive Causas, sive Materiam, sive ipsam Morbi Rationem, & Symptomata maximè fida & constantia, spectemus,) *Arthritidi* persimilem, eam etiam εν τῷ Παρόγνωμῳ emulari & referre, ut observatu facile, sic neque intellectu difficile.

IX. Mitiores autem Paroxysmos habet hæc *Arthritis*, (ut illius aliquam Diagnosin expromam) quam vel Exquisita & Calida, vel Lui Secundaria, neque Dolore tam acerbo conjunctos: Lenitatem explet Diuturnitas.

Ut verò pressius dicam, hujus *Arthritidis* omnium maximè proprium est, quod Affectus Primigenii non pauca Symptomata constanter retineat; ita, ut ex *Scorbuto Arthriticos*, Scabie, Maculis, Gingivarum Vitiis, reniente licet Medicinâ, & exeunte Paroxysmo, adhuc infici, (tametsi minùs fortè, quam ante natam *Arthritidem*,) aspiciamus.

Hoc autem in iis potissimum teneri arbitror, qui ex *Scorbuto* ceteri, confirmatoque Ποδηγνώστι; nam, à recenti & evidenti Causâ fuscitato, & ad diēta usque Symptomata evecto, qui laborant, (uti posthac exemplo patefiet) iis non inquam aliter obtingat; & durante *Arthritidis* paroxysmo, *Scorbuti* lateant istius Symptomata.

X. Quomodo verò *Calidus* unicè *Scorbutus* (quod supra comprehensum est) *Arthritidi* gignendæ sufficere videatur; nec à Frigido vel semel ortam memoriā tenuerim: huic respondet, quod ea, Calido quæ suboritur *Arthritis*, semper reperiuntur *Calida*: τῷ Πάρος τῷ Παυπιον.

Sed

Sed nec omittendum est, quod, uti *Scorbutus* huic *Arthritidi* primarius, in eo potissimum versatur, ut inepti aliquid per *Glandulas* exterminet *Cuticulares*: & *Arthritis* ei *Secundaria*, per articulares; ita, tam huic, quam illi, obsunt *Repellentia*; quippe quoniam *Humoris* ad *αἰχθονήν* amandationem relegationemque à Naturā designatam, utilem profecto, caram, & Vitae cum primis necessariam, drepente interrumpunt, & internarum partium mala gravissima, saepe ipsam Mortem inducunt.

XI. In paroxysmo, (quæ Medendi optima *Intentio*) Materia Articulis impacta, blandè foras elicienda; quem in finem extrinsecus imponatur Tumori lene quoddam attrahens; quale videlicet *Ceratum illud viride ex quo fiunt Petafothecæ*; vel *Brassicae Folium*, fibris crassioribus purgatum, & ad mollitatem contusum. Tumori per noctem, (modò calidè, quod juvat, Artus involvantur laqueis) adhærere solet Vapor, per invisibilia foramina emisus, & in Rorem condensatus. Ab ejus usu dies aliquot producto, Doloris Sedatio tum fida, tum etiam tuta, subsequitur. Quæ quidem Artificiosa *Διατρίψη*, eā forsan de causâ magis liberalis, quod Materia per Habitum Corporis suâ naturâ pronior, & aptior sit, quæ expellatur.

Quin imò, per totum Paroxysmum magnopere caveant Ægroti, ne Materia protenus eliminanda, retrò agatur: quod ob eorum Sanguinem (quod verisimile,) vitiosum, & Contagio *Scorbutico* corruptum, raro (uti liquet) his Hominibus, *Arthritide* detentis, impunis Error; saepe etiam Lethalis.

Sin pravo Externorum Uso, aliave quâvis de Causâ, Materia jam fugien-

tem, quasi clavis foribus repellî, vel fisti obtigerit; Ad fores quam primùm aperiendas, eam & extra evocandam, aut in Balneum pedes calidissimum immersantur, aut Fotu imbuantur, aut Articulo dudum affecto, vel proxime illum, applicetur Epispasticum, vel Cucurbitula: Et, interea temporis, ut ab Interioribus extrudatur Humor *Arthriticus*, Cardiacum aliquid è *Pul. Canian. Lapide Goano, theriacâ Andr. Elect. ex Ovo, vel Sp. C. C. Succinat.* gtt. aliquot cum idoneo vehiculo, Ægro fragulis cooperto detur, &, prout opus fuerit, repetatur.

XII. Extra paroxysmum, Evacuantibus Materia peccans è Corpore *κατ'* *Επιλύσεων* amandetur; Alterantibus corrigitur; Digestivis illius Augmentum & Regerminatio, inhibetur. Hæc è diversis Classibus selecta, in Ordines, sive Series, ut *Artis* est, pro Ægri constitutione, Malique more, formari, pro Annique tempestate variari, oportebit.

Ad domandam Morbi hujus malitiam, magnopere valet *Mercurius*: cuius præparata mitiora, (id est, *Calomelus*, & *Mercurius Præcipitatus albus*) Causam ejus Continentem impetendo aggrediuntur, & per aliud aliudve excerniculum, pro ipsis quantitate, & ægri corpore vel ad purgationem, vel ptyalismum, ad *Διατρίψην*, vel *Διαφρόνην* proclivi, eliminant exterminantque. Et tametsi hujus ea materiæ ferocia, quæ vel Ptyalismo laudabili diutinoque non ex toto ubique cedat, & se se submittat: (nam post diutinum, & ex omni parte laudabilem, non nunquam recrudescere hunc Affectionem in propatulo est) ex hoc Remedio, alienum illud *Acre*, Morbi Materia Continentem, quam maximè obtyndi; Sanguinem eximiè purgari;

Morbum quam plurimum mitigari, constat. Quare si *Ætas*, *Vires*, cætera que quæ sunt *Ægri*, annuerint, nihilque repugnaverit, *Ptyalisum* lenem, sed prolixum (ut Tempore Lenitudo expleatur) fieri suaderem.

Ubi ptyalismo, vel ex *Ægri* Moribus vel Animo, vel *Γενική φύση*, nihil loci superfuerit, sequentem Methodum ingredior. Vere & Autumno, (facta prius in plethoricis Venæ sectione) proderit, *Per Calomel.* seru nocte. *Pil.* *Eufach.* & *Ref.* *Jal.* mane seq. quinto, vel sexto quoque die ad tres vel quatuor vices: *Vel*, per *Salem Catharticum*, *Mauna*, & *Tartarum lax.* *Aq.* hordeat. solutum diebus alternis tertijive, ad sex vel octo vices, purgare. Neque Medicinam interturbet *Articularis*, si oriatur, *Dolor*; quin pertinaci potius *Purgatione* sæpiusque iterata vincatur.

Deinde *Antiscorbutica*, quæ dicuntur, cum *Antiarthriticis* maritata, usus erunt eximii: Sumat *Æger*, omni mane, post dictam Purgationem, *Infusi* seq. *Haustrum*.

B. *Summit.* *Trifol.* *fibrini* siccatur, pug. ij. *Anthus* p. j. infunde in *Aqua* font. fervefacte q. s. ad Alterationem modicam, *Colaturæ* *iiiij.* adde *Salis Martis* gr. *iiij.* *Tinct.* *Aurant.* gtt. *xx.* *Sp. Menthae* *Haustrum*.

Quartâ pom. *Pulverem*, vel *Pilulas* deglutiat.

B. *Pul.* *Fol.* *Theæ* siccatur. *iiiij.* *Salis M.* gr. *iiij.* *Pul.* *N. M.* gr. *v.* *Sacch. albiss.* gr. *xv.* *f.* *Pul.* vel cum *Syr. Melissoph.* *Bolus*: vel,

B. *Conf. Flor.* *Salvia*, *Æthiopis Min.* ana *iiij.* *Syr. Caryoph.* q. s. f. *Bolus*.

B. *Cerussæ* *Antim.* *iiij.* cum *Extr.* *Gent.* f. *Pil.* vel,

B. *Pul.* *Zedoar.* *iiiij.* *Alcohol Martis*

gr. *viii.* vel *ii.* cum *Extr.* *Gent.* f. *Pil.*

Hisce singulis Vehiculum sit Julapii, vel *Infusi*, *Haustrum*.

B. *Aq. Ulmariae*, *Fol.* *Aris*, è *Succis* aā *3v. Sp. Juniperi* *iiij.* *Marg. pp.* *38.* *Sacch.* q. s. f. *Jul.* vel ex *Summit.* *Salvia* tenui fol. & *Aq.* font. comparetur *Infusum* *Sacch.* dulcandum.

Quibus *Alterantia* prædicta minus arrident, placeat propositumque *Succos Herbarum Martiatos*, semel bis quotidie potare. Quod sequitur magnarum Virium est, & sèpè à Nobis usu probatum.

B. *Succi Cochleariae* Partem unam, duas vel tres (pro *Ægri* Constitutione plus minus calidæ.) *Succi Limon.* p. j. *Misce*, per Digestionem Clarifica: *Dosis Coch.* j. cum *Salis M.* gr. *iiij.* *Sacch.* q. s. ex idoneo *Vehiculo*, per *Mensem*, post debitam *Evacuationem*.

Horum *Uui* interponatur, septimo quoque die, vel *Solutio Cathartica*; vel *Pil.* *Tart.* *Bontii*, vel *Stom.* cum *G. B.* j. ad *38.* cam *Scam.* gr. aliquot &c.

Erit autem perutile, si, initio *Æstatis*, locum habeant *Aq.* *Ferrata Diureticæ*; quibus, ad *iiij.* omni mane, inter sextam & oct. haustris, circa decimam *Vinum* aliquod *Stomachicum*, *Amaris* (si placet) alteratum, supponatur: Persistatque *Æger* ad *Hebdomadas* sex, octo, vel x.

Vel, ad *Urinam domi* moyendam, itaque *Sanguinem* à *Spurcitie* vindicandum, valet *Infusum Theæ* ad *iiij.* omni manè, potum; unde leniter, idoneo liquore, per *Renes*, id quod alienum abluitur.

Pomaceum his *Hominibus* *Sanguinem* contemperat; sed periculum est, ne ab eo *Arthritis* augeatur. Si secus fuerit (tutò enim nonnullos eo poculenti

lenti genere gaudere certissimum est) in Potum ordinarium, præsertim Æsta-
te, ministretur. Hyeme Cerevisia si
extrudi respuerit, Rad. *Oxylap.* *Mille-
ped.* *Summit.* *Hed.* *ter.* *medicata* esto.

XIII. Ut ad Symptoma transeam,
obiter hic notandum, quod *Crepitus*
Ossium, qui (ut alibi dicitur) *Arthriti-
tidis* hac in Regione Symptoma per-
vulgatum est, neque *Scorbuto*, (forsan
ob Originem & Genium ejus peculia-
rem) neque *Arthritidi Regionis* hujus
Scorbutice, quoad observavi, unquam
accessit.

Quæ ad Oris Vitia, cæteraque *Scor-
buti*, quo tempore *Arthritidem* men-
titur, Accidentia spectant, cùm non huc
propriè referuntur, ex Auctoribus de
Scorbuto passim in usum deproman-
tur.

De uno *Pedum Tumore*, eo scil. qui
Symptomaticæ huic *Arthritidi* quodam
modo proprius esse videatur, verbum
superaddam.

Cùm *Pedum Tumor*, tum *Scorbuto*,
tum *Arthritidi* familiaris sit; quod
Arthritidi Scorbutice succedit, mini-
mè mirandum. Certè Senioribus, cras-
sis, & obesis, *Scorbuto* Veteri in fal-
sam *Arthritidem* mirato laborantibus,
sæpe licet notare Pedes & Crura, non
solum tumefieri; verùm etiam Cutis
Rubore, Pruriuferino: post Digitorum
Vulnera quantumvis levia Colore pla-
nè flammeo, nunc item Fluxu dierum
aliquot Ichorofo, immane quantum
affici. A scalpendo manus si ad tempus
aliquid Æger abstinuerit (abstinere
verò per difficile est) Cuticula subo-
ritur paulo albidor, ardens, tenuis in
Ulcuscula rursus ex Unguium Sulcis
confusum abitura. Qui hoc modo affi-
guntur eti Paroxysmos graves, duros,

immites *Arthriticos* olim perpetui sunt,
Articulis his diebus & minus & rarius
dolent; Materiâ scil. *Arthritica* partim
in Cruribus depositâ, & Seri flagno
dilutâ, partim per Glandulas Cutis Mi-
liares adhuc exsudante. Eò sæpe us-
que ingravescit hoc Symptoma, ut
aliquando rationem *τετραγωνοῦ* suffi-
neat; ut Dolorem, Pruritum, *Αγρυπ-
νίαν* creando, Turbas Ægris & nego-
tiūm quām molestissimum faciat; i-
deoque medicum enixè postulet auxi-
lium.

XIV. Requirit Indicatio, ut, in-
tolerabilis illa Humorum Acrimonia
citissimè tutissimèque mitigetur. Hoc
autem optimè fit Evacuationibus per
Anum & Renes factis, tum etiam per
Humorum Alterationem; Externe ve-
rò Balneo, Fotu illorum ferociam
temperanti. Quorum omnium, ut &
reliquorum hic pertinentium, una
connexorum, quando Exemplum statim
subjungam, Lectorem illuc (bre-
vitatis studio) remittam. Hoc autem
addo, quod in celebrandâ Catharsi
summâ utique Cautione, summo opus
erit Consilio; ne forte, *ἀτριχίας* institu-
tū, Humoris ille Fluxus, & ad Arti-
culamenta *ἰσχών*, quæ ad iforum Ho-
minum Vitam & Tutelam, omnino
necessaria est, in eorum Incommo-
dum, Ærumnam, Perniciem interpel-
latur.

*Hist. I. Ab Arthritide Scorbutica,
Ulcus male tractatum; unde Visus
Abolitio, deinde Abscessus, & de-
mum Mors.*

A Gricola Devonensis, sexaginta
circiter annorum, crassus, obesus,

Scorbuto Papulis in Capite & Manibus insignito, plus quinquennium inquinatus, contra Affectum pertinacem, & Medici, (quem Consultorem habuit) Doctissimi Præscripta eludentem, Evacuantibus, Alterantibus; Mercurialibus, Antimoniatis; è Regno Minerali, tum è Vegetabili quām plurimis à Nobis instruitur. Cū circa utrumque Æquinoctium, eandem medendi viam, usu diutino comprobatiā, iterum ac sèpius esset emensus; & jam, more usitato, Bolum Mercuriale, detracto priùs Sanguine, demissifet; multis inde Sanguinis Organis: Dejectiones haud paucæ, atque adeo copiose, Tumor, haud ita diu post in utroque Malleolo magnus, fibromollis cum Dolore, Rubore, Lævore, diu persistens, planè Arthriticus.

Ut Ægro prospiciam, quieti illum indulgere, Materiæ, quam *Medium* vocant, Diætâ uti: & ut, à Farcturâ & Recrementis, Ossum Juncturas vindicem, & defendam, Tumoribus *Epiplastica* admoveri: Laqueis eos involvi; calidè vestiri jubeo. *Epiplasticis* succedit *Ulcus* hic illuc Superficiarium, ex *Ichoris Acrimoniam* molestum, sed benè coloratum, expletu facile neque periculosum. Ægoferat illud animo exhortor, quippe quod è re futurum, & lucro Ægrum majori, si non interturbet ipse, remuneraturum.

Contra ille stomachari; de neglectis rebus suis deplorare: & citissimæ Curationis spe allectus, Agyrtae nefcio cui auscultare. Hic autem, protinus, medendi qua pollebat Arte, omisiss Universalibus, Carne Ulcus obduxit; Cicatrice texit. Hinc Æger

Capite, factâ Materiæ in illud Translatione, subitò perculsus; Visûs hinc Imminutio, & brevi Abolitio. Congestis aliquanto pòst Humoribus, in Regione Lumbari sit Abscessus, ex quo imperitè tractato, ulcerato, & Partes vicinas (ut accepi) corrodente, Diem supremum obiit Misellus.

Hist. 2. *Scorbuti Calidioris Soboles Arthritis.*

Quidam è T. Vir blandus, comis, Generofus, à Victu lauto daphlique, dum esset Juvenis *Scorbuto* afficitur. Cui, ætate progrediente, accedit *Podagra*. Numeravit Annos quinquaginta, cum utroque gravatus me primùm consuluit. *Hujus* Paroxysmum habuit plerumque anniversarium; nisi si Genio nimium indulgendo, vel alio aliquo in *Sex non Naturalibus* errato, sèpius accerferet. Illum autem ostendebat Gingivarum Tumor, & Papulae, Cubitos summoperè foedantes, cum *Prurigine* & *Apicibus* innumeris, acutis, confertim oriundis. Materia nunc Ulcuscula formavit, paulò pòst siccata in Squamas abire solita est subalbantes; quæ ut deciderunt, Locus apparuit Ruber, à friendo statim Flammeus.

Ut utrique Malo pro virili parte occurram, tum ea, quæ Materiam apic exprimant peccantem, tum quæ potenter alterent, adhibeo. Principio *Calomelane* (*Catharsi*, ne deorsum illud elabatur, priùs peractâ) Salivam moueo: Eoque quoties Saliva parciòr exigebat iterato, ad sex Hebdomadas *Ptyalismum* profero. Posteaque *Cinnab.* & *Cerussæ Antimon.* ana ðb. *Pul.* Rad.

Rad. Ari Comp. Æj. Syr. Melissoph. q.s. ut f. Bolus horis tribus medicinalibus sumendus impero, cum Infusi seq. coch. Rx. Summit. Trifol. palud. v. Siccat. Mi. Aq. Lactis Alex. Hui. Sp. Junip. iv. miscet, & ad Alterationem idoneam infunde: Colaturæ adde Tinct. Aurant. 3ij. f. Infusum. Perslet autem menses binos, interposito septimâ quâque die Eccoprotico. Efferam hanc Materia ut ultrâ subigam Aquas æstate sequenti Diureticas hortatu nostro sesquimensem haurit; cum Salis Martis & Nitri purificati præparatis, Quantitate, Vehiculis, & Methodo convenienti.

Hac Medendi Arte, Morbi materia, non parum mitigata, diu sanè conticet: cùm verò, annis aliquot post, sœvire iterum, Oppnāv., & de novo Tumultus inchoare coeparat; Consilio jam mutato (quoniam Pedes jam tumebant, vesperi præcipue, Digitum admittentes, & Seniori & Comptatori Hydropa minitari videbantur; Tumores autem aliquâ ex parte Scorbuticos esse tum Inflammatio, tum etiam Maculæ comprobarunt) per Calom. & Pil. Eustach. aā Æj. è duobus Æb. Purgationem insti-
tuō; & deinceps, alterâ vel tertiatâ quâque post die, per Solutionem Catharti-
cam: sicut vicissim repeto.

Hilce Medicamentorum ordinibus, non sine aliquâ Formularū mutatione, Vere & Autumno, sœpius renovatis; addito insuper, ad alterandam in Potum ordinarium Cerevisiam (è Rad. Oxylap. Sum. Trifol. palud. Sem. Bardan. Bacc. Junip. Flaved. Aur.) Sacculo, & Martis Sale cum Conf. Trif. &c. repetito Ægrum Arthritide Scorbatica graviter oppressum (levibus subinde hujus Paroxysmis, veluti ad Salutis rem facientibus, ex industria provocatis) ad Sene-

autem, & quidem lœtam perduxī.

Hist. 3. Morbus Articularis, Scorbuti Alumnus, cum Vomitu Bilioſo, Δυσπεψia, & Volarum Ariditate.

Quinquaginta Vir annorum, grāciliis, tener, acri & bilioso Sanguine donatus, Scorbuto, & ei supernata Arthritide diu conflictatus est, cùm A'ropēzia, Nausea, Ventriculi Inflatione, Ruētu sœpe acido, Vomitu frequenti & Cholerico, Capitis Dolore, & à Pastu Somnolentiâ, Cutē aridâ, densâ, nec ad Διαπρον idoneâ, Squamulis hic illuc catervatim obsitâ, in mantuum volis durâ callosâque Pollicis pedis sinistri majorē, dextrique Brachii Articulum infestare solita est Arthritis; sed neque Tumore, neque dolore vehementi; quin levi potius in tempus diutinum projecto, inæquali, & creberrimè interciso. Diuturnitate pensata Levitas. Paroxysmos omnium certissimè Pomaceum accersivit, idque vel parce sumptum; sic, ut ex Poco communī semel iterumque siccato Pes doleret. Plures ille Methodos, easq; probabiles, à Medicis Celeb. præscriptas expertus, hanc commodissimè, & idcirco sœpissimè, prosecutus est.

In paroxysmo, *Brassicae Folium* Tumor impositum acre Serū elicuit, Dolorem mitigavit. Extra Paroxysmum, ad Prophylaxin, præmissi per Aqq. *Alfordenses* (Alyum hæ subducunt) ter quaterve Catharsi, *Bathoniensium*, omni mane tñii. decimâ seq. *Infusi amari Alterantis* Haustum usurpavit: Quintā pom. Bolum è Chal. nutritio, &c. deglutiit, superbibendo Julapii Perlati coch. aliquot; interponendo identidem lene quoddam Emolliens; & Alteranum.

tium usum ab Hebdomadas sex vel octo quotannis proferendo.

Hic, inquam, Methodo anniversariâ, ad Artus, ad Ventriculum, præcipue ad Vomitum quod attinet, maximè levatus, à Malo tam *Scorbutico*, quam *Arthritico*, graviori, se jam multos annos immunem præstiterit: hodieq; illam ad Sene&tutis principia perductus, non impune negligit. Usq; verò mansit ista, quam modo dixi, Volarum Ariditas, Callositas, ut opinor, usque mansura.

Hist. 4. Scorbuto suborta, & ejus Eruptionibus adjuncta, Arthritis.

DUM in hisce versor, Fullo me appellat *Exonieniss*; Vir robustus, *Athleticus*, Ætate mediâ, *Constitutione Sanguineâ*. Frontem illi, Tempora, atque Faciem promemodum omnem fædarunt, turpiter infecerunt Putulæ, sobrio certè & temperanti, (tamquam Ebriosi) magnæ rubicundæque cum intervallo Coccineo, Flammeo. Æstus & Pruritus erat universalis, maximè verò Partium obfessarum; noctu per Stragulas ingravescens. Turgebant Venæ, & Sanguinem plus solito *ζημιῶν*, & ebullire, commonstrabant.

Hæc cùm acceperam, Virus in Sanguine *Scorbuticum* efferri, & Cœlo (quamvis instabant tum temporis *Saturnalia* mitissimo, & Effervescentiae provehendæ apto) favente proscribi, sum opinatus: Neque enim alio de Affectione vel somniare erat. Sanguinem mitti jubeo, deinde *Alvum* molliri, alia deinceps suo quæque loco præcepturus. *Sanguini Crenor impurus*, *Sebaceus* in *Cyathis* quiescenti, post aliquod tempus innatavit. Ex *Ref. Jalapii*, Ex-

tracto *Eustach. deglutiuntur Pil.*, quibus inanitur *Alvus*. A *Cathartico*, *Sanguine commoto concitatoque Ægrotans* *ποσαρία*. Adeò nempe Naturæ perinde erat, *Humorum Vitiosorum* *Δυραιες καὶ ἀρπότατας*, per *Articulos*, atque per *Cutim*, exterminare; & tam levi de causâ, ad illam ab hac *Evacuatione*; discedit illa digrediturque. *Catharsin*, quam quidem amplius destinaveram, ad *ικνεῖαν* prorogo; nè vide licet, nimium subtrahendo, intercidatur res *Articularis*, & prorsus absindatur. Ad eam è diverso confirmandam augendamque lenem interdum *Ambulationem*, *Cothurnos* laneos, quibus in pedes *Humor* demittatur, invitetur, impero; Repellentibus interdico.

Extra paroxysatinum, ad *Arhritidos* hujus puræ puta *Scorbuticæ prophylaxin*, ut *Sanguis* corrigatur, ea præcipio, quæ sequuntur.

R. Succi, è Nasturtii Aquat. Summitatibus expressi Partes iiiij. Succi Limonum p. j. per Digestionem fiat Clasificatio.

R. Conf. Fr. Cynosbat. 3i. Salis Martis Riverian. gr. iiij. Syr. de Corall. s. q. s. f. Bolus.

R. Aq. Ulmarie, Melissæ, è Succis aā 3iij. Limac. Lumbr. Mag. aā 3ij. Marg. pp. 3i. Sacch. q. s. f. Julapium.

Præmissa Venæ sectiones, & per Vinum & Oxymel. Scillit. Vomitione; perque Salem Cathart. Manna, & Tartarum lax. Juscuso Avenaceo solutum, Purgatione; & deinde septimo quoque die repetitâ; sumat, diebus otiosis, horis duabus medicinalibus, Bolum cun Jul. Haustu; bisque indies Succi Clarificati coch. i. cum Seri Lactis, vel Posseti Haustu, idque per mensem unum alterumque, cavendo Alvi Tarditatem.

Hist.

Hist. 5. Pedum Tumor Scorbaticus, Arthriticus, cum Pruritu ferino.

Dominus E. Generofus, Agricola Devonensis, etatis flore, Scorbuto, & deinceps Arthritide, tentabatur: Illius Fluxu Dolores Arthriticos sensim mitescere, sed & eodem tempore Pedes tumescere, percepit. Ingruente Sene-
cute, Corpulentus & Obesus, Pedem utrumque tumefactum molestè tulit. Cutis admodum distenta est, rubicunda, gravatè pruriens, post levem aliquam Digitorum injuriam Flammea, Ichorem falsum & acrem ad dies aliquot exudans. Ob Pedes æquo grandiore & extensos Sollicitum, Hydro-
pis Timor cruciavit; sed de Hydro-
pe tanquam instanti, aut præ foribus, (cum Urinam satis copiosam, probè que coloratam excerni, neque Sitim intendi, sed è contrario Appetitum à Tumoris initio magis latrare, deprehenderim) non esse quod se tantopere afflictum haberet, pronuntiavi.

Quod auxilium adhiberem medicum, in eo laboravi, ut Humoris Acrimoniam, indefinenter acerbam, Eva-
cuantibus Alterantibusque quam celer-
rimè reprimerem. Hunc in scopum, rebus usquequaque collineatis, conce-
ptis hisce verbis præcepi.

Bx. Calom. quinques sub. gr. xv. Spec.
Conf. de Hyacinth. Conf. Ros. r. aā 3j.
Syr. de Symp. q. f. f. Bolus, serà nocte sumendus; mane seq. Pilulas è Rudii
3B. Ref. Jal. gr. v. Ol. Junip. ch. gtt. j.
Bals. Per. q. f. deglutiat, cum cufiodiā.
Quarto vel quinto quoque die, ad quin-
que vel sex vices, utrumque repeatat.

Tom. II.

Diebus otiosis, horis duabus medicina-
libus, Bolum è Cinnab. & Cerussæ An-
tim. aā 3B. Cort. Citreor. Cond. 3j.
Syr. Caryoph. q. f. Horæ somni Pil. ex
Æthiopis Min. (cum Mercurii crudi,
& Flor. Sulph. aā p. æ. sine igne facti)
3j. Syr. Melissoph. q. f. assumat, cum Jul.
Haustu. Potui verd sit Infusum seq.

Bx. Calcis vivæ Devonensis, (id est,
fortissimæ) 3B. solve in Aq. pluviae
ibxxiiij. ad xij. coquendo evaporatis.
Post Clarificationem leniter detrahe li-
quorem; eique adde Rad. Sarsæ, Chi-
næ, L. Saffafr. ras. aā 3ij. Cort. ejus-
dem, Baccar. Junip. aā 3i. Milleped.
siccat. No. 200. Coccinell. 3ij. Uvar.
passar. exacini. 3vj. Infunde clausa,
Balneo Arenæ, per noctem; Colatur
adde Tinct. Aurant. 3i. f. Infusum,
per se, vel cum exiguo Canarini, loco
Cerevisæ usitandum. Externè verd,
Desiccantibus Repellentibusque Cane
pejoribus & Angue vitatis, Fotum adhi-
beri jubeo.

Bx. Summit. Malvæ, Althææ, Lauri
vulg. aā Mi. Flor. Chamom. Sambuci
aā MB. coque in aq. font. 3iij. ad ij.
sub finem adde Lactis Vaccin. 3ij. Im-
mergantur Lanea, Pedibus, quoties
Pruritus instigaverit, applicanda. Utro-
que denique Brachio Fonticulus ape-
riatur.

His obtemperando Æger multum
prosecut; pruritum hunc ferinum mi-
tigavit; ad diutinum tempus delevit;
& quoties reverteretur, hisce præsen-
tissimis Auxiliis, perfugio, & præsidio
Salutis certissimo, creberrimè propul-
savit.

C A P. VII.

De Arthritide Lui Venereæ succedenti.

A R T I C. I.

QUOD immoderata Venus ad *Arthritidem* inclinet, eamque crebro introducat, ab antiquo positum est, ab omni Seculo decantatum; sic, ut in ejus προτυμητας haud injuriâ cumpromis habeatur. Similiter notandum, quod postremis his temporibus, cum Isti Luem (forsan ad Humanum Genus monendum deterrendumque) adjicere, Rerum Auctori, Rectori, placuit; ab Illâ utique in *Arthritida*, tam facilis Migratio, ut Ætate Nostra, quæ Luis Imperium longè lateque dilatavit, frequenti populo flabilivit, Tyrannida confirmavit, ab Affectu, quem resciverim, nullo, facilior quæquam aut usitator.

II. Istam rem inspicienti, & ejus Rationem perpendenti extra controversiam videtur, primum, quod hoc commune cum *Arthritide* (ut taceam alios Affectus) habeat *Paturse*; Nempe invictum + & ἀνενδειον τό, Massam inquinans ac corrumpens Sanguineam, utriusque morbi causam esse proximam & Continentem: Deinde, quod *Paturse* etiam miasma, non minus quam *Arthriticum* illud, cum extollit se & ingravescit, è Sinu suo ejicere, & Sanguine expellere, Vim operamque det Natura: Ad hæc, quod Virus *Venereum*, è Sanguinis Flumine jam expulsi, solidisque

† Vide φυσικάτατον *Lijterum*, Colleg. Doctissimum, de *Lue Ven.*

partibus inhærens, non pauca faciat Symptomata, cum *Podagrâ Paturse* communia; Membranis scil. Dolores; Offibus Cariem, Cuti Ulcera: Unde denique conjectari licet, Istorum Affectionum Miasma simile, & alterum alteri tanquam germanum, existere. Ecce vero Novum videatur, quod, in Materiâ simili tractandâ ejiciendâque, Natura (quæ nihil temere, nihil oscitante, sed normâ & consilio semper agit) Evacuatione utatur simili, portâ eadem, id est, Articulis?

Has ob Causas & hujusmodi alias, quæ est hodiè *Arthriticorum* pars haud exigua, ab *Lue* incipientes, ad *Arthritida* perducuntur; nec Grallatorem usquam Veterem, aut decrepitudinem quempiam, & admutilatum obtinemur *Arthriticum*, quin apud Vulgus Sufficio de infâstâ olim Militiâ confessim oriatur.

III. Nemo autem Hominum (quantum auribus, vel oculis, accepi) à recenti *Lue* & nuper contractâ, natam unquam *Arthritidem* detexit; neque nasci posse facile concedam: Motu Sanguinis non minus intestino, quam periodico, cum Eo commisceari intime; Corpusculorum Illius varie figuratorum Appulsu frequenti, mutari egregie; atque ita tanquam maturari & eveni diutius Miasma *Venereum* prius oportebit, quam Articulis illidi, & ad *Podagrum* inducendam impingi potuerit.

Hac de causâ raro Grandiores, & Ætate procedentes, (serius scil. quam *Primigenia*) invadit haec *Arthritis*, id est, ex sola *Lue* derivata; Juniores vix quidem, at nullo modo Adolescentes; quippe quibus eveniendo Miasmati nondam tempus sit idoneum.

IV. Sed

IV. Sed è diverso, nec à Veteri *Patursâ*, terrâ, horridâ, Carie & Ulceribus spurcatâ, *Arthritidem* generari vel solere, vel etiam posse, cogitandum est: Id quod minimè ex *Istius* defectu, quin potius Naturæ, quæ debilitata, fracta, enervata, Hosti fugando, *Arthritidi* moliendæ, impar reperiatur.

Hicce medii generis *Patursa*, *Arthritidos* Genitrix, Causam habet, Sanguini per minima insinuatam; ac quasi Municipem, potius quam Hosptem; ob affectatas Res novas exulantem, & præfracte & cum Luctâ, licet ex Naturæ Mandato, per Articulos abeuntem.

V. *Lui Venereæ* suâ Naturâ ad *Arthritidem* inclinati & tendenti, Manus affert adjutrices, Calcar addit, Empirorum Mos ille perniciosissimus; quo, incuranda Gonorrhœa, Puris suppressione properè nimis insistunt hi Ardeliones; neglecta interim vel remissè facta, quæ maximopere, quæ studiosissimè præmitti debuerat, Purgatione. Ita enim intus Hostis retenius, Sanguinem integror, & fortior subintrat, partesque; primum *Patursæ* agit Principes; demum ævo labente *Arthritidos* speciem præ se fert: Et ab hâc istorum *περιπτώσεων* potissimum, ex *Lue* tot ubique *Arthriticos* esse, jure merito suspicemur.

VI. Illis de *Affectu Primario* præmissis, de ipsius Ægri Corpore jam proximè dicendum est; quod utrum *Arthritidem* (secundariò) adsciverit, an secus, ex Illius ad Eam propensione pendet quam plurimum: Quô major erga *Arthritidem* à Naturâ Corporis proclivitas, eò citius *Patursa* in *Arthritidem* migrat; eò planius ab eâ (mendaci) absorbetur.

Porrò intelligendum est, quòd eis ista *Luis* in *Arthritidem* *μετάθεση* sæpiissimè sit in eodem Corpore, tamen non nunquam diversa complectatur: Quum, à Mariti *Lue Arthritis* in uxore per Concubitum accendantur, & Illam Iste incestet. Hujus rei, utut Nova credatur, Historias omnino luculentas & exceptione quâlibet majores, quando plures in Adversaria retulimus, unam itemque alteram huic Capiti subjicere non gravabor.

Nec quidem hanc *Arthritidem* impropiè *Lui* secundariam, tametsi Corpus aliud exerceat, appellari posse existimo; quandoquidem ex *Lue γυναικῶν* oriatur, illiusque Naturam, *εἰδος καὶ πλῆθος*, nihilo certe minus quam si in eodem Corpore sit, participet. Neque magis novum aut peregrinum hoc habendum, quam quod, in Gnatos aut Alummos, Oculorum *Epiphora*, seu quid aliud Morbi à Parentis aut Nutricis *Lue*, derivetur: quo quidem nihil magis in Vulgus notum, aut pervagatum.

VII. Qui hac *Arthritide* conflantur, sæpe macilenti sunt, tenues, Vultu quodammodo subsidenti, & ipsius præsertim margine, lurido; Oculis retractis, quodque eorum Album eis debuerat, interdum subluteo; Voce fuscâ, & cum Roncho edita: Vertum non Naturæ, sed Morborum operâ. Nimirum duram hi Homunciones Servitatem serviere; primum *Deæ Blandæ* obsecuti; deinde *Lue*, postremò *Arthritide*, laborantes.

VIII. Morbi hujus Dolores vagi & erratici (sive præcurrentes, sive Ejus Accessionibus interpositi) à *Rheumatismi* Doloribus eò distinguantur,

quòd H̄i posteriores à Frigore tum ordiri, tum reverti, soleant; à Vagæ *Arthritidos*, ut & à *Rheumatismi* ictis; quòd Illi, Origine nati *Veneræ*, Nocturni magis sint: Deinde quòd, Ipsius Paroxysmi, h̄ic in *Arthritide*, Dolores, quam aliâ quavis, ceteris paribus, (ob acriorem Causam Continentem) atrociore sentiantur: Rarò enim videoas immanius Vociferantes, quam à *Patens* qui dolent Articulis. Hoc, inquam, ceteris paribus, quatenus ad Sanguinem, ad Animales Spiritus, & ea universa quibuscumque Doloris sumus plus minus patibiles, respiciamus. Quin etiam (præmisso, è *Primigenie* Doctrinâ, quod Dolor quòd vehementior, eò Paroxysmus Regularis brevior, eò plerumque rarer) nulla unquam *Arthritis* Paroxysmos habet adeò acri Dolore stipatos, tam citò reversuros, tam simul longùm duraturos.

Hæ sunt hujuscē Affectū certæ quædam conditions, in eo illustrando signandoque Usūs & momenti haud exigui; quas si fides optima deficiat, neque semper illæ Morbum oculis ex voto subjiciant, quicquid in Diagnosi desideratum est, ex *Lue* præcurrenti & ejus Vestigiis percunctando adimplendum.

IX. Quousque se laudabiles ostentant paroxysmi, suum habent commodum, suas utilitates; quam autem primùm interciduntur, aut multùm illi remittuntur (ut in aliis *Arthritidos* speciebus non hoc nihil periculi. Si intercisis hisce nulla fuerit eruptio cuticularis, nulla aurium suborta humiditas, nullum uspiam ulcus, Hæmorrhagia nulla, Congestio nulla; sed è contrario, in multebri sexu sustantur

etiam Menses, & Partus omnino cesset; Diis hoc iratis accedit. Portā jam obturata omni, & occlusa fugæ viâ, in caput transferri solet hoc casu materia *venenæ*, & vel Apoplexiam, vel motus convulsivos, Ægro ferè fatales, excitare. Cujus quidem Eventi, iterum & saepius à nobis observati, mentionem idcirco feci; quòd ex eo Prognosticum haud inutile, tametsi mæstum, identidem eliciatur.

X. In hujus *Sympomaticæ* Paroxysmo, ad Doloris impetus solito maiores quodammodo sedandos, & ex aliquâ parte permulcendos, hypnotica dari prodeat, pro rei necessitudine (cautè tamen, ne Illorum abusu materia Morbi Nervis impingatur) dimetienda. Reliqua, quæ ad paroxysmi therapiam pertinent, ex aliquo fonte (*Primigenia* scil. *Arthritide*) ducta, ad hoc negotii facillimè accommodentur.

XI. Quæ verò pars curationis *Prophylaxin* habet, & in Accessionum Intervallis exercenda est, à *Lue Venereâ* mutuatur indicationem. Nam *Antisphyll.* (cum evacuantibus, tum Alterantibus) à miasmate, causâ morbi conjunctâ, Sanguis tuendus. Heic loci è *Lignis*, ex *Antimonio*, è *Mercurio*, comparata, præ quam alia quavis *Arthritide*, in series ac methodos artificiosè digesta, commodissimè proponantur: Certè *Mayernus*, (a) Experimentis & usu longè nobilissimus, *Mercurio* (penitissima corporis subente, instar *Viverræ*, jugulum Morborum petente, Feremento eorum adorto) *Arthritidem Venereum* certò curari, non dubi-

(a) In *Prolegomenis* ad *Tractatum de Lue Venereâ*.

dubitavit afferere. Si per Vires liceat, & nihil aduersetur, Usus hic eximiū *Salivatio*; quæ tametsi in *Arthritide Primigeniā* & *Ægroti* & *Medici* votis saepe excidat, in h̄c *Arthritide Symptomatica*, ab ipsa *Luis* ipsissima profluente Causa, magnarum esse virtutum, virtute singulari, æstimanda est. Quæ verò *Salivæ* optima movendæ ratio, quis modus obeundus; utrum Spissus ille, paucis aliquot Hebdomadis, sed jugi rivo, qui absolvitur; an potius *Rarus*, sed ad tempus diutinum qui excurrit; Utrum continuus, an intercitus eligendus, id, ex *Ægri* rebus omnino decernendum est.

De tempore *Ptyalismum* instituendi maximè opportuno, ut Verbum addam; *Æstas* à nonnullis præfertur, eo forsū nomine, quod durante illa *Sanguis* (scilicet!) evectus huic Operi paratiō habeatur; tum quod à Frigore minus ea Tempestate periculi: Contrà facit Spirituum Languor & Impotentia, *Æstati* propria, qua ad *Ptyalismum* inhabilis redditur *Ægrotans*; & Media profecto *Hyeme*, qua firmiores sunt *spuæres*, & longè vegetiores, quam *Æstati*, qua fatiscant, expeditius stadium hoc percurri constat. Ver autem ego malim, & hoc incipiens; quo *Æger* per se ad hoc officii promptus, & tempore, ut ad *Salivam* protrahendam, sic ad vires exinde refaciendas, diutino fortunatos.

Qui *Sputum* horret, *Calomelana* per Anum exturbari patiatur. Dentur id circò gr. ejus v. cum *Astringentibus*, bis die, per triduum, vel quatriduum. Postea *Catharticum*, quo *Mercurius*, cum pravis ab eo subactis & devictis Humoribus, expellatur. Huic autem numeri *Catharticum*, quod Ventrem leni-

ter, at certò, vacuet, Sanguinem minus agitet (nè videlicet *Arthritis* irrietur) imprimis feligendum: Conducunt *Aqua Purgantes* cum Manna haustæ, post Extracti seq. 3. ad dīj. horas ante aliquot deglutitos.

*B. Agarici, Hermodælt. Helleb. N. Epithymi, Turpeti, Mechoac. ana partes ij. Salis Tart. p. I. cum Spiritu Vini Digerendo, Exprimendo; tum Scammon. pul. partem unam addendo; dein evaporando, f. Extraclum. Repetenda verò hujusmodi purgatio, cum præmisso *Calom.* quarto vel quinto quoque die, tantisper dum Materia vompt̄, vel tota profus expelli, vel evacuando enervari, jure merito credatur. Sin ex Ulceribus, & Saliva, Os affectare Mercurium adyertas; ad eum subtrahendum, veluti frequentius, sic etiam copiosius, adhibenda *Catharsis*: Et quidem hisce per *Salivam*, per *Sedem*, excrementis, optimè omnium perfectissimoque Miasma hoc eliminari posse cogitandum est.*

In Sanguinis Crasi redimendâ, & Veneno (si quod intus delituerit) cicurando, nusquam quidem non oportet Decoct. L. Sti. Saffafr. cum utriusque Cortice, forte & efficax, pro Anni tempestate, per Hebdomadas aliquot, ne dicam Menses, affatim quotidie, post usum *Mercurii*, miscere.

Aqua porrò *Diureticæ*, quales sunt *Bathonienses*, *Bamptonenses*, (*Valentifimum* potentissimumque *Sanguinis καθάριστον*) reætè diuque perpotæ, ad eluendam Morbi hujus Materia non parum promittunt. Cujus quidem Rei amplam & luculentam Historiam, huic Capiti subiectam licet perlegere.

XII. Quin etiam posthæc, ad maiorem Cautelam, aut *Aqua*, (si conveniat) omni astate repetendæ, aut omni Vere, & Autumno per *Merc. d. & Aq.* *Purgantes*, primum purgare corpus; deinde, per *Alterantia* (qualia sunt *Cin. & Cerussa Antimonii*, *Aethiops Min. Panacea Hartmanni*) Humores ejus correre juvab. Imo quidem Iis, qui, vel Constitutione infirmiori, vel annosiores, Salivam, Ventrem, & Urimam, moveri respūnt, *Antiphyl. prædicta*, cum è *Lignis Decocta*, summi erunt adjumenti.

Hist. I. De Arthritide impurâ, Aquis Diureticis subacta.

Foemina quædam è *Brigantio* integræ, Viro dissimili juncta, post annos aliquot Dolores sensit, per Musculos & Membranas exteriores ferè omnes, erraticos, rodentes. Caro inter hæc tabescit; Vultus pallet; Vires enervantur. Currente mediâ ætate (id quod auspicio incidit) sæpius enixa est. A quo desierat è *γαστρὶ ιχνοῦ*, *Rheumatismus* (quod dicitur) ingravescit; Doloribus nocturnis, insque peracutis stipatus. Præter quos, externarum Partium Internodia lacestantes, per septimum & octavum ætatis Lustrum & quod excurrit, Artuum alii Juncturarum erant pene omnium, fixi, & permanentes; cum earundem Tumore, Rubore, Ardore, cæterisque quod est Paroxysmi *Arthritici* *παθογνωμονῶν*. Verum, in Muliere Sanguinis parum calidi, temperante, morboque fatigata, Tumores nec in eam Molem efferruntur, nec æquè rubent, nec pariter dolent, nec quæ alia Sympto-

mata sunt, similiter urgent, ac in *Arthritide*, Calidâ maximèque rectâ; imò ad *Frigidam* propitiis accedunt: tempus in diutinum procurrunt, & citò revertentia *Arthritidem* quasi continuam, & perpetuò *Παροξυμόνα*, indcant. Quo tempore multantur Artus, Viscera, & quæ intus, sunt tuta omnia: Cùm ad tempus, et si auxilium, isti liberantur, (quod utique non sine summo Discrimine plus temel obtigit) illa statim afficiuntur. Tumoribus, Gelatina turgidis, Ætate fugiente, succedunt Tosi, numero complures; granum nunc Hordeaceum, nunc Fabaceum æquantes. *Antimonii Mercuriique Præparatis* longum utebatur; at ab *Aquis Diureticis* (quas, ad libram unam alteramque omni mane, plerumque per dimidium Anni, alijsque in potum ordinarium perpetuò ferè adbibit) omnium maximè profecit. Jam Quadragenaria major, & (quod dictu necessarium) Matrimonio paucis annis soluta, Faciem sic satis coloratam, *Rheumatismum* (ita loqui amat Humanitas) mitorem, Robur aductum, aliaque Naturæ revirescentis Signa, læte gloriatur. Ob Partus aliquam multos, & Menses ordinariè juges; ob Materiam per Articulos pullam, & *Arthritidu*, si non rectissimam, tamen utilem; ob Medicinam opportunè & diligenter adhibitam, Vitam hæc Matrona piissima, Venerabilis, etiamnum agit vitalem, aetura (quantum hæc in re concicere datum est) diutinam.

Probat Historia, ex *Lue*, alio Corpore existente, posse alio, per Concupitum, suboriri *Arthritida*; tum etiam *Aquis prædictum Diureticis*, posse pernulceri.

Hist.

Hist. 2. De Arthritide, Luis Sobole, à *Δυσηίωσις* irritata, Febrim excitantem, Caput aggressa.

Paturså quidam Adolescentia tatus (cujus perperam tractatae, quæ Sanguine, quæ Vultu, ad Serum usque passus est reliquias) vertente nono & decimo Vitæ Lustris, ex Macie pristinâ Corpulentus & Habitior factus *Περιεγένετο*. Plures Ille Paroxysmorum vices subierat, tristes sanè & calamitosos, (sed rectos & idoneos) cùm, ex Crapula cibo difficulti & inepto avidè ingestò facta, *αὐτὸν καὶ νῦν* affatim ejecit: Capitis Hebetudine, & Vertigine, corruptus: Pulsu celeri; Æstu universali. Quando in Febres istius Tempestatis (erant enim aliis planè Indolis) Affectionem istam *αὐτὴν* referre neutiquam valuerim, & *Arthritidos* Infultus cùm multiformes, tum etiam (tanquam Lupi in Fabula) semper huic Ægro, minima quavis ex Causâ evidenti, paratos, esse reculerim; ex ea, sed *αὐτῷ* se fundente, illam optimè derivari posse, una cum Ægro, & qui astabant alijs harum rerum haud ignaris, judicavi: Eique Fundamento firmiter innixus, hunc in modum (profecto, quā in Febre *Essentiali*, vel Capitis morbo quovis Idiopathicō oporteret, longè diversum: imò in horum plerisque contrarium) Curationem ordinavi.

Ut *Arthritidis* Materiam, Capiti impactam, illinc excitem, & in Artus parum expellam, partim invitent, Pulvrem primum e Chel. C. C. & Pulp. quartâ quâque horâ, cum Jul.

Hauſtu, exhibeo. Deinde *Phænigmōs* (è Sem. Sinapis, Summit. Rutæ, Raf. Radiculæ, Halecis fano indurati aā part. I. Fermenti vet. p. iv. cum *Aceto Vini Albi*, ad Consistentiam *Cataplasmatis*) componi & applicari jubeo. A Pulvere fuscitantur *Spiritus*, oritur Diaphorefis; à *Phænigma Malleolis* (ea solebant, in hoc Corpore, *Arthritidos* Stativa esse) admoto, & quoties refixit, quoad Tumor hinc inde oritur, renovato, Caput omnino sanum & incolume redditur, idque præsentissimè. Tumoribus, ad majorem cautelam, (ut nè in Sanguinem, quo evocatum est, relabatur) Epispatica superaddi jubeo; unde *Ichoris Arthritici Fluxus* ad dies aliquot jugis, ad aliquot annos salutaris: Mitior enim aliquandiu post *Arthritis*, quod Affectionem hanc *Arthriticam* esse ab Evento comprobavit. Cùm jam ulcuscula per le exsiccarentur (nec quidem anteā, ne Fluxum tam felicem, tam blandum, tam ex omni parte benignum beatumque quodammodo absindere videatur) Ventriculum, me hortante, movit: Diebusque post hæc otiosis *Trifolii Paludosī Infusum*, horis medicinalibus, Menses binos, bono cum fructu quotidie potavit.

Historia confirmat *Arthritidem*, *Luis Venereæ* progeniem, posse *Δυσηίωσις* irritari; posse Caput invadere.

Hist. 3. *Lui Venereæ succrescens, Caput impetens, Arthritis.*

Sub hujus Seculi initium, Fœmina quædam, ortu incolunis, piissima, lectissima, nec uno nomine Spectabilis, Marito

Marito jam olim Patursā , nuper *Arthritide* , diro Morborum Pari , multato , & miserrimè cruciato , annos circiter viginti nupta , semel bis perpererat ; exinde diu Catameniis rectè est potita . Postea *Scabiem* habuit , aliam in Cubiti summitate , siccām , subfuscām , multiplicem , cum Interstītiis & Ambitu purpureo ; aliam in Capite subalbidam , squamatim decidentem : in Femore , & Latere , Impetigines , & mali moris Maculas : His adde Capitis , in totā parte sinistri , & Colli posterioris , Dolorem Nocturnum . Ad hæc Hallucis Articuli majoris primū Teneritudo , deinde Dolor , acutus & pungens ; Tumor item , & Rubor supervenit ; quæ quidem ita sunt Accidentia , ut *Arthritidem* ostendant . Certè Dolor ad integrum usque mensem aliquoties mansit , alias atque alias Digatorum Articulos , Pedum etiam Plantas , identidem torquens , à Cathartico improvidè ingestō exacerbatus ; sic , ut de *Arthritide* Lui succrescente minimè dubitandum .

Ut Eruptiones tolleret , ex Refrigentibus nescio quid temperatum clam oblinivit ; unde brevi Caput Tremere , Manus & Pedes ~~ταραλύθει~~ cæpere , nec erecto Corpore stare , nedum ambulare , potuit . Hisce circiter diebus Menses supprimuntur , quæque Vitia nota & manifesta erant , ab eorum unā Suppressione nasci putabantur . Caput inde plus solito afficitur ; magis enim magisque tremit , vel ex Imbecillitate antrorum inclinat . Cùm Oculi Somno conniverant , Horror ingruit universalis , & ex improviso totius subita Corporis Exultantia . Fugiente somno , brevis Stupor , & Motus sāpe Convulsio , tum Labii supe-

rioris , tum Oculi sinistri , tum etiam totius Capitis . Oculi porrò Dolor , Visus obscuritas , & Caligo . Sub hæc Utriusque Genu , sed Occipitii maximè Frigus intolerabile : Faciei Rubor erat : Alvo solutā Refectio : Cùm ingravescerent Symptomata , nec , quo illis occurreretur , à quoquam unquam , quod sciām , quicquam adhibitum , (ex primā enim morbi Origine , rem ejus totam pertinacissimè occultavit) tandem , fallente lingua & tertiasi verbis , sumnum enarrat , & implorat (heu ! post bellum) Auxilium . Nam Insultu gravissimo , Motibus Convulsivis , & *Avaestusia* comitato , brevi tempore morbus absunit Ægram , meliori Fato (si Deo visum esset) dignissimam .

Hoc Casu Miasma *Venereum* , quod & *Podagricum* , intra Sanguinem aliquandiu retentum , neque Partu frequenti , neque Medicamentis , aut diminutum , aut satis cicuratum , Naturam aggravare cœpit ; cum Inimico Illa colluctatur , & ejus eliminandi satagens , *Arthritidem* molitur . Quum autem (ob Sanguinem fortè ~~Δυσμεγάλητον~~ , vel aliâ aliquâ de Causâ) ad *Arthritidem* Ægra minus sit proclivis ; quumque per Cutim , Virus parcè expellatur , & jam Menses suppressi sint , adeoque fugæ via omnis occlusa ; Caput illud aggreditur , & Genus Nervinum , itaque Laborantem opprimit .

Monet Historia , *Paturse Podagran* æmulatae Materiam , in aliud Corpus aliquando per Concubitum infundi ; in illo , veteri sœvitâ procedere ; Caput denique obstructis exeundi Viis , adoriri .

Hist.

Hift. 4. Arthritis, Lui παρερωπίν, Victu, digestivis, & Equitatione moderata, tandem Intestina invadens, Sanguinis àro καινάτω Missione pariens.

CUpidinis in Castris, à primâ Jumentute versatus, Miles quidam, *Mollior*, (quod aiunt) *Anseris Medullā*: ejusque Præliis haud parum contusus, circa medianam ætatem Arthritide corripitur, quæ, omni ferè anno, suaptè sponte, Accessiones iteravit: à malis autem Moribus sæpius, supra modum invitata. Cū annos Æger nondum habuit quadraginta, in *Ascitem* incidit, durum (Jupiter!) & ancipitem, quem demum eluctatus, Curæ meæ aliquantò post occurritis, se commisit; ut aduersus *Podagram* (ipso confitente Reo) minimè *Primigeniam*, item adversus *Hydropa*, *Prophylaxin obsecrans*, Cladum aspicio, Emaciatum, Vultu, præserum ipsius Margine, lurido; sed Oculo flagranti, sed Animo alaci vividoque.

Et Medicinæ, & Aquis Mineralibus Hostem internecimum horror, quod illis tentare non liceret, Diætā & Exercitatione, quoad ejus fieri possit, conficere conetur: Ideoque Equo, sæpe, & multum, se oblectet; de Victu maximè sollicitus, non nisi *ιυτελος* nutritur; &, à Prandio semper Rubellum (quod Vini genus Ventriculo erat gratissimum, & Ufu dūtino probatum) hauriat: Maturè se in lectum det, parcè, vel non cænatus. Nec quid adhibui Medicamento-rum, præter *Infusum Gentianæ*, *Zes-*

Tom. II.

doariæ & *Cubebarum*, eodem Vino paratum, omni mane usurpandum, & *Pil. Stom.* cum *G.* omni Mensa, ad tuendam servandamque Coctionem, Arthritide permittente, assunendas.

Horum Adjumento (vitatis simul iis, quæ obessent) diu vixit ille, Arthritide non nisi rectâ, quantumvis *Symptomaticâ*, sed acri, (forsitan ob peculiarem ejus Materiam, magis) sed acerbo dolore comitatâ prægravatus.

Verum ad Senectutis principia perductus, *Febre* cum *Diarrhæa* laboravit, & Alvo restrictâ Abdominis sequa est Inflatio, Ventriculi & Intestinorum Dolor; Auferæ postmodum Materiæ, deinde Sanguineæ per Os, brevi verò Nigræ (pariter Sanguineæ) per Anum missio. Ab ingruente *Dysenteriâ Arthritide* ēratis ιζωβι nulla. Ut his opitularer, per Literas rogatus, primo *Leniens* præcepi, *Sennæ* & *Rhab. Xerano* infusorum. Tum Bolum astrigentem & *Cardiacum*, (eo nempe, quod in *Artus expelleretur Arthritis*) ter die cum *Infusi amari Hauſtu* deglutendum.

Istius Hominis initio *Lue*, mox Arthritide, tum *Hydrope*, iterum Arthritide, qui rectâ, qua reflexâ & *Dysenteriam* inferente, illisque suo genere gravissimis, affecti, Robur & Patientiam sæpè demiratus sum; Hæc enim universa Animo præsenti, forti, & illis omnibus majori toleravit: Spiritu nempe Animali firme, alaci, & Elastico donatus; equitando summoperè levatus; nam, ex Podagrâ fractum, imbecillem, languidum, eo solo certissime citissimeque frequenter restitutum, observavi. Si Flatus postulaverit, nec Arthritidis vetuerit Paroxysmus, bis tervè Hebdomadâ injiciatur Enema.

G. x. Flor.

*2f. Flor. Chamom. Mj. Sem. Fenic. d.
Carri ana zjj. Coq. in aqu. font. $\frac{1}{2}$ j. ad
B. Col. taurae adde Cariarini $\frac{1}{2}$ b. Ther.
Androm. $\frac{1}{2}$ B. Sac. rubri iij. f. Enema.*

*Etiā Tormina Decoct. ē Carminantibus,
Vesicā inclusum, & Ventri admotum;
aliasque pannus *Wallicus* Abdomini
imponendus.*

*Diu illum Dysenteriae superfluisse
audio, & tandem emaciatum, Morbis
& Ætate confectum, diem supremum
obiisse.*

*Historia significat Arthritidem Lue
Venereū procreatam, Viētu idoneo,
Digestivis, sed præsertim Equitatione,
non parum sublevari, Dysenteriae Pro-
ductricem, auferri.*

*Hist. 5. Arthritis, Lui Venereæ super-
veniens, Melancholiam, Caliginem,
Vertiginem, Convulsionem universa-
lem, & demum Mortem, inducens.*

Occurrit è Plebe Viri cuiusdam, Historia, natu integri, *Lue*, cum adhuc adolesceret, corrupti. Huic Affectui, multū ope Medicū retuso, nequaquam extirpato, constanti jam Ætate, supernata est *Arthritis*; quæ, Luftris minimum tribus, recte agens, & omni Anno semel iterumque redux, tandem in *Anomalam* degeneravit: sesquiannum nulla fuit. Exinde Æger Melancholiā, Gravedine, Caligine, sensim est afflictus; ut etiam Vertigine, eaque gravi adeo, ut in Notos & Familiares sœpe incius irrueret. Quum iter aliquando intempestivè faceret, ex Frigore, primū Visu, deinde Sensibus internis omnibus, ipsoque Judicio læso, per

dies aliquot deliravit. Arthriticos hos Errores esse, quando mihi persuasissimum erat, (&, tribus ab incursu Mali primo Mensibus, eum recurrere immaniorem, cum, Auditus Gravitate præmissa, Vultus Pallore, Flatibus $\ddot{\alpha}\omega \kappa\eta \pi\alpha$ creberrimis. Urna limpidā copiosaque, Spiritu difficiili, & demum *Aρριθνία*, accendentibus deprehenderam) quæ Medendi ratio plurimū profecit ita se habuit: Ut Capiti succurratur, Sanguinem mitti jubeo; Ventremque per Enema, per Catharticū, subduci, &, ad Hostem in Aris evocandum, utrius Malleolo (colebat Æger illis dolere) *Phænigmum* applicari, Tumoribusque hinc inde ortis *Epispistica*. Humor effluxit Ichorosus copiosè; magis verò, quod *Cardiaca*, (*Pul. Gascon. Vinum Hispanicum ru-
brum, Sp. vol. oleos.*) prompta in auxiliū, & quotidie exhibita, ad $\tau\alpha \dot{\iota}\zeta\omega\pi\alpha$ Materiam expulere. Porro, in *Pro-
phylaxin* crebra fit per Pil. *Ruffi*, sed lenior, *Purgatio*: Et, utroque latere Spinae, inter Homoplatas, Fonticulus, sex Piforum capax.

Atque hisce Artibus, Laborantem, & tanquam Animam agentem, ab ipso Orco eripui. Verū Materia, propter Naturam refragantem, neve satis evocata, neve Paroxysum, utut tentatum, faciens Regularem, Caput, dudum enervatum, iterum aliquandiu post adorta, Ægrum mediā nocte post Somnum placidissimum, *Spasmo* universali correptum, brevi temporis spatio, interemit; & indicio fuit, eam, quæ *Arthritidos* est à *Patursa* natæ, jam non amplius expulsam, interdum $\pi\alpha\lambda\pi\theta\mu\pi\alpha$, Cerebrum adoriri, Convulsionem universalem, eamque lethalem, Ægro afferre.

CAP.

C A P. VIII.

De Arthritide Asthmatica.

ARTIC. I. **A**sthmati succrescit Podagra creberri-
mè pituitoso, sive ei, quod à Phleg-
mate Pulmoni inhærente, & Bronchia
infarciente, sicque Spiritus meatum
obstruente, factum est: Hoc in causâ
morbi hujus Idiopathici, proximâ &
conjunctâ, ponitur; dum in primis
viis stabulans Saburra, & sanguis in
Canaliculis ad Plethoram auctus, fo-
ciam aliquando operam adjungit, &
ad hunc affectum confert *κατὰ Συμπάθειαν*.

Spiritu hâc de causâ diffcili labo-
rantes, interdum per se, alias ex Me-
dicinâ, nono & decimo plerumque Æ-
tatis lustro, raro quidem maturius,
πολλαχοῦσσι. Si, per Viatum inordina-
tum *Δυσπεπσίαν*, aliasve causas antece-
dentes vitium copiosè alitur, & in san-
guine congeritur materia, *Podagre ef-*
fectrix, proprio illa Marte potest, &
per se, in Paroxysmum erumpere; ve-
rū multò facilis paratusque, si Me-
dicinâ fuerit extimulata.

II. Sunt autem stimulo, huic *Ar-
thritidi*, uti aliis planè permultis, cu-
juscumque fuerint generis, *Cathartica*:
Quando eorum beneficio, ad amolien-
dum hostem, eumque in Articulos ex-
trudendum, natura promptius & ha-
bilius operatur: Tum, ad hoc operis, è
Catharticis *Δραστηρεῖα*, præcipue fa-
ciunt; quando sanguinem exagitando,
(quod ante dixi) novum afferunt Or-
gasmum; quem è Vestigio sequitur
Alieni *ἰξαγωγή*.

Valent hâc in parte *Alterantia*, ad
debellandum *Asthma vulgo* adhibita,
quotquot uspiam à Naturæ Partibus
stant Cardiaca, & infugando Hoste ei
opitulantur: Quæ quidem Alterantia,
Antiasthmaticorum maxima, vel sal-
tem immensa portio putanda est.

III. De *Arthritidos* hujus Mater-
riæ, minimè recentem illam esse, sed
in Corpore quod diu Paroxysmum ex-
stiterat, in eo se occultans, vel hâc de
causâ merito, suspicari licet, quia ne-
mo repente *Παθαγεῖται*. Imò quidem
verisimile est, quod in corpore Phleg-
matico, tussi agitato, pituita involva-
tur; simulque cum eâ pulmoni com-
missa, per sputum illa *κατ' Επικρασίαν* ex-
cernatur.

Quod ad amplectendam hanc Sen-
tentiam me impellit, eique confirman-
dæ stabiliendæque unum sufficere vi-
deatur, non leve Pondus Argumenti,
hoc est, (hujusce *Arthritidis*, prout
observavi, *Χαρακτηριστικὴν*.) Nempe,
quod, aliis omnibus *Arthritidis* quâ
Veræ, quâ Symptomaticæ Speciebus,
eo nomine dispar, aestate lætetur. Cùm
Arthritis reliqua omnis sù Naturâ
Hyeme, vel minimum Sole infra Æqui-
noctium vergente, hæc nostra, eo supra,
imò ipsum circa Cancri Tropicum ali-
quando evecto, suâpte sponte, neque
ex causâ illâ evidenti *Παροζυταῖ*.

IV. Illud tamen nequaquam ita
capiendum, ac si hæc *Arthritis* omni
omnino Hyeme prorsus obdormire, ne-
que per illam Tempestatem quicquam
unquam moliri soleat. Contra *Φανο-
μένην* hujus Ætiologiam, in eo locari
censendum est, quod Hyeme, quo qui-
dem profecto tempore Cutis dentatur,
fallit *διαπτοῖ*, & in Pulmonem mittit
Pruina, cum eidem in eum Mias-

ma etiam *Arthriticum* abripiatur: Aestate vero cum superficiem & Ambitum Corporis Humidum evocetur, extra idem tendat & Artus appellatur. Ut Hyeme ab *Asthmate* vincatur, sub ejusque Vultu & personâ delitescat; Aestate, propriâ eluceat.

V. Propterea quod *Arthritidis* hujus Materia frequenti expuitione magnam partem eliminatur, profluere autem, quod illius Paroxysmi, (ut Dolore, Tumore, Rubore, aliisque Symptomatis, satis ad Diagnosin signati) raro utique infestissimi cernantur, aut ex eorum numero, qui Tofis, qui Ulceribus, qui Ossium Carie, cæterisque Fructibus istiusmodi acerbissimis, vel etiam Nodis, Doloribus diutinis, & id genus mitioribus, affligunt Agros; sed tolerabiles, & æquo animo ferendi sunt.

Cum autem istud sive Paroxysmorum Tempus, sive eorum Clementia, non eo u'que huic *Arthritidi* propria est, ut ex eorum alterutro, vel utroque possit illa internosci; quo aliquod $\Delta\eta\lambda\omega\tau\alpha\mu\omega$, in medium promam, quotiescumque *Asthmati Pituitoso* præser-tim gravi & diurno; maximè vero omnium, quoties usitatè, & ex more subjicitur *Arthritis*; Hæc ipsa est, quam ego *Asthmaticam* appello; Primigeniæ, si Paroxysmos, eorumque Symptomata circumspiciamus, certè per similem, Successione luculentius, & ferè solâ agnoscendam.

VI. Ex dictis sequitur, quod *Arthritis* hæc *Asthmatica*, tametsi puram Materiam & puram *Arthriticam* habere, per seque omnino Veram esse concedamus; (quod tamen itane sit, an secus haud definitu facile) quando quidem *Asthmati* submissa est, ipsaque

ejus, Materiâ gaudet; in *Symptomaticis* censenda est; habitâ, videlicet, Morborum Successionis, & tam Primarii, sive genuini, sive spurii (*Asthmatici*) quam Secundarii (*Arthritidis*) ratione.

Ex eoque patet, quin sit ea sui Generis $\epsilon\nu\tau\omega\pi\alpha\lambda\epsilon\tau\omega$ estimanda, quam modò peculiari expugnanda; à Verâ *Arthritide* separata, quoniam nullam hæc Successionem præ se fert, nullum agnoscit morbum Primarium; à cæteris vero *Symptomaticis* quibuscumque, quoniam *Asthmate* subnata, ab eo Pectoris, Spiritalis, Tussis, Sputi, Considerationem deducit, necessariòque comprehendit.

VII. Ut hæc apertius exponantur, quoties de Epicoenæ hujus *Arthritidis*, nunc Pulmonem, nunc Artus infestantis $\pi\pi\alpha\delta\pi\epsilon\gamma$, conititerit, & Curationem meditabimur, haud dubiè prodest in priori Statu (tametsi *Pituitosum* existimetur *Asthma*) rem *Arthriticam* non negligere; quin ad *Asthma*, quoties ingravescat, depellendum, in externis, simul atque fieri potest, Dolorem excitare; quo nempe facta Materiæ ad Articulos $\Delta\alpha\delta\pi\chi\pi$, levetur Pulmo. In eo certè Operam locari commodissimam; in eo Intentionem utilissimam, non inani Conjecturâ, sed Experimentis ex medio usu de promptis, & (ut opinor) Ratione fretus, habeo persuasissimum. Hoc igitur spectans, *Venæ sectione* vel prorūs abstineo; vel, quam in simplici *Pituitoso* *Asthmate*, Sanguinem minori quantitate detraho: Ne scil. Natura, Missione nimirū & improvidâ debilitetur, enervetur, & *Arthritidi* protrudendæ impar reddatur.

VIII. Catharsin per *Aloëtica*, sive quævis

quævis alia, quæ tum Aluum moveant, tum etiam Sanguinem exagitant, & in Orgasimum adigant, instituo. Novi quendam *Asthmaticum*, *Arthriticum*, qui *Spiritu Cochleariae Aureo Purgante*, (cum Scammonio, *Julapio*, vel fortasse *Gambogii* comparato) ad guttas circiter triginta, ex Vehiculo convenienti, felicissimè cerebrimèque utebatur: Satis enim hinc dejecit, nec ita diu post optatò doluit. Potionem ego sequentem, hujusce Clavis, sed Magnarum Virium *Arthritico*, secundis Avibus, semel iterumque propinavi.

X. *Fol. Semie* 36. *Fibrarum Helleb. nigri*, *Turpeti aa.* 3j. *Coq. in Aq. font. q.s. ad* 3ij. *Colaturæ adde Syr. è Spinâ Elix. Salutis Æa.* 36. f. *Potio.*

Catharteos ea quidem *Asthmaticis* Utilitas, ut, præterquam Aluum, etiam Pulmonem exonerent; quandoquidem Pituitam ab eâ tenuari, discutique, Sputum abundantius exantlari vulgatissimum est. Atqui, Purgatione jam semel institutâ, non opus erit, ut de illius Repetitione (quæ, à Pituitâ simplici *Asthmaticis*, neque per *Podagram* medendis, sâpe necessaria) nisi ex intervallo quodam, & urgente novâ intus Saburrâ, sumus solliciti: Ne scil. nimium exhauriendo, Naturam, *Arthritidem* rectam & regularem impensè desiderante, aliò infâustè divertamus.

IX. Ad ea potius progredior, quæ, ut debelletur *Asthma* & (illius gratiâ) commoveatur *Arthritis*, validius constituntur: Ideoque omni Mane, Haustrum *Infusi amari Chalybeati* misceo: *Bechicis*, nè Ventriculo, per se nimium languenti & obtuso, officiant, ad Tempus pomeridianum relegatis.

Tum verò, quartâ circiter Horâ, iterumque nonâ Vespertinâ *Bals. Peruani*, vel *Chiliensis*, vel *Sulf. Anisati*, vel *Tinct. Sulf. Dofin majuscaram*, (*Tincturae putâ gtt. xv, ad xx.* & de *Balsamis simili proportione*) ex *Syr. Balsamici*, vel è *Succo Erysimi*, *Coch.* i. cum Allæ fortioris, vel Decocli perotoris clarificati, *Hauslu* præc pio.

Post Dies aliquot hifce Medicamentis collocatos, quam primum iis effetur Sanguis, & Pulsus digitum fortius repelet, statim, extrâ, loco fæpissimè dolenti, admoveatur *Ceratum viride*, vel *Emplastrum Cephalicum*, cum *Picis Navalis pari quantitate*; vel, (si placuerit) *Phœnigmus*. Tumori demum facto, si locus erit; vel, si in Digitis sit Tumor, Carpo, vel Malleolo vicino *Episosticum*, ut evocetur *Arthritidis Materia*, nec in Sanguinem repelli permittatur.

Altero verò Statu, quo propriâ Personâ agit, & Artus invadit *Arthritis*, ei studiosius insistendum, per Amara, per *Chalybeata*, per idonea cujuſcunque generis *Cardiacas*, si placuerit, excitandæ; per Involucra, per Crepidam, cæteruunque Mundum Articularem, si vi guerit, tuendæ servandæque. Rata enim esto, & indubitate fidei norma, Naturam *Asthmati* descripto per *Arthritida* occurtere, medicari, & in ejus Paroxysmo, conciliando præstando que oportere illam adjutari.

X. Interea verò temporis, si iflius ordinis sit *Asthmaticus*, qui Sputo carere nequit, tametsi dolet Articulis; ad illud sive retinendum, sive revocandum, *Bechica* vel è *Præscriptis* in minori quantitate, vel leniora quædam, ut *Balsamum Gileadense*, seu *Lucatelli*, vespere præsertim, ex Vehiculo jam

De Arthritide

54

scripto, assumantur : quorum beneficio, mane sequenti Sputum egregie proiecitur, nec ad Meridiem usque (quod ab iisdem, Mane demissis, solet evenire) obtundetur Appetitus.

Etsi Dolor & Vigilia, Comites *Arthritidis* importuni, premant Aegrotantem, Hypnotica tamen, quæ in *Asthmatis* Speciebus aliis plerisque omnibus, tum etiam in *Arthritide*, non nunquam Ope sunt eximiæ, Virium pœne Divinarum, in hoc Affectu, Dorsi aliquâ notabili non sunt temere largienda ; quippe quæ, cum multum *Asthmati* Pituitoso, tum etiam non parum *Arthritidi*, sùi Naturâ vix satis asperæ, repugnant. Ad invitandum Somnum, Artes exerceantur, ut minus certæ, ita minus nocivæ ; quales sunt *Letatio*, *Friccio*, *Palpitatio*, & ejusmodi alia.

XI. Simul ac Castra in externis partibus metata est *Arthritis*, ibique fixit; abolescit Corporis universi Gravitas; Spirituum Hebetudo; Respiratio angusta : Tuffis magnâ ex parte discutitur; pituitæ quod Vesiculis inhæsit pulmoneis, ejicitur; perque *Arthritida*, jam demum Regularem, cautum est, ne quid supra modum in eas infundatur; verum in iis, quibus *Pituitosis* ex consuetudine opus est Sputatio, persistit ea usque sed d' minute.

Solet hujus *Symptomaticæ* paroxysmo adjungi (qui, cum *Asthmati* Pituitoso, tum item *Arthritidi* Veræ interdum à Satellitio) pedum Tumor ferens, digium accipiens, Aegro sepe metum Hydrops incutiens; qui tamen brevi temporis spatio, Ambulatione, & Motu Corporis leni & idoneo auferunt. Hujus item pellendi ergo, Friccio, bis die peracta, cum Linneo craffiori, adhibeatur.

XII. Qui nuper hâc *Arthritide* defederunt, in Regionem eos apertam, & ventilatam quam primum migrare, Equitatione crebrâ exerceri, convenit: Movetur enim inde, quod in pulmone reliquum est pituitæ; & simul is sanatur, & Tono restituitur: Quinimò Spiritus eò reficiuntur Animales, redintegratur Appetitus, instauratur Oeconomia. Et quidem hunc in modum tractatos, ex hoc Affectu vegetiores, & quâ ante Aggressionem longè tutiores observavi : Donec Otio, Satieta, Vielu dapsili & opiparo, eidem iterum tradantur.

Cui quidem Malo ut quodammodo occurserem, è re futurum arbitror, Cibi potiusque rationem aptam accuratè profequi; Ventriculum Digestivis robore, *Anæstasis* Fæces & Reliquias Eccoproticis identidem subducere; itaque tum *Asthma*, tum *Arthritidem* opportunè præcavere.

XIII. Sicco non nunquam *Asthmati*, Exquisito, dicam, an Notho? certè Idiopathicò, nec Inflationibus nato, subiectitur *Arthritis*. Spirandi premuntur Organa, per Humores quantitate nimia illis commissos, neque verò in Vesiculis pulmoneis simul depositos; & Spiritus pro Causæ hujus Magnitudine plus minus est difficilis : Tufficula est, Anhelatio, & peccus interdum maximè gravatum. Nullos hoc *Asthma* (quantum ego rescivi) aggreditur, nisi partium insigni Conformatio, vel Inclinatione Hæreditariâ, ei qui proclives sunt; & Autumno illos, & Euro increbescente (pro more pituitosi) maximopere infestat.

Cum aliquandiu fævit, interdum ei se adjungit *Arthritis*, tam citò fecuta, & eâ Spiritus levatione, quæ

Humo-

Humorum *Mitāgastor*, in Externas partes; eoque harum Dolore, qui *Arthritis* tidem, aut genuinam, aut eam probè simulantem, abundè monstrat.

XIV. In *Arthritide* hūc *Asthmaticā* per Venae sectionem & purgationem Materia pectore detrahenda: Tum iis, Spiritus Animales quæ diffundant; quæ per Fibras longè projiciant, quæ Motus eorum regant; maximè verò omnium, quæ in Artus materiam pelant, ibique figant, omnino insistendum est. Neque enim inhibeatur hæc *Arthritis*, multò minus suppressimatur repellaturque atque adeò intendatur, in *Ægri* salutem augeatur: Minimè verò dubitandum, quin *Ægri* Vita & Incolumitas per *Arthritida* reëstè moderata conservetur, fanciatur.

Arthritidis Asthmate, quia sicco, quia pituitoso natæ, Exemplum mox subjiciam. *Asthmati* ab Inflatione (per Nobilissimum *Foyerum*, Graphicè depicto) nulla unquam, quod meminerim, est subnata.

Historia I. De *Asthmate Pituitoso*, per *Arthritida* mitigato.

Vetus quidam è proximo, triginta annos *dυσπνεια*, Labori olim assuetus, nuper ob ætatem emeritus, ideòque Crassior & Obesior factus, difficilius spiravit. Hyeme, Anni 1696. (quo quidem tempore, propter Autumnum humidiores, & Frigus inde impensisimum, grassabantur *Catarrhi*) multum lacefsebatur ea *Asthmatis* Specie, quæ (à Materia) pituitosa nuncupetur. Pectoris enim Oppressione, Spiritu sublimi laboravit, & deinde Tussi, primùm aridæ, postea pitui-

tam exantante, crassam & tenacem. Neque Spiritum sine Anhelatione traxit, neque Cervice nisi noctu erat; eò verò facilius, quod pituitæ plus emissum.

Ut Opem feram, ex Curatione *Asthmatis* familiari, Ventrem ter quater, diebus semper quatuor interpositis, subduco, majorque deinceps intervallo. *Anacathysin* ad augendam, *Masse pilularis* 3j. ex *Linctus*, *Cochleari*, quartâ pomeridianâ & horâ summi, deglutiit, cum Vini medicati Haußlu: Omni verò mane, quæ Ventriculum tueantur, *Infusi amari Alterantis*, *Xerano compati*, *Coch.* aliquot.

Ix. *Bals. Lucat.* 3j. *Flor. Benzoin.* 3j. *Bals. Sulf. anisi* 3j. *Succ. Glycyrr.* 3j. cum pice liq. f. *Massa pilularis*.

24. *Syr.ē Succo Erysim. Ol. amygd. d. r. ana p.æ. cum Sacch. Cryst. propter temperando*, f. *Linctus*.

24. *Allii incisi* 3j. *Sem. anisi*, *Croci ana* 3j. *Infunde in Xerani* 1t. j. post debitam alterationem coletur *Infusum*.

Post aliquod tempus (ut mutatione Medicamentorum à Nauseâ caveretur) tint. *Sulf. gtt. xij. ex Syr. Bals. Coch. j. pilularum* loco assumpit.

Ægro hisce sublevato, sic, ut Προφύται aggredi jam liceret, ad eam prestandam, *Xerani* Rad. Gent. Summit. *Abs. R. Cent. M. Marrub. albi*, & *Fr. Cubeb. alterati*, *Haußlu*, omni mane *Senex* potavit, idque per menses aliquam multos.

Horum ideò Remediorum mentio à Nobis facta, quoniam iis prosperè utebatur, tum cā Hyeme, tum post sèpissimè. Nam cùm *Asthma*, per reliquum Vitæ, sub brumale Solstitium, semper recurreret, ad hæc ille, certissima præsidia, recurrere solebat.

Anno

Anno 1698. Vertente Vere, cum Insultum *Asthma*, vice jam tertiam, tristem & severum renovasset, *Ægro* in hunc usque diem *Arthritide* (quod putavit) immuni, neque de illâ somnianti quidem, dolet Halli Pellis sinistri Articulus major: Inflammatur, rubet, ardet, more pertinaci & planè *Podagrico*. Gratulor Vicino, de morbi tam commodi, tam salutaris, adventu. Contra ille obimur murare, Dolorisque impatiens, ex Dolore periculum metiri. Ego verò exhortor, pulmonem eo liberari, Anhelationem minui, contendō, & *Asthma* per *Arthritidem* oportere vinci.

Hyemem Anni 1700. tolerabilem habuit, Ver infrequens periculosum, Sole enim supra *Æquinoctium* eve-
to, Spiritus admodum gravis, imò quam per ante actum fessuianum gravior: *Ægritudo universalis*: Appetitus prostratus: Nausea & Sitis erat permolesta. Cum ita diu Valetudine quādam obscurā teneretur, Solstitio instantē *Æstivo*; tempestate fervidissimā, paroxysmorum, quos unquam percessus erat, omnium gravissimo, correptus est *Arthritico*. Per universum pedis Convexus extensa est Inflammatio, elata, ardens; ad Calcem, ad Tibiæ medium Tumor; pulmo ab incipiente eo tutior, expeditior; Ventriculus avidior. Placuit novam rerum faciem obtueri; perjucundam Humorum *Mēdīcīnā* contemplari; ad eamque promovendam Tinct. M. & Eliz. propriet. d. aa. gtt. xx. cum Xerani Amaris alterati Haustu, bis in die, sumendas imperavi. Porro Vini istius (quando jam Ætate grandiori delicium erat, neque Ventriculo ingratum) *W³*. quotidie bibendam,

quo nempe, Miasmate *Arthritico* in Pedem exulante, Sanguis purgaretur, defendetur Pulmo.

Menses circiter binos duravit Paroxysmus, & *Ægrum* usquequaque beatorem fecit; Vegetum nempe, acutum, alacrem, Ventriculo præter modum avido & latranti, ut decennio novissimo nunquam magis. Unus illum Pedis Tumor gravatum habuit; qui tamen commodum suum & utilitatem tædio longè majorem attulit; cùm, à Materiâ Pedi affixâ Pulmoni melius cessisse, minimè indubitandum est.

De hujus *Ægri Arthritide* nequam prætereundum, quod aliis *Speciebus*, quæ Anni dimidio Hyemali suâ Naturâ παρεξύονται ad unam omnes, hinc ex parte multum absimilis, Æstatem amat; Hyeme ne semel quidem in externis Partibus; Sole citra *Æquinoctium* versato, jam ter emicuit, & Paroxysmos totidem perfectissimos exegit.

Paroxysmi, modo tam memorabili, tam præter morem Reduces; istius *Asthmatis* Naturam indigitant, exponunt; & in *Arthritidem* illud ex facilis migraturum esse; &, diebus saltē hisce postremis, à Puro *Asthmate* Piuoto non multum abhorrente monstrant.

Hist. 2. De Arthritide, Asthmatis ex Plethora, feliciter adjuncta.

VIR Nobilis, Crassus, Plethoricus, Decennio labente sexto, *Asthmate*, cui ex Thoracis brevitate, Abdominis prominentia, præcordiorum distensione, pronus erat, affiebatur. Quo

Quo me tempore primùm accersivit, effictum ægrotavit; pñne suffocatus: Spiritum traxit sublimem, & ob Organæ constricta laboriosè: Tussiendo nihil excrevit.

Spiritus Impedimenta, per Catharsin & Venæ sectionem deduco. Deinde, quibus Coctio perficiatur, itaque Flatus pervertatur; quibus roborentur Opacitatis, dilatentur, expandantur, ad eoque modo omni augeatur Respirandi Spatum, ea præcipio quæ sequuntur.

Ix. Conf. Abs. R. Pul. Rad. Ari C. aā ēj. Chal. Nutrit. ēb. Syr. Melissoph. q. s. f. Bolus.

Ix. G. Ammon. Bdellii aā ʒj. Flor. Benzoin. Extr. Croci aā s. Bals. Lucat. q. s. f. Pil.

Ix. Aq. Rutæ, Hyssopi aā ʒxij. Pæon. C. Bryon. C. ana ʒiv. Marg. pp. 36. Sacch. Cryst. q. s. f. Jul.

Sumat Bolum omni mane, Pil. quinque omni nocte cum Jul. Haustu, eique instillentur Tinct. Caſt. gtt. xx.

Quòd liberius spiravit, id Evacuantia; quòd adhuc multò magis, id ex proposito fecerunt Alterantia, sed diutius usurpata. Iſti verò Libertati par, novum exoritur Malum, si modò ita possit applicari, quod in Vitæ tutelam, quodque Ægro auspiciatissimum evenit. Quippe Compositionum jam dictarum & iſtiusmodi aliarum operâ factum est, quòd Humeri Dolor, Tumor, Rubor, ne plura, quòd Arthritis emicuit; quod per Artus, ex eo tempore quām plurimos peragravit: quòd frequentem in Eos crudelitatem exercuit: quòd exinde pectori pari mensura longè melius. Constat enim, & omni majus est exceptione, quòd ab Arthritidis exortu Spiritui pulmonique longè felicius cef-

Tom. II.

fit: ut Ægro jam ferè unicum restet tempori tam Arthritidos, quām Asthmatis, Causas remotiores prævenire, aut deinceps Asthma per Arthritidem curare.

C A P. IX.

De Arthrite Febri Succedanea.

ART. I. **A**rthritides Chronicis oriundas huc usque dedimus; de illis *Febre*, quā *Continua*, quā *Intermittente*, Morbo acuto, quæ nascuntur hodie Sermonem faciemus.

A *Febriculâ* quadam *Arthritidis* paroxysmum fermè omnem exordiri, manifestum est: Differt autem illa, brevis scil. parva, Symptomatica, quæque ad Tribum, aut *Febrium* perfectarum Classem ullam referri nequit, ab ea, quæ à Nobis hoc tempore dicenda, Exquisita, & in genere suo consummata est.

II. Quum *Febris* non nullius Speciei Ratio & Essentia in eo poni videatur, quòd Effervescentia sit, ob ē, ē, & indomitum aliiquid, in Sanguine contentum, eumque perturbans, (illius nempe expellendi ergo) concitata: Aliæ verò *Febres* (quod ab * Auctore nupero argutè propositum) ex obstructis Glandulis, & inæquali, que deinde sequitur, enormique Fermentatione, oriri censeantur: Imò quidem omnes, cuiuscunque generis sint, hoc inter se commune habeant, & in quo

H con-

* Vide *Synochorum Theoriam Novam*, addam etiam *Απολεγματάτων*, impressam Londini Anno 1701.

conveniant, Quod Sanguinis motum & Organum Aegrotanti talem faciant, qui supra Naturae tenorem, (mitis ille & benignus esse reperitur) immodus, vehemens, & Morbosus est: palam esse reor, quicquid horum respicias, quemcunque Fontem adeas, *Febris* in *Arthritidem* Abitum & Παριθετον, ut Naturae, sic rationi consentaneam, deduci posse perfacile.

III. Ut enim hisce singulis parumper insistam, quoties à Miasmate, (quod prius dixi) *Febris* occcepit; nec incomprehensibile, nec explicatu difficile est, ab Eodem primū concito, & Debachanti, *Febrem*; ab Ipsi postea lenito, subactoque *Arthritidem* accersiri; sic, ut eadem sit Utriusque Causa (quæ dicitur) Conjuncta, sed diverso modo longèque dissimili agens; nunc iracundè Omnia; Supera & Infera, conturbando; pacate nunc, & leniter, rem gerendo.

Cui quidem Opinionis favet id quod sequitur, cum Experiens maxime conveniens, esse nempe Virus *Arthriticum* Sanguini movendo, *Febri* concitandæ valde per se appositum; quodque raro ut paroxysmus (integrum volo, & numeris absolutum,) sit απόγεος committat. His autem addere proclive est, quod Idem, quoties exulare arduum est, Orgias in Sanguine pertinaces, id est, *Febrim* accendat, quoque magis arduum, eo magis pertinaces. Itaque Materia, sive *Febrilis*, sive etiam *Arthritica*, utrumque potest Affectum, tam videlicet *Febrim*, quam *Arthritida* progignere.

IV. Sin a Glandulis Obstructis, (quod altero loco confirmavi) *Febris* oriatur, Miasma tamen *Arthriticum*, in Sanguine quiescens & obscurum,

sive per hanc sive per aliam quamcumque *Febrilem* effervescentiam, in paroxysmum adigi posse & impelli, nihil utique vetat; quin etiam verisimile est: Quando per Aestum Ambulando, Equitando, aliove quovis Exercitationis genere, adscitum, sive etiam Diaphoreticis, internè sumptis, Sanguinem exagitantibus, paroxysmum effici posse certissimum est, & frequenti constat Experimento.

V. *Arthridos* hujus à *Febre* descendantis Ortum & Natales, quād quæ maximè, illustrant ea, quæ à Nobis de *Angina Arthritica* in *Anomalis* sunt prescripta. Quanquam enim *Angina* illa videatur, at manifesto sit *Arthritis Anomala*, (quod suo loco divulgabitur) ideoque infra debeat exquiri, tamen in præsentia notari potest, Hanc *Arthritidem* non nisi *Febre*, eaque magnâ, & gravi præcedente, esse.

Ratum igitur esto, & persuasissimum, *Febri*, id est, Morbo Acuto, non minus certò, quam *Hydropi*, quam *Lui Venereæ*, quam *Scorbuto*, quam Morbo Hypochondriaco, quam alii cuivis Affectione Chronico & Diuturno, *Arthritidem*, tametsi fortè rarius, supervenire.

VI. Ratione paroxysmorum, una est *Arthritis ex Febre* nata; quandoquidem Illi (ut istam rem video) & inter se, & ab *Arthritidis primigeniæ* paroxysmis haud multum discrepant. Ratione vero Ortus, non uno nomine diversa est, & à se dissentiens. Alia enim *Arthritis ex Materiæ Febrili* Παροξυσμον; alia ex tranquillâ, & dormiente: Alia ex ipsâ *Febris* Materiâ; alia ex diversâ & à Febrili distinctâ; sed per *Febrim* in paroxysmum casu & fortuito evecta, procreatur: Alii

Habi-

Habitudini ~~supervenienti~~ in *Febrem* crebro erumpenti, sed tandem intercisa; alia *Febris* Insultui subjicitur: Alia *Febri* Continua; Alia Intermittenti: Alia denique usitate, & ordinis quādam perpetuitate; alia semel tantum, & quasi casu. Harum Ego Exempla, statim expromam, & ea quæ dicuntur confirmabo Experimentis.

VII. De Curatione monendum, quod, quæ *Febri*, sive Σωόχη, cuius Exemplum est insigne) sive Σωώχη subjiciatur *Arthritis*: sic, ut ea gliscente & Ferociam exercente hæc in Conspectum se det, omni diligentia, summo, quo possumus, studio promovenda est; quò nempè per Illius augmentum minuatur *Febris*. Et quidem omne illud, quod, in curanda hujusmodi Symptomatica, notatu dignum & diligentius persequendum invenitur, in Ea provehenda collocatur. Cujus quidem rei, qua perfici possit, Methodus, quando toties hoc Scripto enarratur, non est, hoc loco quod de illa speciatim agam.

Verùm in hujuscet Arthritidis prophylaxi navanda est opera, ut *Febris* illius, cuius ea Symptomatica Fœtus est & Germen habeatur ratio. Si habitudine, ut dixi, πρεπετινή Arthritis oratur; in eo laborandum, ut istam tum Habitudinem, tum Arthritidem, efficiens Materia, Venæ sectione Cathartica, (lenientibus, & blandis,) *Aquis Diureticis*, *Diætâ Latteâ*, & istiusmodi aliis, in Arthritide Calidâ præscribi solitis, exterminetur, corrigatur, prævertatur.

Si *Febri* Episomata supervenire eique crebro (in Constitutione Cholerica, quod aliquando exploratum) subesse, gestat *Arthritis*; cùm utrum-

que Morbum, naturæ (sui Defensionem molientis, & alienum nunc per Ambitum corporis, nunc per Articulos expellentis) opus esse cogitandum est, eniti oportebit, ut, dum Insultus sit, utrique faveatur; *Febri* scil. per Diaphoretica; *Arthritidi*, per Cardaca; Causam utriusque Continentem expellendo: & dum Vacatio fuerit, Causa Utriusque Antecedens *Aquis Diureticis* eluendo, *Lacte Afinino*, & Mediæ materiae Diætâ, permulcenda.

Simili ferè modo procedendum, si ab illâ alia *Febre* orium habet *Arthritis*; Illius scilicet prophylaxis, secundum Morbum Antecedentem omnino instituenda, & in Affectiones studiosè derivanda.

Historia I. Arthritis Synocho-Secundaria.

Mercator Exoniensis, suavissimis Moribus & leni Vir Ingenio, Vultu florido & Constitutione Sanguinei donatus, Cereri & Baccho (quod quidem illius Temperamenti Homini bus familiare) per Ætatem medianam indulgendo, favente etiam Corporis ad Arthritidem Inclinatione Hæreditariâ, septimum vel octavum agens Ætatis lustrum, illâ corripiebatur.

Dolor, hujus Affectionis Signum primâ Acie luculentum, per Annos plures πλανητικός, hos illos Artus per vagatus est; Rheumaticus esse visus; neque prius, quam Articulis est affixus, Arthriticus censebatur. Hic autem Dolor, hæc *Arthritis* ita obfirmata est, ut Æger, Annos habens vix quinquaginta, Membra pernolefè traheret, gravia scilicet, *ducorita*.

H 2 Cathar-

Catarrhis item, Autumno & Hyeme Fauces usitatè obsidentibus, infestabatur; qui Materiam forsitan *Arthriticam* ex aliquâ parte dimitterent, & inminuerent.

Sexagenarius prædium petuit suburbanum, ubi ob Aerem apricum & bene ventilatum, Viæ pleniori se implevit. Exinde per Biennium, Articulis parum doluit: sed Coloratior, sed Habitior factus est. At. Væ Arthriticis crassescensibus! Dum ita res erat, & ad Morbum aliquem magnum & gravem Corpus paratum, ex Frigore, Mense Octobri 1701. Febricitavit, & quidem paulò posthæc infestissimè. Algor erat: Sopor, Lingua subfuscata, Tuffis, Dolor Lateris, qui Sanguinis Missionem suadere videretur: Februm Mos, per illam tempestatem Epidemicarum malus diffusas: pulsus Ægri languidus & inæqualis, cum Voce tremulâ, Suspirio frequenti, Spirituum Inconstantiam repugnarunt.

Ego certè rem mecum volvens, Materiam *roeglo*, seu *Febrilem*, seu *Arthriticam*, in Ambitum Corporis oportere, & quidem commodissimè per Cardiaca & Diaphoretica posse extrudi, Febremque optimè *Judicari* opinatus, sic præcepi.

B. Pul. Lapid. Contray. Ðj. Conf. Lujula Ðß. Syr. Melissoph. q.s.f. Bollus, quartâ, 5tâ, vel 6tâ quâque horâ Celsil. frequentiâ, quæ ad excitandam Diaphoresin sufficerit) assumendum, cum Jul. Haustu.

B. Ag. Melissæ, Lallis Alex. aâ 3vj. Theriac. Epidem. aâ 3ij. Marg. pp. 36. Sacch. q.s.f. Jul.

B. Rad. Petasit. 3ij. Scorzon. Cond. 3j. Hord. mundat. 3ß. Coq. in Ag. Font. 11iv. ad ij. Colaturæ adde Sacch. Cry-

stal. q.s.f. Decoculum: Nycthemeri spatio ebibendum.

Ex horum usu Sudor exstîllavit, emanavit; & inter hæc emicuit Dolor Pedis Articularis. Partium mearum esse duxi Naturæ obsecundare, & pro virili Dolorem intendere, Tumorem excitare, Materiam Artubus infigere. Quo circa *Phænigmū ex Raf. Radiculæ, Sem. Sinapios, &c.* Pedi affecto applicavi. Hinc Paroxysmus *Arthritidos* absolutus; Dolore vehementi, Tumore, Ardore, &c. Notabili Signorum Globo stipatus, progrediente paroxysmo, & quidem pro ejus progressu, Declinavit Febris. Famâ denuò *aruspicia*, propter Animales Spiritus, quâ *Febre*, quâ *Arthritide*, debilitatos & pessumdatos, propter Appetitum debilem, & prostratum, instaurandum, *Infusi amari alterantis* haustum bis quotidie potavit.

Tametsi omnis *Arthritidos* paroxysmus *Febrim* habeat, in primâ Acie Flamas excitantem, & quidem in plethoricis & Sanguineis simili ferè modo, & utriusque mensura, ut qui multùm dolitus sit, multùm antè febricitet, & contrario; non adeò tamen accendi solet evehique nec ita perseverare, Febris ista *Arthritidis* Paroxysmo præludens, ac quæ modò à Nobis declarata est. Ideoque Febrim istam *Essentialem* esse, tandem in *Arthritida* desinentem, pro certissimo habendum.

Tanti esse judico isthæc commemorare, primùm, ut ostendam *Arthritida*, non semper ratione totius Morbi, sed & unius ratione Paroxysmi, posse esse aliquando Secundariam.

Deinde, hujus nostræ Symptomaticæ Paroxysmum, quam maximè possumus, esse promovendum, augendumque,

dumque, ut Illius Augmento de Morbi primarii, de Febris acrimoniam & viribus derogetur.

Hist. 2. De Arthritide Habitudini
πυρετικῆς subiectā.

VIxit jampridem apud Nos spētabilis & illuſtris Fæmina, Vultu viralī, Temperamento post hominū memoriam maximè Sanguineo, Patre prognata Arthritico; quæ, dum media Ætas ageretur, Febre, eaque magnā, creberrime revertenti, & raro annum amplius absenti, lacesſita est. Quicquid inidonei & Naturæ proposito alieni, in Sanguine coactum, per illam magnopere, temporibus statis, deturbatum est; Sanguis expurgatus; atque adeò res Salutis farta tecta, & ad tempus aliquod immunis. Cùm verò, progressu ætatis, Sanguis imbecillior, & efferti minus proclivis erat; Febris intercidit; ex eoque tempore (quamvis Ægra sæpiſſimè enixa est, nec adhuc fefellere, quin etiam more prorsus salutari fluxere, Catamenia) desubito profilit Arthritis; non ea quidem frigida, segnis, ignava, lento gradu prorepens, Paroxysmum habens languentem, at diffusum, & ad temporis ſpatium excurrentem, (qualis folet esse foeminarum) sed ē diverſo Vegeta, sed Acuta; quæ Calorem habuit universalem intensum, partis affectæ inflammatum; quæ Ruborem planè igneum; quæ Tumorem insigniter protuberantem; quæ Dolorem acriter mordenteum; quæ paroxysmi cuiusque Symptomata difficultia, gravia, rapidiori gyro exacta, quæ denique paroxysmum brevi circuitu

redeuntem, &c, Animi Alacritatem, Articulorum Nodos Tofaceos, cæteraque Arthritidis Calidissimæ consummatissimæque Vestigia relinquentem est amplexa. At (quod hoc Capite præsertim observandum) à Febre ad Arthritidem tam properè, transiituque tam exiguo, abripiebatur Ægra, ab incunabulis affecta; ut Materiam in Sanguine latentem, primùm per Febrem: Eâ verò cessante per Arthritidem ejici, sine ullâ dubitatione statuendum: Sic, ut Arthritis superveniat Febri, & (quod in præsentia discutiendum) ex istiū quasi Cineribus exoriatur.

Hist. 3. De Arthritide, cum Febre
ἐρυθραια vices exercente.

NObilissimus Senex, Hypochondriacus, Arthriticus, paroxysmos habuit olim frequentes; per biennium ante quam hæc scriberem, nullum. Deinquente verùm Arthritide Regulari, simili proportione ingruit Vertigo; & interdum Araxias; ut, his Affectibus procedendo longius, Æger in humum persæpe caderet; &, ne cum damno præcipitaret, summum erat periculum. Quin etiam, Membranæ, & Ligamenta Cervicis, per acceptum Miasma Arthriticum, Dolore multum affecta, Spasmo identidem riguere. Nuper item Ventriculus ægrotavit, acidum, ærosum, Cholericum ejiciens. Hoc Ego tempore accersitus, & hosce Capitis Affectus, metas esse Arthritidis nuper occultatæ Anomalias advertens, quæ ad Materiam ex Capite ducendam, & vel è Corpore, vel in Artus, sollicitandam, per Venæ ſectionem, & Cathar-

H 3 fin,

fin, erant necessaria, persequi destinaveram; cum (ecceam!) ultrò se Transfert *Arthritis*: Ejus vero, tanquam Clavo trabali, sistendæ figendæque gratia, *Phænigmum* in Præscriptis dedi.

Bx. Fermenti Veteris partes iiiij. Raf. Raph. Sylvestris, Sem. Sinapis, Fimi Columbini aā P. j. cum Aceto Vini albi ad Cataplasmatis Consistentiam temperentur, super Linteo duplicato Pars calida extendatur, totis utrisque Pedibus applicanda, Laneis cingenda, cūm refrixerit repetenda, donec usque Tumor augeatur.

Si ex Doloribus Syncope suboriat, Sp. CC. gtt. aliquot cum Jul. Cardiaci Coch. quatuor vel quinque assumantur.

Horas post duas tūnūt utrīq; Mallochus; ex eo que Caput, suprà quam dici potest, allevatum. Diu manebat Inflammatio; Oculi Vigor restitutus: Capitis Tutela est. Istam autem Historiam, (alias certe Inscriptionis, si modò dicta perpendamus) huc loci retulimus, quod, de hoc Affetu, cum Ægroti Medico Familiari & Domestico, quo tempore Nobis Sermo intercederet, Nuntiavit Vir præclarus, Omnem hanc *Arthritidem* ex Febriculâ pendere, quæ, Eruptionibus quibusdam in Cuite Miljaribus sociata, commode, & cum Sanguinis Depuratione, vigere, & Insultus anniverarios agere soleret; nuper autem intermitteret: Et carere cūm nequiret Æger, sic, ut dictum est, *Arthritide* laboravit.

Hist. 4. Quartanam, Cortice suppressam, Arthritis sequitur cum Arenulis.

Nec Continuae tantummodo, Febris etiam Intermittenti, pedissem-

qua est *Arthritis*; Cujus rei Historiam, luculentam (Hercules!) & Notabilem, ad hæc admiscere non gravabor. Etiannum in Vivis est ob præclarè acta Vir Insignis; qui, ante Decennium & quod excurrit, de Valetudine, tum præterit, tum eo tempore præsenti, certiore me Sermone fecit. Fuit Illi, Robusto à Naturâ & Athletico, nec Adolescentiam prætergresso, ob Tabem forte Venereum, (hoc enim subolebat) Corpus summè fædatum, Καρκανία mirè inquinatum: Sub qua Προνυμένη Febrē primū Quartanā correptus, eaque tum gravi, tum diutinâ, conflictatus est: Donec Cortice (quem ἀντικαθάτε πρæcessit Catharsis) Peruano levaretur. Nondum Hebdomadam Quartana filuit, cum inopinatō Doluit, Tumuitque, & quidem tum temporis primū, pedis Digihi majoris Articulus: Podagra erat, Signis suis Diacriticis satis superque manifesta. Ut Morbus non tam perimi & deleri, quam sopiri; non tam extirpari, & de medio pelli, quam Vultum mutare videatur. Hoc autem casu fieri ne quis existimet, urgente, non ita diu post, eadem necessitate, Quartanā scilicet recidivâ; Febrifugum idem cùm repetere necessum erat; idem iterum evenit, præclusa etenim per Quartanam exturbandi Hostem Methodo, Natura ejus exilium molitur, & quidem derepente, (sic, ut prius) per Arthritidem.

Cum *Arthritis* Ægrum deseruit, depravato Sanguine & Humorū *invadō* penitus eversâ, substituit sibi alterum in Ægro exercendo quasi Collegam, *Calculum*. Materia per Renes partim expulsa, & ob loci in Arenulas coacta, & concreta, Vomitum, Σπαζγεῖα, Dolores acerbissimos, Cru-

Cruciatus intolerabilis, indixit; eosque tam frequentes, ut rara sex mensium ab his Vacatio; quin Affectus hujus vel illius esset Insultus; & eorum ferè alternatim. Longè hinc agentem (quando ita voluit) per Literas suas, ut debitâ præparatione, per Venæ Sectionem, per utramque Catharsin, præmissâ, Aquis Diureticis Sanguinem purgaret. Vino, quoniam ei inimicum erat, & perraro impunè Hautum, penitus abstineret. Quid horum factum sit, quâve Utilitate, mihi per distan-
tiam omnino latet.

& tantum Inducias, non autem pacem, inire Morbum, acriter urgebant. Hisce verò posthabitis, Vitæ genus quietum, neque laboriosum satis agens, ab Arthritide quam anteā parvam & mediocrem tulit, gravi nunc & molestâ non ita post desedit. Recurrit Arthritis Quartana Copiis adjuta, tum multò fortior, tum item frequentior: Variis postea Symptomatis signata, Morem Varium affecuta: Donec Æger Arthritide, Quartana Viribus adauditi, depresso, nec ab Imbecillitate ei vel tolerandæ vel curandæ par, è Vivis excessit.

Hist. 5. De Quartanâ in Arthritidem mutatâ.

IN Morborum Successionibus & Derivationibus explicandis nonnullius momenti videatur id, quod de Quartanâ in Arthritidem mutatâ, altero jam Exemplo, proferetur. Vitam hoc tempore apud Nos Urbanam sequitur, insigni probitate, nec quo melius est, Homo; qui, cùm mediâ circiter ætate esset, per Autumnos septem ex aliis aliis, ut ab Ipso audivi, laboraverat Quartanâ; exeunte Anno 1696. misere torquebatur. Ut Ægro Naturâ imbecillo debilique primo quoque tempore Medicus subveniret, per Decoctum Corticis, & Opiata, Morborum sufflaminavit, paroxysmos ejus suppressit: Quæ ad auferendam, & expellendam, Morbi Materiam opus essent, iis ad tempus opportunum & magis idoneum necessariò dilatis. Non defuerunt, qui paroxysmis liberato, & immuni, ut à Reliquis Febrilibus eum tuerentur, certissimum probatissimumque hâc in re Auxilium, Acidulas proponebant,

C A P. X.

De Arthritide ex Colica.

A R T I C. I.

Affectio Colica, sic à Veteribus ab Intestino Colo nominata (quamvis Cecum, & Tenuë quodque Intestinum, imo Ventriculum eodem affici certissimum est) hisce Regionibus adeo graffatur, ut in Morbis hujus populi pervagatissimis, tanquam Vernaculus, habeatur.

Prætermisso verò Colicâ, cum fortuitâ, tum Symptomaticâ, tum Hysterica pure dictâ, aliisque ejus Speciebus, quæ ad Dyonymum nostrum nequaquam pertinent; ut de illâ tantum, quæ Arthritidem præcurrere, in Eamque (Falsam & Mendacem) mutari solet, faciam sermonem, est Illa diurna, Alvo plerumque durâ, creberrimis interdum Dejectiunculis solutâ, Dolore potius constanti & obtuso, quam acri & acuto signata; nec non Eos potissimum invadit, quibus Intestinalis Fistula Muco parum

parum oblita, vel quibus Illius Fibrae tenuiores, vel Spiritus hasce incolentes sunt teneriores, citoque irritabiles. Quique ad hoc morbi Homines à Naturâ proni sunt, ex pravo Viectu, Frigore vel ~~Aurum~~, Causis hâc in re proctareticis, in eum præcipitant.

II. Quoniam verò *Colica*, quæ *Arthritidem* antecedit, Naturâ multiplex & diversa est, ut de hâc aperte & luculenter dicam, de variis Illius Membris omnino aliiquid differendum.

Alia igitur à Materia peccante, *Bilioſa* dicitur; & ei qui proclives sunt Ætate adultâ, maxime verò si Natura ~~sunt~~ fuit, & Cœli Æftus, aut iniqua Viectus ratio præcessit, Torminibus primùm, deinde Nausea, Sapore ingratu, amaro, & Vomitione postmodum *Cholerichâ*, premuntur. Alvus his diebus astricta, at incommodè. Urina ruffa; Faciei, sed Oculorum præcipue, quod Album esse debuerat, fit Luteum. In Bilis per Os ejectione peculiare aliiquid notandum, quod in scrupulis positum non nunquam Ægru male habet. A sumpto quippe Emetico, Nifus & Conatus inter robustissimos, Bilis sape nè hilum ejicitur, quæ tamen prompta alias & absque stimulo liberè folet exterminari. Bilis hæc incerta per Os Emissio, ejus in duodenum vel saltum in Ventriculum impulso Flumini similiter incerto, videtur respondere. Quum Intestinis inhærendo ea diu lacessivit, ab Alvi duritie suppressa & retenta, Sanguinem redux per Lacteas subinrat, Eumque tam incendit, ut hoc tempore Febriculam, Æflu Siti que immodicâ, Urinâ Ietericâ ex luteo rubenti, Cute aridâ & densâ, pulsu frequenti & elato, manifestam, licet observare, per Sanguinem Materi

ad Caput usitatè fertur, & ~~tristis~~ atro-cissimè impetens, aut Ægrum Apoplexia perculsum derepente intermit, aut in Nervos se insinuans eos resolvit.

III. Hoc, inquam, Morbi hujus ordinarij est, verum aliquoties, certè plus semel notavi, post istiusmodi, quam modò dixi, diem aliquot Febriculam, dolere, tumereque, interdum etiam ardere, partium extremarum Articulos; idque, Signorum five complexum ponderibus suis, five Ordinem examinemus, more prorsus *Arthriticō*.

Quâ verò proportione fulget efferturque hæc *Arthritis*, se ad Rectæ *Arthritidis* Normam per Artus & Articulos extollens, eadem planè Caput defenditur: Ut ea quam faustâ quantâque Ægri cum Utilitate, oriatur, illis solum innotescit, qui ex hac parte *Arthritidis* Mala, tametsi gravia, tolerabilia tamen; ex illâ verò Bilis Caput invadentis Sævitiam; ab eaque hujus periculum, intimè perspectum habeant; qui inquam hæc cum illius opposita conferant, æquâque lance perpendant.

Quin etiam de Capite conservato quæ à Nobis traduntur, de Intestinis item proponi poterunt; eatenus certè, ut, quemadmodum Materiam peccantem Artus suscipiant, ad eundem modum ea liberentur Intestina; & ex eadem translata, & pro ejus Mensura levetur *Colica*; quoque plus Ægri dolent Articulis, eo minus Interaneis.

IV. *Colicæ Bilioſæ*, cum ~~tristis~~ *Arthritis*, in eo Medicinam locari decet operam, eam præferri Indicationem, quâ Externis quibusunque Materia foras electetur. Quæ ad hanc rem Auxilia, nostris Hominibus explorata profuere, per ea, toties hoc

Scripto

Scripto passim memorata, non est hoc tempore ut percurram: Sed quæ hujus Curationis quædam Proprietas est, Cardiaca Interna, ut ut aliis Curationibus ad Paroxysmum conciliandum idonea, hic loci vel prorsus omitti, vel cautè admodum usurpari par est; ne, incitatà Febre & mutatà simul Inclinatione Materiæ, confertim ea in Cerebrum impellatur. Quem utique Impulsum eo magis perhorrescas, quod huic Affectioni Primario (*Colice nemp. Biliose*) jure quodam avito proprius esse reperiatur; tum quod istius Materiæ in Artus expressio non ita familiaris sit, aut Morborum Ordini tam conveniens, imò potiùs fortuitò facta & facillimè abscindenda.

V. Alia verò *Colica*, apud *Damnonium*, ex Pomaceo immitti & acido, nimis usurpato, derivatur; id quod ex eo liquet, siquidem illos solum infestat, qui Potioni isti assuevèrè, eademque ratione quā sunt assueti; sic, ut iis Tempestatibus, quæ Pomaceo abundant, crescat & in vulgus ea grassetur: Contrà verò, Pomonā copiam negante, rariis obversentur.

Septimo & Octavo Ætatis lustro sèpè *Colicā* tentantur ii, qui vinum hoc indigena potare soleant, itaque pergræcari: Et, ubi illa confirmatur & jam inveterascit, non rarò *Colice* suppulsat *Arthritis*, cum Articulorum *in tūc ēzabw* Dolore, Tumore, cæteroque Apparatu, ad puræ & genuinæ *Arthritidis* faciem ordinato.

VI. Istam Metamorphosin, in iis Corporibus, quæ *Arthritidi* parata jam olim habuit, Natura per se nonnunquam molitur; sèpè verò numero

Tom. II.

per Causam aliquam evidentem & Procatarcticam, Virus irri antem & extra propellentem. Hujus autem generis esse solet per Draftica, & supra modum Elateria, Purgatio: Illa enim Corpori inimica, non tam peccantem & pravum expellunt Humorem, quam universum Sanguinem exagitant, & perturbant: Cui demum Motui & Perturbationi (pari propemodum more, atque de *Asthmaticā*, de *Hydropicā*, aliisque pluribus Symptomaticis, supra declaratum est) creberrimè substituitur *Arthritis*. Et ab hisce Pharmacis *arēxwos* sumptis, aliquam multi *Colici* *ποδαρεῖσσα*.

Non nunquam usu venit, ut ex Cardiacis (*Aquā* putà *Miribili*, *Usquebach*, *Theriacā Andromachi*, *Zinziberē*, *Chalybe*, aliisque id genus) actu vel potentia Calidis, adverfus *Colicam*, vel præsentem permulcendam, vel quiescentem abigendam, adhibitis, ex Ventriculo & Intestinis in Artus amandetur aliena Sanguini Materia, & in iis munus & officium colat usquequamque *Arthriticum*.

VII. Habet hæc *Arthritis* Dolorem, præ quod in aliis plerisque Symptomaticis, acutum; sed ab *Arthritide* recta & genuina, tum item omnibus Symptomaticis eo primùm distinguitur, quod, in *Colicam* ex facili revertatur; iterumq; *Arthritidos* personam capiat, iterumque deponat. (Enim verò Materia *νοσησι*, Intestina & Artus vicissim premens, Morbos hofce, *Colicam* & *Arthritida*, mutuò se excipere facit & alternare:) Deinde Articulorum Oppilations, Steatomata, Abiectis, Tofi, Ulcera, quæ Exquisitæ *Arthritidi* crebrò, Secundarie huic nostræ rarò accidunt: quod, ex Materia partim

I

per

per Anum expulsa, partim Intestinis dolorem inurente, sive Articulis parcente, fieri credibile est.

VIII. Est & alia, *Podagræ* gignendæ apta, quæ à *Dyspepsia* emanat, *Colica*. Qui ad tuendam alendamque Vitam ingeritur Vietus, etiæ nec qualitate, nec quantitate peccet, propter vitiatam Coctionem, in Massam turpem degenerat; in virosam, & inimicam: Deest Cibi in Ventriculo sine Tumultu Concoctio sive Liquatio, tranquilla, facilis, & perfecta: Deest ejusdem in Putredinem versi, Motus per Intestina lenis, certus, æquabilis: Desunt, inter duras & liquidas Dejectiones Figuratae, horâ consuetâ exclusæ; nimis Laudabiles: quæ, Naturæ reclinum agentis semper Comites, ejus Oeconomia monstrant Integritatem. Sed è contrario adest à Cibo Gravitas, Inflatio, Ructus: Massæ adest inutilis, Spumosa, & Cruditatibus plenæ, tum Acrimonia, tum ab eâ sp̄̄p̄̄, vel Contorsiones Internorum æruminosæ: Adiunt denique Dejectiones vel plures, vel pauciores, nunc l'quida: nimis, nunc coactæ, Naturæ modum hâc vel illâc excedentes; cum desurgendi Cupiditate importuni, Doloreque Ani, & aliis Accidentibus, quæ Coctionem depravari, & ejus Officinam à ~~recolectuari~~ descriuisse, planum faciunt, & magnopere probant.

IX. Qui sunt hujusmodi ~~remedii~~ ~~manu~~, provecta atate, aliquando tandem Arthritide vexantur eā, quæ jam delineam opere quam maximo representat; ab aliis verb Symptomaticis distat longissimè. Illius instar *Colicam* exceptat, quoties Cathartics fr̄tioribus, vel Cardiacis, ad Exteriora Mali

Materia protruditur; turn à *Colicâ* excipitur, quoties Materia vel ad Intestina retrocedit, vel in Primis Viis de novo generatur: quorum alterum sœpe, & ex facili fit; alterum quotidie.

X. Si quis autem Arthritidem, *Colicæ* hujus vel istius Prostapiæ supervenientem, non tam Symptomatiæ & Secundariam, quam Primigeniam, esse contenderet; ipsamque *Colicam* (aliter atque prima facie videtur) Arthritidem esse, sed Anomaliam, & deum Regularem; profectò quidem hac in parte neque difficilem Me inveniet, neque vehementer repugnantem; ut neque temerè concedentem. Dubium esse fateor vel Apolline dignum, & Nodum Æsculapio Vindice. Nihil habent Symptoma, quod ~~ad~~ alteru' r' inque fidem hâc in re conciliet: Atque adeò, dum ista silent, præcisæ aliquid statuere temerarium habeatur. Uticunque sit, haud minori jure Symptomatica esse confirmetur hæc Arthritis, ac contra negetur; imò quidem majori; propterea quoniam *Colicam* manifestè inequitur, eamque sœpe Veterem, & (quantum hac in re perspicere datum est) genuinam & exquisitam: Verum utut res se habeat, in Arte factitanda eodem ferè recidit; Nam dubiæ hujus Arthritidos, nunc Intestina, nunc Artus infestantis, produabus illis Sedibus & ab alterâ ad alteram illius Migrationibus, Curatio propria ac peculiaris excogitanda est; nec in hâc Arthritide sanandi depellendâque Medicinam, uti decet, quis exercuerit, nisi *Colicam*, cui ea subjicitur, ob Oculos posuerit, & ex hujus consideratione illam vincere tenuaverit.

XI. Hanc ad norman agenti con-senta-

sentaneum videtur, sive à Pomaceo, Vino subacido, Cerevisi veteri, vel à Dyspepsia proficiscenti *Colica Arthritis* subnascatur, quod Paroxysmi fermè eadem, ac in *Arthritide* exquisita, Mendendi ratio: Prophylaxeos autem alia atque alia est, pro Causæ remotoris diversitate; verum, ac in *Colica Arthritis*, nequaquam alia. Ubi in Poculis Erratum, Mos ille pernicioſſimus primo quoque tempore abrumpendus: tum quod intus alieni, iterata Catharsis deducendum. Hunc in finem Aquæ purgantes, per se, vel cum *Asafoetida* posculaverit, per Salem Catharticum adjutæ, conducunt egregie. Quotiescumque vero *Colicam* à Dyspepsia sequitur *Arthritis*, Coctionis, Epizygæ benè & frequenter purgari, Coctionem Digestivis stabiliri, pari ferè ritu atque in *Arthritidos Exquisitæ* Prophylaxi, oportebit.

XII. Novissimè, Corollarii loco addam, hujus Tribus *Symptomaticis*, præter cæteras sui generis quascunque, præter *Arthritidem* Exquisitam, omnibus hoc commune esse, quod istarum Paroxysmi per Eccoprotica subinde iterata maximè vel præcaventur, vel saltē minuantur.

Historia I. Arthritis Colicae Biliose Secundaria.

FÆmina quædam, Constitutione post hominum memoriam maximè *Cholerica*, nunquam *τηλετερικόν*, sub Ætatis flexum, *Colicæ* pertinaci *Biliose*, cum ingrato Sapore, *Δυσορεξία*, Vomitum Bilis frequenti, Dejectionibus raris, & parum coloratis, Urinæ rufæ, Ore luteo, & lenta quādam Fe-

bricula premebatur. Horum autem Malorum Procatareticam habuit Errorem in Vielu affidum, utputa cratiformum & *συναπτων* Estrix. Ubi Alum inanientibus (præsentissimo illi remedio) plus semel levaretur *Colicæ*, ex Bilis incremento, constantiaque & acrimonia, menses post aliquot, iterum & sèpius, recidiva est. Fugiente Seculo superiori, cum Affectioni gravi tollendo tempus aliquod apud nos impenderet, præter *Colicam* memoratam, pedum item orta est debilitas; quæ primo aspectu Paralyſin, hujusmodi *Colica intermissione* familiarissimum, prædicere videretur. Quod per Anum Bilis exularet, neque se in Nervos insinuare permetteret, Catharticum adhibui. Iteratum insecutus est utriusque (sed potissimum dextri) Pedis Tumor, Malleolum, & Pedis Convexus, Hallucem autem præcipue, distendens; quem comitabatur hujus majoris Articuli. Teneritudo mirifica, Dolor pungens, Rubor, Ardor revera *Arthriticus*. Per aqua vero proportione increvit *Arthritis*, qui minuitur *Colica*. Cum de suis exinde interponerem, Matre admodum *Cholerica*, & demum *Arthritis*, fulse prognatam; veterique *Arthriticæ* diutius junctam accepi; sic, ut Vitium partum Hæreditarium, partim Contagiosum esse suspicariliceat. Reclite se habent Muliebria, & cum *τηλετερικόν*.

Ad Medicinam morbi genio accommodandam, in eo fui, ut materiam, quo possim artificio, extræ dimoveam; ideoque Internis eam protrudentibus, Externis eam invitantibus, diversis scilicet diverso modo idem operantibus, insito; ut & toti Malleolo, & dextri Pedis Summitati, *Epispasticum* imponi,

I 2 poni,

poni, sinistrum pedem Laneis involvi, calidèque vestiri: Et paulò postea Soccos, ex Cerato illo viridi quo fiunt Petasothecæ, perpetuò gestari jubeo. Unde exfudavit Humor, nec inutiliter: quamdiu enim perduravit iste Fluxus, recessit usque *Colica* & visa est declinare.

Erat autem ista, per Articulos, Crisis imperfecta; quod reliquum erat materia, finitâ re *Arthriticâ*, & ejus spe fallente omni, avitos intra limites se recepit, moreque proprio agens Caput est adortum: ideoque de hujus Ægrotæ malo non est quod amplius addam; Unum istud volui, ex *Colicâ Biliosâ* posse *Arthritidem* exoriri.

*Hist. 2. Arthritis Colicæ ex Pomaceo
πιπεριομένῳ.*

Vix Amplissimus, Animi & Fortunæ Dotibus; Insignis, Natu integrissimus, Ætate constanti, Venatione aliisque exercitationibus otiosè & raro se fatigans, Poculis plus solito indulgere coepit. Ex temperamento Sanguinis præterido, in Deliciis habuit Pomaceum, Vinum indigena; propterea quod, (defæcatum modò & tenuë) absque Sanguinis immodo fervore, pro illius naturâ potionis, hilaritate animum perfudit. Nondum ita diu indulxit, cum, Dolore *Colico* & annos aliquot deinde post *Arthritico*, tenetur; utroque interdum magno, sed tolerabili. Sic se habuerunt hi affectus, ut ne semel quidem unquam concurredent, ut nec vices, aut periodos remandi certos unquam exercent; contrâ, nullo ordine (pro materiâ vel Intestinis, vel in Sanguine ex causâ evi-

denti congeftâ, & ad dñm eveftâ) Ægrotum alter & alter occuparet; Inter ea temporis notatu erat facillimum, *Arthritidem* hanc, ab ipsissimâ *Colicæ* materiâ, in Artus translata, haud dubiè fieri. Itaque se rem habere in propatulo fuit, tam ex eo quod *Arthritis* sæpen numero *Colicam* exciperet, eamque (sic, ut Duratio paroxysmi erat) mitigaret; quam etiam, ab eisdem Ægrotum quod ad tempus aliud defendere cerneretur.

De vitanda Morbi hujus utriusque παθόσει Vir Nobilis non nimis sollicitus, solito ex more egit. Prophylaxin autem utilè, efficacemque, simplicemque Deus illi fortunavit. Quoties enim Dolor Intestinorum ingrueret, inter ipsa ejus initia ut occurrat, *Syrupi Domestici* præter - propter Unciam idoneo vehiculo temperatam, hauriendo, Morbum & καρπού præcidit, contudit, fregit. Quid? quod eo ipso causam *Arthritidis* παρογύματος primis Viis avulsit. Cæterum, Vere & Autumno, aliisque quoties Intestinorum Inflammatio, Æstus Corporis universalis, & plethora (quæ Materiam recrudesce-re & gliscere indicavit) exigere videretur, Aquas *Alsordenses* in se ingurgitando, Fistula Intestinalis proluendæ fatigebat: adeoque *Colica* causam conjunctam, *Arthritidos* Remotam, amovendo, Utriu'que sævitiam magnâ ex parte antevexit.

Neque mitti oportebit, quod ex frequenti Materiæ πλονεξίᾳ & *Arthritidos* paroxysmis (qui per annos plus viginti creberrimi fuere, ut & Regulares) tametsi Articulos hodiè corruptos, Recrementis *Arthriticis* distentos (neque temerè) quivis expectare potuisset, Vir hic Egregius aliter

aliter multò pedes, manus, habiles exercet; eorum usquequaque composimpræsentiarum est, & quantum præfensione possum assequi, futurus.

Hist. 3. Colicæ ex Dyspepsia diuturnâ, Gonagra superveniens.

Matrona quædam Colico Dolore, annos pæne viginti conflictata est, ut raro Menstrum immunis ageret; ut indies propemodum gravaretur. Torquebantur Intestina, & post Vermiculationes unius circiter horæ περτυμα quoddam acre & pungens, non sine Dolore Sphincteris acutissimo, quantitate medicā dejici solebat: Dejectiones fecuta est Spirituum Submissio, sive languor, Incredibilis; unde in lectum se projecere, quæcunque Fors permitteret, medio interdum itinere, donec Ægra somno, vel quiete, vires integraret, identidem necesse habuit. Deficienti maximè profuerat Cardiacum, vel actu Calidum aliquid pytisfare. Post breve Deliquium, Vitæ Munia sicuti prius, repetit. Cibum sic satis sumfit, & quamvis eo, ut dixi, more crebrò lacessita est, Vires & Colorem retinuit. Piures illa Medicos (Doctos, Jupiter! & Exercitatos) hâc de re consuluit; quibus, ut ipsa mihi renuntiavit, communis erat, quæ & maximè probabilis, Sententia, *Colicam* hanc à *Dyspepsia* proficisci. Sub finem anni supra quam moris erat, urgebat *Colica*, & *Hysterical* Affectione sociata Dominam valde emaciatam, debilem, languentem pæne confecerat. Nihil potius illius causâ volui, quam Alvum aperientibus expurgare Materiam, Turbas illuc concitatas & inquietas

tem paregoricis sopire & componere; cumque restituisset, ut tenerem quem ceperam locum, & Ægrum fido tuerer prophylactico, *Decocti Corticis Martiatii* haustum, bis vel ter in singulos dies propinavi.

Habet illud Decoctum pul. patrum & Limaturæ Ferri aa. ʒi. in Aquæ pluviae 18viii. coquuntur ad ii.) per panum Wallicum fit Colatura; Cujus ʒij. adduntur Aq. Hystericae Londinense ʒii. Tincl. Aurant. gtt. x. Syr. Caryoph. qs. fit in usum præfinitum Haustus. Remedium hoc, ad Menstruus aliquot, ad Congios plures usurpatum, magnum attulit momentum. Melius inde perfectiusque concoxit Ægrotæ; rarijs & tolerabilijs doluit; Bonis erat Vi-ribus.

Æstate proximâ, majoris utilitatis spe allecta, ad Aquas se recepit, quas antea commodè adversus hunc Affectionem hauserat, Turbrigenses: Martiaturum, quia præparatorium, quia Naturalium, usu, partim etiam Currus agitatione Milliaria quadringenta brevi spatio metentis (quod Herclë vero proximum) in Artus statim ab itinere, propellitur Materia ῥοη. Erat utrumque Genu naturâ imbecille, nec ad motum, maximè ad declivem, idoneum satis. Utrumque obtorpebat, nec absque Dolore flectebatur: Dolori adjunctus est utrinque Tumor, cum mirâ debilitate & motu læso; Rubor autem nullus, ex Temperamento Corporis (quod opinor) frigido, neque Ardor ullus apparebat, sed Tumor, qualis solet esse Frigidæ Arthritidis; Interea temporis *Tis* errans adeò profusus integra est, ut nunquam magis.

Ut Gonagrae, Morbo Colico hunc in modum ῥιζομή, pro facultate

mederer, utriusque Affectus habitâ ratione, Aquam adhibui Spadanam, cuius Ampullam modicè tepefactam, intillatis cuilibet ½. Sp. vol. ol. gtt. aliquot, horas inter sextam & nonam, omni manè exsiccavit.

Decimâ seq. Vini albi Lusitanici Haustum, Gentianæ Zedoariæque Infuso alteratum: Quartâ pom. Decoeli Cort. Martiati Haustum, cum Hibernorum Usquebach pouxillo. Quin imò septimâ quâque die (quoniam illud Tormina, jubinde recurrentia, pustularunt) Catharticum è Calomel. ½. Extr. Eustach. 2j. Scam. pul. Castor. Aff. fætid. solut. ana gr. v. diluculo sumendum. Vesperi Bolum è Ther. Androm. ½. Zinzib. in Indiis Cond. Conf. Fruel. Cynorrhod. ana ½. Syr. Aurant. q. s. cum Aquis idoneis & Diacod. ½.

His Auxiliis, quâ per Renes, quâ per Anum, emissa est causa Gonagræ conjuncta; utriusque Genu Tumor subsidit: Colicæ item Materiam, cum Emolumento Ægrotæ lauto & locupleti, tum ejici, tum ex parte aliquâ præcaveri constat.

Non est autem reticendum, quod ex Dyspepsia brevi tempore recurrente, denuòque Materiam ministrante, Colica recruduit; & Femoris dextri Internodium menses inde post aliquot infestavit Dolor, idem fere ac si Rheumaticus; Vagus certè, quippe qui ad Acetabulum Coxendicis sensim ascenderet. Hunc comitabatur ejusdem Pedis (latè sumpti) totius Debilitas: Qui tamen Dolor &c. non alias esse jure potiori censeatur, quam Arthriticus, ex Materiâ recens ortâ partem nuper affectam, & eo nomine debilitatam, occupante.

Hicce vero diebus, Anno nempe 1702. Gonagrâ & omne genus Arthri-

tide immuniis Ægra, Affectionibus interdum Colicis, at frequentissimè Hystericis, quibus olim per Gonagrum utrïque liberabatur, Afflîcta, Aquis prædictis usa est, & fructum ex eâ regingentem retulit.

Hist. 4. Ex Colica Paralyticus, Arthriticus, Inunclione trucidatus.

Dominus R. propter Viam Apasmensem, Ætatis flore, Colica, quam Piçtonicam appellant, aliquandiu gravatus, ex more & progressu istius mali ordinario, incidit in Paralysin; Artus exinde marcidos, graciles, ænervis habens; per reliquum vitæ Clinicus. Paralysi, sub ejus initium, accesserunt Dolores erratici, incerti, horum illorum Artuum Internodia cruciantes Autumno & Tempestate pluvia maximopere fævientes, & tum ad amissim Rheumatismum simulantes, ut Æger eo morbi plus decennium ægrotasse (Medico, nec indocto, nec inexcitato, tota cum vicinia consentiente) passim haberetur.

Cum Ætas præcipitavit, Dolor iste Vagus in Fixum mutatus est Articulorum juxta positorum, & nova Symptomatum Cohorte stipatum; id est, Tumore, Rubore, Lævore, &c. quæ cum Arthritidem eo loci jam esse Fixam, cum à Decennio fuisse πλαστικα, vel luce clarius ostenderunt. Materiâ in Articulos impulsâ, & Arthriticos ibi paroxysmos faciente, perrarum aliquod, notatique dignum, observare licuit; Artus scilicet eosdem ex Paralysi flaccidos, macerrimos, tantum non emortuos; ex Arthritide floridos, inflam-

inflammatos, vegetæ & vitalis Vitæ indicia commostrantes.

Cùm eò loci res erat, perfectæ (videlicet!) consummatæque Curatio-
nis spe deceptus, Circumforaneo cui-
dam, Hominum impudentissimo, nec
quidem Vulgi stupore nobili, Se Vi-
tamque suam commisit. Hic sartum
tectum protinus ut Ægrotum redde-
ret, Membrorumque omnium omnino
compotem, *Unguento* illa nescio quo
(Mercuriali, an fecus,) oblinivit. Quid
exinde factum est? Qui per Annos ali-
quam multos, si Vitæ momenta perpen-
damus, sic satis habuit, (benè enim
appetere, concoquere, dormire, ge-
nerare, similiaque eum Officia rectè
obiisse, certo certius est) ista Inun-
datione absque ullâ concurrente causâ,
tanquam *Asthmate*, suffocatus, Ani-
mam agere cœpit, & aliquantò posteà
expiravit.

C A P. IX.

*De Arthritide, Morbis quibusdam
Cuticularibus subjecta.*

ART. I. **Q**UÆ Suppressioni Go-
norrhæ Virulentæ subjici-
tur *Arthritis*, ad Luem ea pertainet
Venereum; cuius quidem Mali ista Sup-
pressione in Causâ est, & cui *Arthritis* illa
proximè succedit. Quæ Scabiem *Scor-
buti* flammeam, quæ *Putrescæ* sicciam,
quæ *Febris Eruptionem Mili* rem se-
quitur, ea non tam horum Symptoma-
tum, quam ipsorum est Morborum *Epi-
zinha*: Nec eâ re hujuscè loci. Quæ
Achoribus, quæ *Hæmorrhoidibus*, quæ
Ulceribus, aridis & siccatis supereft,
illa hoc Capite perstringenda est.

II. De affectibus hujus *Symptoma-
ticæ* Primariis generatim acceptis, pri-
mùm observandum est, quod multa
Naturæ operâ & labore, illi (uti *Ar-
thritidum* *Symptomaticarum* morbi
Primarii plerique omnes) Materiam,
quam habent ineptam, inidoneam, &
alienam, in Ambitum Corporis expel-
lunt, ibique exterminant: Quo quidem
nomine, cum *Arthritide Primigeniâ*
rectâ, & legitimâ, ad anussim concordant.

Tum, de his notandum, quod,
quoties eorum Materia, seu Viœtu
pleno & immoderato, sive Otio adau-
cta, per Excernicula priora minimè
expressa, in Sanguine cumulata fuerit,
ex eâ Sanguis Discordiam & Turbas
subit, supra Naturæ modum vehemen-
tes; atque his succedit alieni per Arti-
culos Expulsio; id est, ipsa quam dici-
mus, *Arthritis Symptomatica*.

Deinde advertendum, quod *Arthri-
tico* durante Paroxysmo Primariæ
maximâ ex parte conquiescant Affec-
tiones; sistuntur Evacuationes istæ
Morboſæ; Latices isti exsiccantur; Eo
verò ad exitum perducto, scaturiunt
deniò; & quidem tantisper, dum no-
vi repullulante & urgente Materiâ,
Prælium redintegratur, & *Ar-
thritica revertatur.*

III. Ex eo verò, quod *Symptomatica*
hæc nostra Morbo semper alicui exter-
no submittatur; prout est conjicere,
eidem illam, cum Primario suo, sed
autem, sed in Organum majorem eve-
deri, & per Excerniculum in olitum, id
est, Articulos expulsi, gaudere Mate-
riâ: Nec non exinde tum à reliquis *Sym-
ptomaticis*, tum ab *Arthritide Primi-
geniâ*, vel primi facie distingui.

Sufficiunt enim, ex instituti nostri
ratione,

ratione, Morbi hujus Derivationes Successionesque propter quas in *Symptomaticarum* numero ille censeatur; tametsi concedamus (quod tamen non concedimus) Materiam ejus cum pure *Arthriticā* reverā *Specie* convenire. Et, quae res est, ut planè & Latinè dicam, ex hujusc Morbi Ortu & Metamorphosi quam facillimā, ex ejus concordantiā & similitudine cum *Arthritide Primigeniā*, vel eandem his utrisque esse Materiam, alio corpore in Ano, alio in Tibiis, alio in Auribus, *avauādως*; postea verò in Artibus; οφας, se gerentem; Vel, *Sympomaticae* huic nostrae Materiam esse, *Arthritice* illi longè simillimam & germanissimam, exiffimandum est. Et quia hæc *Arthritis* vel ipsa est *Primigenia*, vel ei quam simillima, idcirco de illâ postremo hoc loco differuimus.

IV. *Sympomatica* tam peculiaris subjicienda est Curationi quodammodo peculiari. Etiamsi enim in ejus paroxysmis eadem Medendi ratio, & in eorum Intervallis idem Victus, ac in *Arthritide Primogenia* valebit; in iis tamen alia locum merebitur, imò vindicabit, quae huic Affectioni propria est Medicina, mirum quantum à prædictarum Methodis varianda.

Nihil enim Ægro per vacationes paroxysmorum commodius, aut quod Adjumenti plus conulerit, quam ut Morbus, quicunque fuerit primarius, sustentetur, alatur: Ut e.g. *Ulcus*, si quid existiterit *Cuticulare*, nè Carne obducatur aut arefiat, per *Cathæreticasive Carnem* modicè rodentia, emit. Placet hunc in finem *Aqua Viridis exedens Barbettiana*.

Ad *Achores* revocandos *Epi/pastica* prope Aures applicentur; vel lenia

quædam *Attrahentia*, quæ Humorem illuc peccantem & vitiosum invitent, eliciant.

Ut *Hæmorrhoides* aperiantur usui esse possent *Aloeatica* internè adhibita, externe verò *Hirudines*.

Quemadmodum Salutares sunt *Evacuationes*, per *Ulcera*, per *Achores*, per *Hæmorrhoides*, hæ prædictæ, ideoque promovendæ, ita quidem, si *Hydrops*, *Colica*, *Tussis*, *Apoplexia*, vel siquid aliud *Mali*, ex earum *Suppressione* oriri videatur, omnino necessariæ sunt, & primo quoque tempore conscienda.

Atq; ista volui de *Arthritide Morbis his externis* supervenienti, quæ pro eorum numero multiplex habenda, & diversa: Hoc autem Capite propter eorum Convenientiam & *Arthritidum* iis enatarum Vicinitatem, ac si una tantum esset, explicatur.

Historia I. De Arthritide Aurium Achoribus subjecta.

Currente Sæculo priori, *Damnonio* hoc *Orientali* florebat Ordine Equestri Gens, Humanitate, Opibus, & pietate insignis, illoque tantum nomine infælix, quod Ea tota, tam Fœminæ quam Mares (erant autem illæ quam plurimæ) *Podagrā* miserrimè torquebentur.

Harum Una, Articulos non adeò graviter affectos habens, Dolore, Artus alios aliosque perreptante, multos annos est afficta. *Rheumatismi* nomine, pro Vulgi more, Malum isthuc appellatum est, quod tamen potius *Arthritis Vaga* aslimandum. Decedente eo *Tussis* exoriebatur, facta in pulmonem Materiæ

πετρωτός, & phthisi paulò post oculubuit.

Hujus *Arthritice* Filius jam quadrimus Aurium Morbo tentabatur; ex omni parte tumuerunt illæ, præcipue vero *Helix*. Tumor initio ruber & *φλεγμονώδης*, brevi exinde tempore subalbicans. Serum illud acre, quod intus contentum, in Tumorem Cutin extulit; Fibras autem Cuticulares fodiendo, Spiritusque earum Incolas irritando, pruritus immanem, perpetuum & ferè intolerabilem excitavit; in Crustam posthæc albidorem condensatum est: quæ quidem Crusta, demum exarefacta, & in Squamulas divisa, decidit; relicto loco, tanquam à Variolæ frustulis, inflammato. Confertissima erant hujusmodi Excrementa, & quidem adeò crebra, ut propemodum perpetua viderentur. Veteris fuitò nova Messis successit; pro Materiæ peccantis abundantia, & Cæli Humiditate, (quæ ad hujusmodi *pūres* contribuere notabatur) major Ichor autem, quando largiter profluxit, non sine Fætore erat gravissimo, Naribusque ingratissimo: Ea spes Amicorum erat, ut Ætate progrediente sisteretur iste Fluxus, & quidem tuto; ex eoque Annis Puerilibus ita profuso, melius & tutius agetur quod vita reliquum.

Ineunte quidem Adolescentiâ, forsitan ob Exercitationes eo tempore vehementiores, Fluxus est remissio: At Annorum vix triginta, Vir sobrius, neq; *Veneri*, neq; *Baccho* deditus, *Arthritide* corripitur, post homines natos acerbissimâ. Per idem tempus Aurium illa Affectio major recurrit, sed cum *Arthritidos* Paroxysmis vices habens alternatas. Horum enim Vacationibus scaturiunt Aures; at Naturâ Paroxys-

mum moliente, ad eumque se se, quasi accingente, siccantur hæ; &, ab his siccatis, instantis Paroxysmi non leve ortum est indicium.

Hæc sunt, quæ de hujus *Arthritidis* Ortù & Derivatione dicenda habui, quæque si rectè judico, illius generis eam esse ostendunt, cuius Materia partim per *Achores*, partim per *Articulos* expellitur: Eâque ratione, quod ordinariò, prior illa sufficiat Evacatio, quim primum autem *ὑπὸ μέρους* in Sanguine cumulata & congesta fuerit Materia, itemque ad Exilium parata, Paroxysmum illa concitet *Arthriticum*. Sic, ut Materiæ ad hanc vel illam Partem Determinatio, ex ejus quantitate & Naturæ nisu fortiori, profus pendeat. Si verò ipsam spectemus Materiam, esse illam, utrique harum pari ferè mensurâ propensam, & æquilater faventem.

Sunt autem alia, quæ, cum aliis quibusdam *Arthriticis* huic nostro communia, memoratu digna censeantur. Primum, præter labem Hæreditariam modò dictam, Caussam hujus & *Arthritidos* & *Achorum* antecedentem esse procul dubio *Dyspepsiam*: Cibo enim difficiliori (*Porcinâ*, *Bubulâ*, & istiusmodi aliis) nimium delectabatur; is autem Ventriculo minime confessus, simul cum Corpore Morbum alere judicetur. His addendum Ægri genus Vitæ otiosum, neglectis scil. Exercitationibus, quibus Juniores Satietatis Mala seu prævertunt, seu refarcunt. Otio facta est (quod tertio notandum) Perspirationis Diminutio; Cuticulæ universæ, Manuum vero præfertim Ariditas: Unde Humores intus retinentur; unde Malorum Illias. Urina huic Ægroto in Paroxysmo pro Dolori

ris & inflammationis ratione rufula, alias framinea, semper autem pro quantitate Poculenti larga. Ingruente Pluvia semper ille Venarum Diffensionem, Sanguinis Organum, Corporis Hebetudinem persensit. Complures ille periclitatus est, per *Aquas Bathonenses*, per *Cathartica*, Sanguinem expurgandi Methodos. Nulla verò profuit. Adeò illi Sanguis intractabilis, & *συσμεταβλητός*. In Cibo *ινχόμητος*, parcè sumpto, quo Mórbii Causa præpediretur, Spes sita erat Prophylactica. Ille verò Cereri indulgens, & quicquid gratum erat, utut difficile coctu demittens, bisterve Anno fermè omni desedit *Arthritide*.

Unum adjiciam, quod huic *Ægo* proprium esse videatur; *Arthritida* nempe aliquando Dextram invadere Patellam; Drachmæ occupare spatiū; per Dies aliquot durare: Paroxysmum autem in sequentem, diuturnum esse, gravem, Genuque labefactare, & valde imbecillum reddere. Ob Genu imbecille factum est, quod Gradus scalares multò faciliùs expeditiusque sursum, quam deorsum iret: quando in descendendo necessum, nè Corpus antrorsum rueret, summis illud Viribus cohiberi. Hoc autem Silicernis, & depontanis ferè omnibus commune.

Hist. 2. De Arthritide Ulceribus subolescenti, Epispasticis allevata.

Ulceribus, quæ Cutim mordent & exedunt, *ἐπιγνωμόνες* *Arthritidis* varia præsto sunt Exempla; ex quibus uno, quod ob Oculos rem hanc omnem planè & perfectè repræsentabit, contentus ero.

Vivit etiamnum apud Nos, Æstate adhuc constanti Vir; cuius, ut in ipsis *Arthritidos* Paroxysmis, ita non minùs in eorum Originibus, occurunt plurima notatu longè dignissima.

Ingruente Paroxysmo præmitti solet Fastidium, Symptoma creberrimè prænuncium; tum Urinæ tenuis & pallidæ, tanquam in *Hysterical Affectione*, Profluviū; non nunquam etiam Mandibulæ Dolor, quasi propter imminentem *Osoitalyziam*: Spinam autem Ischiique Ossis inter Acetabulum, usitatè Dolor acutissimus, pariter ac ab Affectu illo molestissimo, quem Idiomate Nostro a Crick appellamus: Ab illo verò diversus, eò quod vagetur, & Spinam perreptans ad Homoplatrum usque intercapidinem ascendat. Eò loci quam diu iste viget, Spiritum *Æger* difficillimè trahit, ac si *Asthmate* pæne suffocatus. Hoc in statu, pomaceo liberaliter ingefso, sæpe ille ad tempus aliquod paroxysmum protelat: Grallator alias, Artuum exinde cōpos. Hæ verò tantum Induciat sunt, eaque breves & infidæ. Die enim posfero, quā pedibus, quā manibus, solet universè & quidem acerbissimè dolere. Cum deferbuit Sanguis, in Carne Musculosâ Tumores facere Materiam *νεφρὸν*; durosque & longos, Restis in modum, excitare; & per Artus alios aliosque *πλαυστικὸν* Articulos aggravare, constat.

Quemadmodum *Febris* & *Dolor* accedunt & intenduntur, Urina magis flama & rubra est: Iste verò Rubor remittit simul cum Dolore, idque ejus proportione. Veteris jam *Arthritici* summitatem Cubiti sinistri Tumor occupat *οὐδηματώδης*, Nuci Jugandi par, Tofos habens intermixtos, duritie & mobilitate distinguendos. Hæc

Hæc sunt, ad hujus *Symptomatum* paroxysmos quæ præcipue spectant, eorum vero de Origine considerandum est, quod Äger hic noster *Ulcusculis*, quorum alia minora erant, nisi majoris seeti Basin exæquantia, alia ad Diametrum Thaleri largiora, omnia vero Tibias obsidentia, ante multos annos afflictatus est. Quibus cum *Arthritis* subjiciebatur, quamprimum hujus Cura mihi demandata est, nihil potius habui, quam ut, Naturæ Methodum imitando, ejusque vestigia reprimendo, Materiam per Cutum elicerem. Ideoque *Vesicatoria*, quibus id negotii perficiatur, in usum proposui; quin & Malleolo, Carpo, cæterisque Articulis Dolore cruciatis, vel eos quam proximè, nunc plura, nunc pauciora, prout exigere videtur Ägri res, admovi.

Hæc autem eo cum successu acta sunt, ut acris Seri fætidique admodum, Uncias sæpe quatuor, identidem sex, non nunquam octo, unum idemque extraheret *Emplastrum*. Unde Vicini Dolor Articuli statim mitigatus, & paulò post sublatus. Artificiosis hisce Colis adeò delectabatur Äger & profecit, ut quoties Dolor recruduit, ac si esset *avansat@*. Ipsius sæpenumero *Epispaistica* superponi juberet; ut, eodem tempore, sex septem interdum gereret.

Ex eorum Dolore & Fluxione mæscit Äger; Caro illius impendio absensi; Vires debilitari & pessum dari solent; sed cum Emolumento, & Frustru certe amplio locupletique. Quamprimum enim *Ulcera* exsiccantur, Somno & Fame postliminio restitutis, Cibo multum idem reficitur: Vires reparantur. Hisce vero adaugendis non parum conducit Aer apicus, &

Pomaceum; quorum alterum mirificè Appetitum acuit; alterum Animales Spiritus foveat recreatque.

Cùm Miasmate *Arthriticum*, sive per paroxysmum, sive per Epispaistica, liberatur Äger; nemo unquam Hominem vegetior, nemo hilarior. Ut Coctio recta sit, *Infuso Amaro Chalybeato* me hortante utitur; non nunquam etiam, ad Sanguinem instaurandum, *Aquis Germanorum Spadanis*; utroque certè, Eventu non infelici, immo felicissimo. Redit exinde *israpnia* Santasque sic, ut horum in paroxysmorum Intervallis Uxorem quotannis gravidam faciat, Valetudine, si unam excipias Claustrationem, factus integrinā: donec Cibi abundantia & Satietate Corpus amplè nutritum, & nimis sit impletum; inque Artus deuò erumpat Humor, iterumque *παροζυγήται*.

Hujusmodi Cyclus, paroxysmum simul cum Vacatione continens, quotannis in Annos singulos ter quater repetitur. Solet autem paroxysmus nunc unius Mensis esse, nunc duorum, interdum etiam trium, pro Materiâ plus minus cumulatâ & evectâ.

Ulcera, quæ ab *Emplastris* sunt *Cuticularia*, brevi tempore sanantur; maximè vero quoties *Aqua Calcis vivæ* abluuntur.

Cùm aliquando pedes tumefierent, ad detrahendum Miasma *Arthriticum*, unâ cum Sero in iis depositum, Amici cuiusdam hortatu *Catharticum* è fortioribus assumen, malo id evenitu fecit; adverso *Æsculapio*. Si Evacuationes spectemus, instar omnium erant, in paroxysmo, *Epispaistica*; in Vacationibus, *Diuretica*. Horum autem Usus uti perrarus fuit; Illorum

verò creberimus; illis potissimum deberi agnoscendum est. Quod, dolore Æger etiam si acerrimo subinurgetur, tamen ei sustinendo tolerandoque usque par existeret; neque per Decennium nuper elapsum, etiam si tot tristissimis Accessionibus comitatum, si præcipua notæ Viscera, si Vitæ pondus attendamus, enervaretur aut multum debilitaretur.

Hist. 3. De Arthritide (cum Febre Intermittente) ex Hæmorrhoidibus occlusis.

HIS affinis illa *Foresti Observatio*, de *Hollandie* præside quinquagenario; qui, cum *Hæmorrhoidibus* affici soleret, ex iis occlusis in *Tertianam* incidit, & paulo post in *Podagram* & *Chiragram*, adeo vehementes, ut per dies vigintilecto affigeretur.

Hujus Mali Causam esse, Vir Clarrisimus existimavit, non solum phlebotomiam ac *Catharsin* prætermissem, sed (cum aliis quibusdam) & quidem maximâ ex parte *Hæmorrhoides suppressas*: Neque verò perperam; Ratus enim id, quod erat, per Lentientia, Ventrem inanivit. Quo subducto, & dolore Cataplasmatis mitigato, in Excrementis denuo conspicitur ex *Hæmorrhoidum* apertione Sanguis. Hoc viso Sanitatem Medicus pollicetur, & quidem brevi admodum Æger *Arthritide* liberabatur; neque Annis post sex Dolores *Podagricos*, *Chiragricos*, aut *Articulares*, etiam si illa jam ætate quæ ad hosce prona & proclivis, sensit.

C A P. XII.

Corollaria & Spicilegia quædam, cum Epilogo.

ART. I. **S**ymptomaticarum isti, quem protulimus, censui *Corollaria*, quæ ex his recognitis, sive omnibus, sive pluribus, inter se comparatis oriantur; & *Spicilegia quædam*, quando ad illas amplius illustrandas utraque non nihil conferant, jam denique superaddam.

Ex omnibus, gregatim sumptis, omnino liquet, quod *idem* iis, quæ puræ & germanæ *Arthritidi* sunt vicinæ (id est, *Arthritidi Colicæ*, & *Morbis Cuticularibus* supervenienti) maximè consentire cernuntur illæ, si, misâ Morborum primiorum consideratione, & ab iis *Symptomaticarum Emanatione* omni, illarum *Materiam* tantum intueamur, quæ *Chlorosi* & *Hydropi* *interrogatorias* *Symptomaticæ minus propriæ* nominantur. *Iste* verò *Conensus*, ex illarum simili *Materia* proficiscitur. Vicinis illis *Speciebus* magis propriis *Materia*, vel *Arthritidos* genuinæ ipsa, vel (uti supra declaravimus) ei quam simillima est; (sicut, è diverso, *magis propriis*, sed remotoribus, pro *Distantia*, dissimilis.) Jam verò *Symptomaticis minus propriis* *Materia*, (quod item oftensus est) pura puta est *Arthritica*: Unde elacet Diæti Veritas. Et quidem ob istam *minus propriarum* cum *Exquisitâ Arthritide* convenientiam, *magis propriis* postponi illæ poterant, imo (ut Ordinem hinc in parte corrigam) debuerant.

II. Se-

II. Secundò: De Symptomaticis magis propriis advertendum, quod nihil me movebit, si quis è perspicacioribus & nimiò plus subtilibus, eadem Materia Morbos oriri posse diversos, eosque Specie distinctos afferens, *Luis e.g. Materiam, non Arthritida Falsam & Mendacem*, sed *Exquisitam & Genuinam* parere contenderit: Itaque *Symptomaticas*, (aliter quam à Nobis statutum esse videatur) & inter Se, & cum *Arthritide Exquisitâ congruere*, pro certo habuerit: Nihil, inquam, isthuc me movebit.

Primum enim, Morborum Materiae, sive Causæ Conjunctæ, revera sunt in obscurò; & quis Atomorum Globus, sive Σχηματισμὸς, e.g. pestem, quis *Variolas*, quis *Hydrophobiam*, & ita Affectum quemicunque Contagiosum, aut exiguā Materia, quasi Fermento natum, afferat & producat, Deo soli cognitum & perspectum est: Nec quis unquam mortalium hæc in operto Naturæ fabricata fideliter repræsentaverit, aut palam exhibuerit; Ideoque de *Symptomaticis* hisce nostris, utrum germana sunt *Arthritis*; an ejus tantummodo *Simulachra*; quum in utramque partem disputari potest, & quidem frustra; ex earum Materia per se considerata, non est temere decernendum; quin philosophis magis oculatis, & λεπτοτάτων κόρων ἀγέντων, missum illud faciemus.

Tum, de illarum Materia, secundum phænomena, si sentire & judicare licet; certo certius est, primùm, diversis illas primariis Affectibus, iisque Specie distinctis, exoriri. Deinde, eorum Materia, signis suis Diacriticis usque manifestam, propriisque Remediis impugnandam, in statu peregrini-

no illas retinere. Et quoniam Morborum Specificatio à nullâ aliâ re ducenda magis, quam ab illorum Materia peculiari, Signis suis Diacriticis ostensa; his consequens videtur, illas *Symptomaticas*, pro Affectuum diversitate primariorum, Specie distingui, propriisque postulare Medendi Methodos; ut & propria Vocabula.

Neque enim, tertio, si quis eas *Arthritidis* nomine comprehendenter, earum mutabit Naturam, aut Curationes; sed, nimis latâ significazione, Vocem eam, Morbum singularem exprimere solitam, reddet *Aequivocam*; Morbos longè disjunctos, eosque non paucos, complectentem: Quâ quidem re, εν τῷ Οὐρανῷ οὐδὲ nihil magis fugiendum.

Nos certè Opus practicum moliri, & hos Affectus eo modo tractare studuimus; qui ad eos tollendos, aut mitigandos, maximè conduceat: Quem in finem, ut in superioribus *Arthritides* alias *Genuinas*, in Secundariis & sensu laxiori *Symptomaticis* censuimus; quod *Chlorosi*, quodque *Hydropi* subjiciuntur; ita hic multò satius esse duximus, tametsi veræ sint omnes hæ *Arthritides* (quod tamen ita esse, nec à quoquam unquam probatum, nec à Nobis concessum) ut *Adulterinae*, interque se diversæ, & magis propriæ *Symptomaticæ*, habeantur: Quoniam hæc positio, ad eorum Curationes & aptiūs lucubrandas, & feliciūs exigendas, usus est immensus.

Perimetrum circulare ad finum Diámetrum in ratione *Tripli sesquiseptimâ*, sive ut 22. ad 7. esse statuunt, & quidem omnium consensu recte statuunt, *Geodesæ*: Quamvis id non tam

ex Rei Veritate , quæ profecto nulla est , quam ex positæ Commoditate & in Solidis dimetiendis Utilitate , factum est.

III. Unum adhuc restat , quod quidem me sollicitum habet , quodque Lectorem moneri par est : Non eam hujus Scripti Mentem esse , quæ Melancholiæ , Scorbuto , Lue , vel alio quovis Morbo è primariis suprà dictis laborantem , primigeniæ simul Arthritide laborare posse diffiteatur : Quin è contrario (quantum video) posse ita fieri , (ut , illorum altero qui ægrotet , podagræ similiter ægrotet primigeniæ) lubens agnosco . Mihi verò cum hilice solum Morbis negotium , qui statum pristinum vel partim vel omnino deferentes , sub falsâ Arthritidos Imagine lacescant ægros .

IV. Præter has *Imagines Arthriticas* , quæ suo quæque genere perfectissimæ , & omnium , quas Ego notavi unquam , maxime sunt elaboratae ; Aliæ cernuntur minus perfectæ , neque tam ex amissi ad exemplar illud ingens , Arthritida videlicet primigeniam , formatæ . Sunt illæ Foetus Naturæ , sed Abortivi ; sunt illæ Conamina , sed languida , & frequenter vacua . Habent tamen omnes nihilominus Dolorem ; aliæque Tumorem ; aliæque etiam Ruborem , Breves habent plerumque paroxysmos , neque ex Stadiis omnibus perfectis conflatos ; atque adeo intercisos , interruptos .

Harum *Abortionum Causa* , ex Naturæ imbecillitate , & ad Arthritidem eluctandam impotentiâ ; vel ex Materiæ Defectu peccataricis ; vel ex Sanguine συσταθλήτῳ , & ad Arthritida lubeundam minimè apto & proclivi ,

ut intelligo , petenda est : Certè tanta illarum *Anæmia* , Mos ita dubius , ut ad hasce nostras *Symptomaticas* nihil esse censeantur , neque sermone longiori persequendæ .

Minimè verò tandem , quod hæ *Abortiones* nunc , ut aliorum Morborum aliæ non paucæ , (quod jam pri- dem detexit Clariss. Sydenhamus) apud Vulgus *Scorbuti* ; nunc etiam *Rheumatismi* , facti , vel imperfetti , Nomine insigniuntur ; & passim Cura- tioni , pro hoc vel illo Nomine , (quam autem auspiciatò conjectari facile est) subjiciuntur .

V. Postremò addam , quod *Articulares Glandulae* , quæ tantopere in statu Corporis secundo & naturali , per secretam Mucilaginem , (*) Articulorum Motui , immo Vitæ Animali conservandæ ; in statu ejus vitioso adver- soque Sanguinis Depurationi & purgationi pari modo inserviunt ; quando per has exprimitur Venenum , in alio Corpore Ποστημόν ; in alio , *Melancholicum* ; in alio , *Scorbuticum* ; in alio , *Venerereum* ; in alio , *Febrile* ; aliud videlicet aliudque longè diversum , summe perniciosum : Ut dictæ *Glandulae* , ex Incerniculis totius Corporis celeberrimis sint : Neque per *Catarrhos* , Infantum ; neque per *Rheumatismum* Muliebrem , Fœminarum ; neque per *Hæmorrhoida* , proiectiorum ; quam per Puer hanc *Articularem* , Seniorum Vita , Salus , & Incolumitas , magis sustentetur .

Epilo-

(*) Vide Clarissimi Haverii *Osteologiam novam* , Diatribam *De Glandulis Mucilagino- sis* .

Epilogus.

ITA demum absolvimus *Systema Arthritidum Symptomaticarum*; eas *Species* percurrendo omnes, non quas Imaginatio peperit; non quas Opinio commentata est; vel Auctores, Scripta sua compilantibus, sunt elargiti; sed quæ nobis usi & experimentis; quæ Observatione & Exercitatione medicâ occupatis, sese prodiderunt.

Harum Modos & proprietates expiscari fuimus conati, medendique rationes & Indicationes singulas, quâm possimus aptas idoneasque, earum singulis accommodare. Nunc *Calcar* adhibendum, & *Arthritidem* in nonnullis omni Industriâ promovendam; nunc contrâ *Fræno* opus esse, & Morbos artificiose sisti sufflaminariq; opotere: Materiam nunc per *Locos Muliebres*; nunc per *Renes*; nunc per *Ambitum Corporis*; nunc per *Anum*; nunc per *Os*, *evacuari*; nunc, omisâ Evacuatione omni, alterari; nunc, & Alterantibus & Evacuantibus neglectis, tantummodo *præcaveri*, in ipsoque Ortu *supprimi*, debere demonstravimus.

Si, in ponendis hisce Indicationibus, iisque designandis, errasse nos constitue-

rit; (in re verò tam multiplici, tamque intricata, nihil errare, plusquam humanum est) certè suam cuique *Sympomaticæ Arthritidi* propriam esse, ex Derivatione propriâ, Naturam; tum item harum singulis, pro suâ cujusque Derivatione & Naturâ, Curationem excogitandam esse propriam & peculiarem, omnino comprobatum est.

Jacto isthôc Fundamento, quæ mediocriter (pro earum Dignitate, si quidem mediocriter) à Nobis aperiuntur *Sympomaticæ*; tum eas amplius explicare; tum eas illustrare; tum earum Numerum explere poterit Observatio posteriorum. Quibus in medio relinquam *Scrofulæ*, *Rachitidos*, *Psoræ*, *Diabetis*, *Iteleri*, *Dysenteriae*, aliorumq; complurium Chronicorum erga *Arthritidem* Inclinations & Demigrationes, si quæ sint, & qualescunque, evolendas: Esse verò plurimorum; Easque longè inter se diversas, & discrepantes: ex jam prolatis, quæ à Nobis, ut dabatur Occasio, per paucis Annis spatiis cogerentur, abundè verisimile est.

Animus erat, de *Arthritide Anomala* quæ habuimus dicenda, his subnectere: sed, in præsentia, Manum hâc de Tabulâ; &, Spatio jam exacto, sistentes (anhelantium more Cursorum) paulisper respiremus.

F I N I S.

Δέξα τῷ θεῷ υπίστοις Θεοῖς.

EPI-

E P I T O M E.

C A P U T P R I M U M.

De Arthritide Symptomatica , generatim.

MOrborum Migrationes Successionesque ex Hippocratis Præcepto, sunt inspiciendæ. **ARTIC. I.** Arthritis alia Primigenia; alia Secundaria, sive Symptomatica. **II.** Quæ vel Materiam, vel in hujuscē generis Arthritida Materiæ Mālāwēus pōr, Morbo alicui Primario, & præcedenti, refert acceptum. **III.** Hujus Regionis Symptomaticæ recententur, suntque Arthritidos, generatim sumptæ, quasi Pars dimidiatæ. **IV.** Symptomaticarum Ratio Generalis in eo sita est, quod cum Morbi sunt à Primigeniâ distanties, ei tamen gradatim appropinquant. Modum Appropinquandi certissimè commonstrant, simul cum usurpato Arthritidis Primigeniæ Vultu, Primarii Exuviae. Conditio earum specialis. **V.** Symptomaticarum Differentiæ, si earum Externa, si Paroxysmos spectemus: Partus facilitas à Primarii Indole, & in Arthritidem Propensione. **VI.** Alia (Arthritis) Symptomatica impropriè dicta, que Rheumatismo superat; Alia magis Propria. **VII.**

Quæ generatione procreatur vel Æquivocâ; ut ex Chlorosi, & ex Hydrope Arthritis; vel Univocâ; quæ eandem cum Primario Materiam habet, quæque ob Crisiñ aliquam imperfectam exoritur: Ut reliquæ omnes. **VIII.**

Symptomatica magis Propria non nisi Chronicum Veterum sequitur, & Grandiores invadit; contrâ quam minus Propria. **IX.**

Symptomaticas hæc Specie inter se differre, & diversas poscere Curationes, existimandum est. **X.**

Ex Morbi Primarii & Arthritidis Primigeniæ Therapiâ elicetur, in mendidis Symptomaticis Indicatio. **XI.**

In Paroxysmo, ab Arthritide; in Vacante, à morbo Primario. **XII.**

Prophylaxis ad Menses proferenda, ad Annos aliquando repetenda. **XIII.**

Ætiologia Arthritica, ob neglectam Symptomaticæ & Primigeniæ Arthritidos Discrepantiæ, hæc tenus imperfecta. **XIV.**

Curatioque inidonea. **XV.**
Methodi Ratio. **XVI.**

C A P.

C A P. II.

De Arthrite Rheumatismo superveniente, Symptomatica falso appellata.

TRANSITIO. ARTIC. I.
Rheumatismo soli Frigore procreato succedit Arthriticis; Is autem, Sanguinis Lentore gravi & repente Capillaria infarciente, generatur. II. Quā fiat ea τλοσχρόν exquiritur. Non à Chylo acescente, (Sanguis injecto Lacte non coagulatur.) III.

Neque solum ab Acido, Serum ejus calefactum per Frigus subitum condensatur: Rheumaticorum Urina minus salsa: Serum, addito Syrupo Violaceo, virescit: Pellicula Sanguinis, per instillatam Sublimati Solutionem, albescit. Lentorem vel à Calore Frigoreque vehementibus & continuis, vel à Sale Alcalico, vel ab utroque nasci concluditur. IV.

Rheumatismo male tractato subjicitur hæc Symptomatica, & Arthritidem Frigidam æmulatur. V.

Illius Facies & Mos. VI.

& reliquis Symptomaticis ut distinguitur. VII.

Adversus Rheumatisinum valere posse Vomitionem, sed frequentem & caute præcipiendam. VIII.

Ad hanc Arthritida requirit Indicatio, ut tollatur iste Lensor. Quem in finem Antiscorbutica, Spiritus Volatiles, adhibeantur. Quid per Oleum Tereb. Quid per Camphoram agatur, periclitare. IX.

Ptyalismus proponitur, & Emplastra cum Mercurio; ut &, ad Articulos exonerandos, Suctus. Quid per Maturantia fiat, deliberandum. X.

Tom. II.

C A P. III.

De Arthrite ex Chlorosi, & ex Mensum Suppressione.

Arthritis à Chlorosi Symptomatica est rarissima. ARTIC. I. Eas tantum aggreditur, que Stirpes sunt Arthriticæ prognatae. II.

Causam habet Continentæ, à Chloroseos Continenti longè diversam, & ad ipsum Morbum se fortuitò adjungit. III.

Interdum Vaga est, sub Rheumatismi Nominis delitescens: Alias Articulis affixa: Utriusque Diagnosis. IV. Indicatio vult, ut per Muliebria Materia peccans expellatur; quæ Partu Naturali; V.

Quæ Mensibus. Hisce procurandis interviunt Martiata cum Emmenagogis juncta, Aquæ Martianæ, cum Purgatione non nunquam intercalanda. VI.

Arthritidis ex Mensum Suppressione, Origo & Mos. VII. VIII.

Medendi Lex ut per Catharsin, sed Modo peculiari celebrandam, Materia dimittatur. IX.

Fonticulus aperiatur. X.

In ista Pari Symptomaticarum impugnando, quantum interfit. XI.

Historia Arthritidis vagæ, Fixæ, Nodose, Hæreditariæ, ex Chlorosi Natae, per Emmenagogia fugatæ.

C A P. IV.

De Arthrite Hydropi Superveniente.

Hydropi Arthritis etiamsi crebro supervenit, inter Naturæ duxit tamen est censenda. ART. I.

L

Ab

Ab Hepate, sive viscerum aliquo nobilio-
ri, Labe indomitâ vitiato, quicunque
fit Hydropicus, raro Is Ποδαρπά.
At si in Liquido omne vitium, ex eo
sæpe oritur Arthritis. II.
Maxime vero post Amara & Chaly-
beata, Hydragogis submissa, vel
(ubi consistunt Vires) statim post
Hydragoga. III.
Spiritus Sero liberati, vel per Se, vel
Medicamentis incitatis, emergunt de-
nique, Materiam è Sanguine pellunt
alienam; IV.
Atque adeò Seminium, si quod intus
latuerit, Arthriticum. V.
Et quidem bono omne. VI.
Nullum postulat hæc Arthritis Thera-
pian nisi quâ servetur, augeatur,
ordinetur. VII.
In hunc finem Singularia recensentur.
VIII.
Ut ea componantur, & in Methodos
redigantur. IX.
Ad Hydropa propellendum, Vere &
Autumno aqua subducenda, & qui-
dem Draſtico potius quād Leniente:
Æger nec plus, nec aliud bibat, quād
Coctioni & Nutritioni quod sufficiat.
X.
E Lecto mane quād primo exurgat;
Vesperi maturè cubet; bis in die
Corpus sub Jove exerceat. XI.
Hujus Methodi Utilitas. XII.
Historia Prima, De Arthritide Hydro-
pi probè curato feliciter accidenti.
Secunda De Arthritide Ascite, ejusque
Remediis, auspicatō agnatā.
Tertia exhibet Podagram, Asciti per
Naturæ Vires subortam.
Quarta, De Hydropo per Diureſm &
Abſtentiam victo, cum Arthritide
per Amara & Chalybeata famulan-
te.

C A P. V.

De Arthritide Melancholica.

EX Univoci ortū Symptomaticis,
Principatum habet Arthritis ea,
que diutinae succedit Melancholiæ.

ART. I.

Hæc Melancholia duobus pendet, 1. Spi-
rituum Animalium à Naturâ Teneri-
tudine; que causis evidenteribus sæpe
augeatur: 2. Rebus eos sufficientibus. II.
Natura id, quod Melancholiam peperit,
aliquando in Articulos trudit; itaque
Symptomaticam hanc Arthritida
progignit. III.

Clementer ea ferè se gerit. IV.

Ideoque Melancholiæ, brevi recurrence,
excipitur. Ut Arthritis ea dignoscatur. V.

In Arthritide Morbo Hypochondriaco
subnatat juvat id, quod primis viis in-
cluditur alieni, per Alvum amoliri;
Coctionemque instaurare. VI.

Præcipue vero aquis purgantibus, Tar-
tato laxanti & Mannū adjutis, que
blandè Alvum subducant. His super-
addi possunt aquæ Diureticæ, vel
Infusum Texæ cum è Ferro præpara-
tis; vel etiam Decoctum Corticis sim-
plex, aut Chalybeatum. Prodest ali-
quando, loco Cerevisiæ, Decoctum
Chinæ, Sarciæ &c. VII.

Hist. 1. De Arthritide Melancholæ
Diuturnæ succrescenti.

Hist. 2. De Morione, Melancholiæ
Hypochondriaca & Arthritide in-
terempto.

Hist. 3. De Arthritide Hypochondriacæ
Purgantibus præoccupatâ.

Hist. 4. De Morbo Hypochondriaco
cum agnatâ Arthritide, Aquis Astro-
pentibus subacto. Hist.

- Hist. 5. *De Gonagrâ miti Hystericâ, Chalybe concitata.*
 Hist. 6. *De Arthritide Hysterica.*
 Hist. 7. *De Arthritide Melancholica cum Ventriculi &c. Affectione, per Paroxysmum regularem allevata.*
-

C A P. VI.

De Arthritide Fixâ Scorbatica.

Melancholicæ proxima est Arthritis Scorbatica, sed longo proxima intervallo. ART. I.

Scorbutus apud Damnonium paulò antè frequentissimus; sed vicini Belgii Scorbuto, hoc est, Genuino diffilis. II.

Ejus Symptoma celebriora recensentur. III.

Utrum Scorbuti Calidi sit ubique sui generis Materia, ambigitur. IV.

Lepra jam pridem in Damnonio Endemia; cuius gratia Nosocomia passim quād plurima. V.

Partim illa Salis Communis, partim etiam Tabaci usū cicurata, maxime verò Pomacei, in Scorbutum hunc Calidum degeneravit. VI.

Scorbutus hic Noster Arthritida Fixam imitari gestit. VII.

Scorbuti hujus cum Arthritide Convenientia. VIII.

Mites habet Paroxysmos hæc Symptomatica, sed diuturnos. Præter cætera, Morbi sui primarii retinet Symptoma, Scorbuti præcipue veteris & confirmati. IX.

Est semper Calida. X.

In Paroxysmo, Materia Articulis impedita blandè foras elicienda. In pravo Repellentium usū quid illi fiet. XI.

Extra Paroxysmum, vel Ptyalisimum, vel per Catharsin Materie Evacatio; tum per Antiscorbutica Arthriticis maritata, Alteratio, Succi Herbarum Martiata in usum commendantur; ut &c. Aqq. Ferratae Diureticæ; & Decoctum Teæ. Pomaceum aliquibus prodeesse potest, præseriim Aestate; & Hyeme Cerevisia Rad. Oxylap. &c. medicata. XII.

Nullus hic Crepitus Ossium, at Tumor pedum minime prætermittendus; Ejus Descriptio; XIII.

Et Curatio. XIV.

Historia I. Ab Arthritide Scorbatica Ulcus male tractatum; unde Visus Abolitio, deinde Abscessus, & demum Mors.

Hist. 2. Scorbutici Calidioris soboles Arthritis.

Hist. 3. Morbus Articularis, Scorbuti Alumnus, cum Vomitum Bilioso, Δυσπεψίᾳ & Volarum Ariditate.

Hist. 4. Scorbuto suborta, & Ejus Eruptionibus adjuncta, Arthritis.

Hist. 5. Pedum Tumor Scorbuticus, Arthriticus; cum pruritu ferino.

C A P. VII.

De Arthritide Lui Venereæ succedenti.

Ab antiquo Venus immoderata, dudum autem, Lue ad eam se adjungente, Arthritide maximè cereberrimeque introducit. ART. I.

Horum Morborum Convenientiae, & inter se consensus; unde ad hanc ab illa tam facilis Migratio. II.

Nemo à recenti Lue ποδαγρίᾳ Miasma Venereum evahi prius & maturari

L 2 opor-

oporebit, quād Articulis impingi potuerit. Ideoque raro nisi Grandiores invadit hæc Arthritis, scil. à Lue derivata. **III.**
Sed nec à Veteri Paturfa procreatur,
ubi Arthritidi molienda Natura impar reperitur. **IV.**
 Patusam Arthritida parentem adjuvat Mos Empiricorum ille, quo in curandâ Gonorrhœa præproperè, & neglegitâ vel remisè facta Purgatione, Puris excretio supprimitur. **V.**
Luis in Arthritidem Mutatio, ex Ægroti Corpore ad eam recipiendam idoneo, vel secus, pendet quam plurimum. Arthritis ista nunc in eodem Corpore cum Lue generatur, nunc per Concubitum in diverso. Ut à Nutricis Lue in Alumnum derivetur Oculorum Epiphora, &c. **VI.**
Quodnam hac Arthritide Afflictorum Corpus. **VII.**
 Morbi hujus Diagnosis qualiscunque. **VIII.**
Intercisis ejus Paroxysmis Apoplexia, vel Mous Convulsivi plerumque fatales (si nulla fuerit Evacuatio) superveniunt. **IX.**
In Paroxysmo, Dolor Hypnoticus, sed caute adhibendis, nè illorum abusu, Materia Morbi Nervis impingatur, mitigandus. **X.**
In Paroxysmorum Intervallis, à Lue Venereâ mutuò sumenda Indicatio; Antsyphilicis Sanguis tuendus; è Mercurio comparata adhibeantur, maxime verò per ea Salivatio: quodnam illius instituendæ Tempus imprimis opportunum: Placet etiam purgatio cum Calomelane. Post usum Mercurii, Lignorum Decocta miscentur. Valens Aquæ Diureticæ diu recteque poterat: Valens erit, ex Antonio, &c. Alterantia. **XI.**

- Hist. 1. *De Arthritide impurâ, Aquis Diureticis subactâ.*
 Hist. 2. *De Arthritide, Luis Sobole, à Æuorâtois irritata, Febrim excitante, Caput aggressâ.*
 Hist. 3. *Lui Venereæ succrescens, Caput impetens Arthritis.*
 Hist. 4. *Arthritis Lui ēπιγνωμόν, Viclu, Digestivis, & Equitatione moderata; tandem Intestina invadens, Sanguinis ēπα νεύτω Missionem pariens.*
 Hist. 5. *Arthritis Lui Venereæ superveniens, Melancholiam, Caliginem, Vertiginem, Convulsionem universalem, & demum Mortem, inducens.*
-

C A P. VIII.

De Arthritide Asthmatica.

- P**odagra succrescit Asthmati creberime pituitoso; quo Affectu labentes, nono & decimo ætatis Lustro, raro maturius, dolent Articulis; maximè si præcesserit Medicina. **ART. I.**
Quæ, ceu Cathartica, præcipue verò *Δραστηρίας, ceu ex Alterantibus Anti-Asthmatica, gignendæ Arthritidi cum primis confert.* **II.**
 Arthritidis hujus Materia minimè recens aestimanda. Quia nemo repente *Ποδαρπία: Quin* potius in Corpore diu illam latuisse, Pituitaque forsan involvi, & cum ea per Sputum *κατίκριψαι excerni, credibile est.* Æstate hæc Arthritis letatur; quod quidem ejus *χαρακτηριστικόν.* **III.**
 Ita hæc Arthritis, Hyeme minimè obdormiscens, ab Asthmate superatur; sub ejus Persona delitescit. Æstate verò, cum ad Ambitum Corporis Sanguis liberius effertur, propriè eluet. **IV.**

Ex

Ex ista hujusce Materiæ frequenti Expuitione, fieri videtur, quod Arthritis hæc omnino blanda, minimèque Dolore vehementi; multò minus Tofis, &c. est signata. Indicium ejus optimum in eo locatur, quod Asthmati usitate & ex more submittatur; cætera Arthritidi primigenie persimilis est. **V.**

Ex ista Successione in Symptomaticis habēdā est, & Pectoris, Spiritūs, Tussis, Sputi considerationē cōprehendit. **VI.**

Neque enim hunc in modum Asthmaticos, Arthritidem negligere juvabit; quin simul atque fieri potest in Articulis Dolorem excitare, quo levetur Pulmo. Hac de Causa, Sanguinis missio, vel parca admodum, vel nulla, ne Arthritidi protrudende Natura impar reddatur, admittenda. **VII.**

Per Δραστικa Catharsis instituenda, quibus Sanguis in Organum exciteatur. Catharsis etiam Pulmonem exonerat, Spiritumque liberat: Sed, quoties in Simplici Asthmate Pituitoso, non toties hoc in Asthmate repetenda, ne recta Arthritis impediatur. **VIII.**

Ad depellendum Asthma, & concitandam Arthritida, mane Inf. am. Chalyb. exhibeatur: Quarta pom. & nona vespertina Ballani alicujus, vel Tinct. Sulf. Dosis majuscula. Diebus aliquot interpositis, extrâ loco sepiissimè dolenti Attrahens admoveendum; Tumori, vel quâd proximè illum, Epispasticum. Quando Artus per se invadit hæc Arthritis, omnino promovenda est. Natura enim, Asthmatis occurrit per Arthritida. **IX.**

Si Bechicis Opus usque fuerit, Iis, sed lenioribus, Vespere utendum: Hinc mane seq. Sputum, nec ad Meridiem obviundetur Appetitus, Narcotica his

Asthmaticis parum tuta. **A**d invitandum Somnum, si defuerit, adhibetur Lectio, Friccio, &c. **X.**

Minuitur Asthma, quâ proportione augetur Arthritis.

Huic Symptomaticæ adjungi solet Pedum Tumor Serofus; Ambulatione, Frictione sæpe brevi tollendus. **XI.**

Ab hac Arthritide restitutis Equitatio commendanda; ut & Viæ idonea ratio; cum Eccoprotieis, & Digestivis, ad Asthma & Arthritida præcavendam, subinde repetendis. **XII.**

Sicco non nunquam Asthmati subnectitur Arthritis. Illius Descriptio qualisunque profertur, & in hanc Mutatione arguitur. **XIII.**

Ejus Curatio breviter delineata. **XIV.**

Hist. 1. De Astmate Pituitoso, per Arthritidem, Exemplo notabili mitigato.

Hist. 2. De Arthritide, Asthmatis ex Plethora, feliciter adjuncta.

C A P. IX.

De Arthritide Febri Succedanea,

Febri non nunquam exquisitæ, & perfectæ, succedit Arthritis. **A**R.T. I.

Quae quidem Successio, sive ob aliquid inorganis in Sanguine contentum, sive ob Glandulas obstructas oriatur Febris, perfacile capiatur. **II.**

Ab eodem Miasmate (quod prius dixi) concito & debacchanti, Febris; ab ipso lenius moto, sed exulante, Arthritis accersiri solet. His addendum, quod Virus Arthriticum concitandæ Febri valde appositum est. **III.**

Secundo, si Febris à Glandulis obstructis sit, illa obstructio Sanguinis Organum parere potest; ut & ille Orga-

L 3

Orgasmus, (sic ut Aëstus Exercitatione quavis adscitus) Arthritidis Paroxysmum.

IV.

Hujus Symptomaticæ Natales optimè illuſtrat Angina Arthritica; que quidem manifestò Arthritis est Anomala, cum Febre magna & gravi præcedente. Morbo tamen acuto, rariū forsan quam diutino, Ἀρθρίτις Arthritis.

V.

Ratione Paroxysmorum, una est Arthritis ex Febre nata; eaque Arthritidi Primigenia persimilis: Ratione Ortus, multiplex est, & longè à se diversa; quod particulatim exponitur.

VI.

Quæ Febrim comitatur Arthritis omnino provehenda est, & promovenda; quæ præcipua, unica hujus medendæ Indicatio Therapeutica. Verum in hujusc Symptomaticæ Prophylaxi, Febris illius, cuius Symptomatica Fetus & Germen est, habenda ratio. Si Habitudini Πυρετοῦ subolescat Arthritis, Habitudinem istam efficiens Materia exterminanda, corrígenda, prævertenda. Si Febri Ερυsipelatœ submittatur, durante Insultu, per Cardiaca & Diaphoretica utriusque Materia dimitienda est: In Vacatione, causa antecedens Aquis Diureticis auferenda, Lacte Afinino, &c. permulcenda: Et sic in aliis hujus generis Symptomatis.

VII.

*Hist. 1. Arthritis Synocho secundaria.
Hist. 2. De Arthritide Habitudini Πυρετοῦ subiunctâ.*

Hist. 3. De Arthritide cum Febre Ερυσιπελatœ vires exercente.

Hist. 4. Quartanam, Cortice suppressam, Arthritis sequitur, cum Arenulis.

Hist. 5. De Quartanâ in Arthritidem mutata.

C A P. X.

De Arthritide ex Colica.

*C*olica in Chronicis hujus Populi pervagariſſimis est; ejus, quæ Arthritidem præcurrit, Descriptio generalis.

ART. I.

Est autem ea non nunquam Bilio taquæ breviter depingitur.

II.

Ejus in Arthritidem Metamorphosis:

Istiusque Commoditas; sive Caput, sive Intestina spectemus.

III.

In hâc Arthritide Materia foras elicienda, idque Remediis potissimum externis. Cardiaca interna (quæ hujus Curationis Proprietas esse videatur) admodum caute usurpanda, ne in Caput arietent.

IV.

Alia verò Colica est (Arthritidis productrix) à Pomaceo immitti acidoque: Et est ejus proportione. Quo tempore nostros Homines invadat: Confirmata illi, & inveteratæ supervenit Arthritis, genuinæ persimilis.

V.

Natura istam Mutationem per se non nunquam molitur, saepè verò numero per Purgationem Draſticam & Elateriam; non nunquam etiam Cardiacis internis excitata.

VI.

Habet hæc Arthritis Dolorem acutissimum; in Colicam ex facili revertitur; iterumque Arthritidos Personam induit, iterumque deponit; raro Tofis &c. signata est.

VII.

Alia Podagram progignit Colica, quæ à Dyspepsiis oritur: Hujus Descriptio.

VIII.

Qui sunt hujusmodi Κανοσόμαχοι, ΑΕτatis flexu aliquando Arthritide laborant; quæ Colicam tum exceptiat, tum ab eis saepè excipitur.

IX.

Utrum

Utrum hæc Arthritis à Colica deriveatur; an potius Arthritis sit, dudum in Intestinis Anomala, jam verò in Extensis Partibus rectè se habens, et si in dubiis ponatur, in Arte facilitandâ eodem ferè recidit: Neque depellitur hæc Arthritis, nisi Colicam, cui subjicitur, intueamur.

X.

In Paroxysmo ferè eadem, ac in Arthritide Exquisitâ, Medendi ratio: Prophylaxeos alia atque alia est, pro Causæ remotioris diversitate.

XI.

Hujus Tribùs Symptomaticarum Paroxysmi omnium maximè per Eccoptica, vel præcautentur, vel minuantur.

XII.

Hist. 1. Arthritis Colicæ Biliosæ secundaria.

Hist. 2. Arthritis, Colica ex Pomaceo supervenienti.

Hist. 3. Colicæ ex Dyspepsia diuturna, Gonagra superveniens.

Hist. 4. Ex Colicâ Paralyticus, Arthriticus, Inunctione trucidatus.

C A P. XI.

De Arthritide Morbis quibusdam Cuticularibus subjecta.

QUÆ Achoribus, Hæmorrhoidibus, & Ulceribus superest Arthritis, hoc Capite tractatur. ART. I. Morbi ejus primarii alienum aliquid expellunt; adiuncta eorum Materia Turbas ciet in Sanguine, quas sequitur Arthritis. Arthritico durante Paroxysmo, conquietunt Affectiones Primarie.

II.

Hujus Symptomaticæ Diagnosis: Est ea Primigeniae Arthritidi conjunctissima: ideoque postremo hoc loco discutitur.

III.

Morbus quicunque fuerit Primarius omnino promovendus: Ulcus, per Cathæretica; Achores, per Epispastica, vel leniter Attrahentia; Hæmorrhoides, per Aloetica internè data; per Hirudines externè adhibitas.

IV.

Hist. 1. De Arthritide Aurium Achoribus subiectâ.

Hist. 2. De Arthritide Ulceribus subolescentis Epispasticis allevata.

Hist. 3. De Arthritide (cum Febre Intermittente) ex Hæmorrhoidibus occlusis.

C A P. XII.

Corollaria & Spicilegia quædam, cum Epilogo.

EX prædictis sequitur, quod Symptomaticis quæ genuinæ Arthritidi sunt vicinæ (id est, Colicæ, & Morbis Cuticularibus submissæ) maximè consentiunt illæ, si tantum Materia earum intueamur. Quæ sunt minus propriæ; Chlorosi nempe, & Hydropi supervenienti; ideoque magis propriis postponi poterant, imò quidem debuerant.

ART. I.

Si quis Materia, v. g. Luis, non Arthritida Falsam, verum Exquisitam parere; itaque Symptomaticas hasce, & inter se, & cum Arthritide Exquisitâ congruere argumentetur: Nihil istuc Autorem movebit; quando Symptomaticarum à Morbis specie differentibus successio, eas etiam, (quoniam Morborum Primariorum Materia, unde ducenda earum Specificatio, manifestè retinent) specie differre monstrat; proprias postulare Curationes; ut & propria Vocabula.

Vocabula. Si quis autem eas Arthritidis Vocabulo includi voluerit; Quanta quæso hæc Æquivocatio ⁷⁸ (Arthritidis,) singularem Morbum exprimere soliti, jam verò quam plurimos, eosque Specie discrepantes Morbos exprimentis? Dato verò hasce Symptomaticas convenire (quod tamen nec probatum, nec concessum) ad earum Curationes tum explicandas, tum exigendas, ex usu erit eas haberi differentes & discordantes.

II. Scorbuto, aliore quovis è Primariis Affectionibus supra dictis Laborantem, Primigeniā simul Arthritide posse labrare, non diffitetur Auctor; cui cum hisce tantum Morbis Negotium, qui Arthritidos induunt personam. **III.** Aliæ sunt Imagines Arthriticæ minus perfectæ; quæsæpe Scorbuti, vel Rheumatismi nomine appellantur. **IV.** Glandulæ Articulares sunt ex celeberrimis totius corporis Externiculis. **V.** Epilogus.

Observationes Anatomicæ &c. in Actis Philosophicis Londinensibus, ab Auctore divulgatae.

Numero 151.

In testinum Canis Cæcum feliciter exectum.

Numero 162.

Instrumentum Coctionis Primarium esse Spiritum Alcalici generis Vola-

tilem, & de Glandula in Ventriculo. Lucii Piscis Tubulata.

N°. 166.

De Liquorum in Læcteas Ingressus subito, Colore que in iis non semper Albo. Contra Walæum, &c.

N°. 167.

Molis immentæ Glandula Cor Bulbūlum, præter naturam, comprehensdens.

N°. 240.

Primarius Respirationis Usus Experimento illustratus. Pro D. Thrustono.

N°. 240.

Pectoris Hydrops Artificialis.

N°. 242.

Aphonia Periodica.

N°. 247.

Magni Regis Arthuri Cimeliarchum, in Reverendi Viri Di. Geo. Hickes S. T. P. Thesauro Linguarum Vet. Septentrionalium Grammatico-Criticali, brevi edendo, planius & accuratius describendum.

N°. 258.

Bronchotomos promota.

N°. 266.

De Polypo rarae Magnitudinis in Cane reperto.

N°. 271.

Menstrua Viri cuiusdam Hæmorrhagia, temerè suppressa.

N°. 275.

Venæ Læcteæ (post Clarissimum Litterarum) Coloratae.

F I N I S.

GUILLELMI